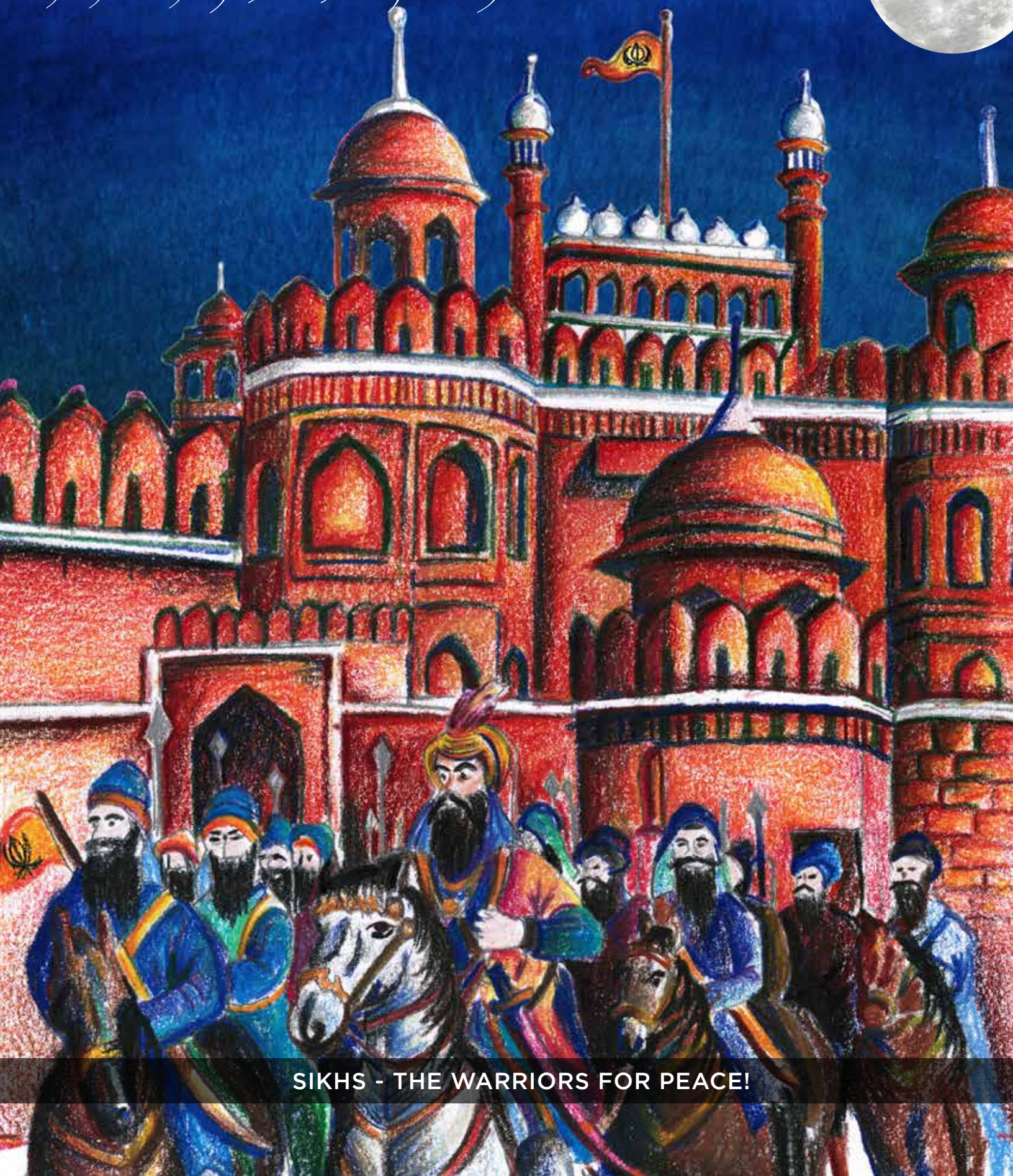

NANAK NAAM JAHAJ GURUDWARA

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

YEAR
2013

SIKHS - THE WARRIORS FOR PEACE!

MANAGEMENT COMMITTEE

PRESIDENT Karnail Singh
VICE PRESIDENT Resham Singh

GEN. SECRETARY Gurmeet Singh
ASST. SECRETARY Mahendra Singh

TREASURER Harkesh Thakur
ASST. TREASURER Yadbir Singh

MEMBERS Balbir Singh, Bhupinder Singh,
Kanwardeep Singh

TRUSTEES

CHAIRMAN Onkar Singh

MEMBERS Avtar Singh, Gurdev Singh,
Harinderpal Singh, Jasvinder
Singh, Kuldip Kumar (Sunny),
Kumar Wadhwa, Makhan Singh,
Talwinder Singh

MAGAZINE TEAM

COVER DESIGN Gaganprit Singh (*drawing of Sardar
Baghel Singh leading the Khalsa after
capturing the Red Fort*)

BACK COVER DESIGN Daljeet Kaur

EDITOR Bhupinder Kaur (Simar)

DESIGNERS Gaganprit Singh, Jasvinder Singh,
Mandeep Singh, Satinder Kaur

MEMBERS Ashok Kumar, Bibek Singh, Dhanveer
Singh, Gulshan Kaur, Kanwardeep
Singh, Mahendra Singh, Mukesh
Wadhwa, Nirmal Singh, Ranjot Singh,
Surinderpal Singh

ADVERTISEMENTS Talwinder Singh

PHOTOS Baljit Singh, Harcharan Singh, Onkar
Singh

VOLUNTEERS Rashmeet Kaur, Rupinder Kaur,
Sandeep Singh, Shaneen Singh,
Sukhminder Kaur

SPECIAL THANKS TO OUR ADVERTISERS

Aapka Big Bazaar • All Over Trucking Inc • ASL DJ •
Begali Sweets • Billan Constructions • Chaska • East
West Hauling Inc • Highland Transport Inc • Japsi
Transport Inc • Khalsa Constructions • Kuber Properties
• Kwaliti Ice-cream & Restaurant • Law Offices of
Aditya Surti • New York Life • Preet Furniture • Punjab
Writer Weekly • Reet Car Limo Service • Residential
Finance • Sabzi Mandi • SACC • Singh Jewelers •
Sukhbir Singh (Realtor)

Waheguru ji ka Khalsa! Waheguru ji ki Fateh!

In the 2013 edition of the Nanak Naam Jahaj Gurudwara Magazine, we have made an effort to share the history of Khalsa Panth in the 18th Century, to propagate 'Who Sikhs are', our ideology of 'Universal Brotherhood' and fighting against injustice as the 'Warriors for Peace.' Articles focusing on that historic period bring to light how the Khalsa Panth had stood strongly against all odds while treading the path of honesty and truthfulness; where Guru Gobind Singh ji wrote Zafarnama to Emperor Aurangzeb, talking about the atrocities and misdeeds he had committed; thoughtful leadership of great Sikh Generals like Bhagel Singh, Jassa Singh Ahluwalia, Jassa Singh Ramgharia etc., had brought the Sikhs in power through their deeds, fearlessness, vision and strong will.

Today, with over 25 million followers, Sikhism is the fifth-largest organized religion in the world. In 2012, we celebrated hundred years of the First Sikh Temple in Stockton, USA, which focuses on a journey down the memory lane related to the historic event of the Gadar movement. The irony is, in the same year, a gruesome tragedy of Oak Creek, Wisconsin, had also taken place; sending shockwaves throughout the global Sikh community. None could have imagined that the resultant of mistaken identity of Sikhs, the very ignorance and hatred, could be so deadly. However, we also appreciate the support shown by our fellow Americans in spreading the awareness about 'Who Sikhs are'.

Though we all know, growing up in the west as a Sikh may be a little different than prevailing western lifestyle; from looks, career choices, personal relationships, hairstyles to food. How we deal with such culture differences, often vary from individual-to-individual. At the community level, we need to support each other, especially our youth, and make them feel proud of the Sikh identity. In this issue, we have highlighted the Sikh personalities who have done the entire community proud in their own respective ways.

In July 2012, I went to Boston; while I and my husband were strolling near the seaport area, a tall White American approached us, and asked, "Is he (pointing at my hubby) a Sikh?" I nodded my head in yes. He said, "I really respect your religious beliefs of universal brotherhood and one God." He had attended a special service on Sikhism at a inter-community seminar, which enhanced his knowledge on Sikhism. I feel such efforts should be encouraged.

It is evident that different support channels, including community, Gurudwaras and independent organizations, need to come together to resolve the present day issues. Initiatives of organizations including United Sikh, SikhRI and Sikh Coalition, for the propagation of Sikh identity, are commendable. In this context, more independent organizations may also come forward to develop extra-curricular clubs, literary societies and social charities; providing essential skills in team-spirit, discipline and communication within the community. Whilst engaging in such activities, young people can purportedly be provided with guidance on issues within the confines of the Sikh experience. With the same mission, Gatka Akhare, Punjabi language classes, sports meet and social activities are being organized at NNJ Gurudwara. Together, we hope to spread Sikhi and propagate 'who Sikhs are'. I am sure, we can!! May Khalsa Panth always be in 'Chardi Kala'!

Bhupinder Kaur (Editor)

Gurudwara Schedule

MORNING:

Prakash: 5:30 a.m.
Asa-di-Var Keertan: 6:00 - 6:40 a.m.
Ardas and Samapti: 7:00 a.m.

SUNDAY:

Sukhmani Sahib: 9:00 - 11:00 a.m.
Keertan: 11:00 a.m. - Noon
Katha: Noon - 12:40 p.m.
Keertan: 12:40 - 1:00 p.m.
Samapti: 1:00 p.m.

EVENING:

(Monday - Thursday, Saturday)
Rehras Sahib: 6:40 p.m.
Keertan: 7:00 - 7:40 p.m.
Katha: 7:40 - 8:00 p.m.
Samapti: 8:00 p.m.

FRIDAY:

Rehras Sahib: 6:40 p.m.
Keertan: 7:00 - 8:00 p.m.
Katha: 8:40 - 9:00 p.m.
Samapti: 9:00 p.m.

Car Seva - 1 888 492 0221

Pick-up and drop-off service is available within the
Jersey City area!

Every Sunday between 10:00 AM – 3:00 PM

NNJG Live Keertan

Can't come to the Gurudwara Sahib?
Don't worry, you can still listen to Gurbani via live online radio!

Listen to Live Radio program of Gurudwara Sahib via internet,
mobile and other portable devices.

For more information, visit
www.nnjGurudwara.com/livekeertan.html

Or, install **Sikhnet Radio** through the App Store/Play Store
and tune to **CHANNEL 26.**

ਸੰਦੇਸ਼

ਗੁਰੂ ਘਰ, ਭਾਵ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਪਾਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਈ ਭਟਕਦੀ ਆਤਮਾ ਕੁੱਝ ਪਲਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਧੰਨ-ਧੰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਿਰਾਕਾਰ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਘਰ "ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼" ਵੀ ਇਸ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਕੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਉਸ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਦੇ ਰਲਵੇਂ-ਮਿਲਵੇਂ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਾਲਾ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵੀ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਬਣਦਾ ਤਿਲ-ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਜ ਸਾਮੂਹਿਕ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨੇਪਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕਦਾ। ਮਨ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਬੇਹੱਦ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹੁੰਮ-ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਤੱਕਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ ਕੀਤੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਤੱਕ ਕੇ ਇੱਕ ਅਲੌਕਿਕ ਹੁਲਾਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਆਕੇ ਸੱਭ ਭੈਅ ਤੇ ਭਰਮ ਉੱਚ ਤੇ ਨੀਚ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਿਟਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪੰਗਤ ਦੀ ਰੀਤ ਸਮਾਨਤਾ ਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀਆਂ ਨਿਰਫਲ ਛੱਲਾਂ ਦਾ ਜਲੌਅ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪੂਰਨ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ “ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼” ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀਆਂ ਮਿੱਥੀਆਂ ਮੰਜਿਲਾਂ ਸਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹੇਗਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਅਨੰਦਮਈ ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਚਨਾਂ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜੀਵਨ ਸੇਧ ਦੇਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤੀ-ਦਿਨ ਵਧਦੀ ਰਹੇ। ਸ਼ੁਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਸਹਿਤ।

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦਾ ਨਿਮਾਣਾ ਸੇਵਕ।

ਉੱਕਾਰ ਸਿੰਘ (ਚੇਅਰਮੈਨ)

THE PART OF

YOU

IN HISTORY

BY BIBEK SINGH

It was a long and tiring day. After work, Kartar and Simran, took the PATH train from the World Trade Center to Newark. Simran, an avid reader, took out a book from her bag and started reading.

KARTAR – “How was your day Simran? Which book is this?”

SIMRAN – “It is a new book on Baba Banda Singh Bahadur Ji”.

KARTAR – “Oh...history book again. I remember you reading a book on Ghadar Movement last week. I don't understand why you like history so much!”

SIMRAN – “Well...I learn a lot from history. Simple...isn't it? Also are we, as SIKHs, not supposed to constantly learn and improve?”

KARTAR – “I agree. But there are many things in this world to know and learn – sports, economics, politics, developments in the IT world, etc. Come on Simran, it is Friday evening. There are many better things to do. At least, on your smart phone you can check the discount coupons available for this weekend.”

SIMRAN (closing the book and looking towards Kartar) – “Hmmm... so you won't let me read it.”

KARTAR – “No, I meant...actually...basically....but first tell me, why should we read history?”

SIMRAN – “You know, Kartar... when I was 7 yrs old, I always wanted to become like my father. He was my role model... my hero. He is my role model, even today. Once on my birthday, he gifted me a book on Guru Nanak Sahib. When I started reading it, I realized the meaning of ‘perfectness’.

The very next day, I went to the nearby library and picked up tons of books on our Gurus and Sikh Heros like Baba Deep Singh Ji, Mata Gujri, Bibi Amro, Nawab Kapur Singh and many more. I learnt a lot from their lives. Those books completely changed my thought process and my lifestyle. Since then, I have this habit of reading history books. They help me become like my role models.”

The train had reached its last stop – Newark. Both Simran and Kartar had to take an NJ Transit train to Princeton from Newark. While they were about to board their next train, they saw Gurleen Aunty.

SIMRAN & KARTAR – “Vaheguru ji ka Khalsa, Vaheguru ji ki Fateh Aunty ji!”

GURLEEN – “Vaheguru ji ka Khalsa, Vaheguru ji ki Fateh! How are you?”

They boarded the train together and sat next to each other. As soon as they sat, Kartar could not resist asking the same question – “Aunty ji, please tell us...why should we read history?”

GURLEEN – “Beta ji, do you remember ARDAAS (Sikh’s prayer)?”

KARTAR & SIMRAN – “Ji, Aunty ji”.

GURLEEN – “Ardaas briefly highlights the unmatched sacrifices of our forefathers and mothers. It inspires us to be like them and to imbibe the qualities that they possessed. Will it be possible to understand and relate to it without knowing the history of our Gurus & Sikh Heros?”

SIMRAN – “Exactly....how will we be able to understand the real meaning of the line – Guru Harkishan dhiyaee, jis di the sab dukh jaayewithout knowing the fact that he had done a lot of Seva to improve the health services by starting many pharmacies and hospitals during his time.”

KARTAR – “You are right, Simran. I think I cannot agree more.”

GURLEEN – “Whenever I read about Guru Nanak Sahib’s childhood, I get amazed by his caring attitude and love towards his sister. He stayed with Mata Nanaki and his brother-in-law at their house for many years before moving

to another city due to professional reasons. This historic fact has always persuaded me to become a better sister, like Mata Nanaki. In the same manner, I am sure; Saakhis on Sahibzadas will continue to inspire humanity forever.”

KARTAR – “I agree. A poet, Allah Yaar Khan Yogi, once remarked – Ek hee theerath hai jahan mein; Baap ne lutaye bête jahan pe. Only after reading it, I made it a point to visit Fatehgarh Sahib and Chamkaur Sahib during my next trip to India.”

The train had reached Edison. Gurleen Aunty got down. Simran was lost in the book now and Kartar in his thoughts. Kartar’s thoughts were running faster than the train.

Kartar started thinking that had he not read about Sahibzadas, his life would have remained incomplete. While the train was racing towards Princeton, he consciously started counting the books that had influence on him. One, two, three... twenty one, twenty two. Oh, there were so many of them. Not only did they influenced his behavior they also helped him in ‘Connecting to his roots’. After all, separated leaves, perish soon. The best way to remain connected is to read Guru Granth Sahib and study Sikh history. A few years ago, he was of the opinion that it is a waste of time to read about events that happened 500 years ago and that too 10,000 miles away. But very soon he realized that Sikhs have always been in the minority in all parts of the world – be it US or be it south Asia. Hence their problems have been repeating themselves in various forms. Sikhs have always been fighting for the freedom of all sorts (economic, political, social, gender, etc.) so that an egalitarian society can be formed following the teachings of Guru Granth Sahib. Therefore, it is very crucial to read history to learn and understand as to how our forefathers had dealt with similar problems in the past.

SIMRAN – “Kartar....Kartar...KARTAAAAR. Let us get down”.

KARTAR – “Oh sorry, let us go.”

In a hurry, Simran dropped her book at the railway platform. Kartar picked it up and was about to hand it to Simran. Something within him stopped his hand. Instead he asked – “Simran, can I borrow it from you for this weekend?”

SIKHS IN THE 18TH CENTURY

BY JASVINDER SINGH

The eighteenth century Sikh history is a patchwork of events which shows the life and death struggle in which Sikhs were engaged in constantly protecting their identity and sovereignty. It witnessed the end of the rule of Mughals and Afghans, the decline of Maratha pre-eminence and the rise of Sikh power. With little time for Sikhs to put all this to history books and constant efforts of the Mughal subedars and Muslim scholars to mar the events by downsizing the Sikh strivings and achievements, little unbiased views on the happenings of this time are available. Brahminical historians had little motive in chronicling the Sikh history, as they saw Sikhism as the rebellion offshoot of Hinduism. In this context it becomes all the more important to share the events of this period from a broader point of view, which also saw Khalsa's coming of age.

The end of seventeenth century brought a defining moment in Sikh history. In 1699, Guru Gobind Singh ji established Khalsa and declared Guru Granth Sahib as the eternal Guru of Sikhs. The newly formed Khalsa Panth identified itself as the protector of freedom and equality. Treading on the path laid down by the Gurus had always been tough, and eighteenth century soon tested the Sikh resolve. The Muslim ruling class and their Hindu orthodox allies joined forces to sternly confront any new socio-religious ideology which challenged their system of beliefs. After Guru Gobind Singh ji, Banda Singh Bahadur emerged as the physical response to such forces. He challenged and shook the mighty Mughal Empire to its core. He conquered territories between Yamuna and Sutlej and established a rule far different from that of the Mughals. He abolished Zamindari system and was committed to welfare of all irrespective of class, caste, creed or religion. He instated Lohgarh (Mukhlisgarh) as the first ever Sikh Capital in 1710.

He accepted royalty, but instead of flaunting it, got coins issued in the name of Khalsa and seals in the name of Gurus. The Khalsa sovereignty was short lived and soon the Mughal Empire along with the hilly Rajas, who were infamous for their ever changing loyalties, succeeded in defeating and killing Banda Singh Bahadur. But his rule was remembered as a good model of governance. It also exposed, to the rest of the subcontinent, the vulnerability of the Mughul Empire.

For quite a few years after the death of Banda Singh Bahadur, the Sikhs waged a struggle for their survival. Sikhs

WHILE WE SAW NUMEROUS PEOPLE SACRIFICING THEIR LIFE FOR THE NEWLY FORMED PANTH, WE ALSO SAW THE RISE OF KHALSA AS THE FORCE TO RECKON WITH AND ESTABLISHMENT OF SIKH PRINCIPALITIES.

had to face persecution at the hands of Mughal Subedars who were determined to annihilate them at any cost. The Sikhs reacted in Chardi Kala, strong and steadfast in their faith and fearless in practicing it. They organised themselves in Misl, which were voluntary organizations of equals framed on the lines of Sikh ideology. To successfully confront the Mughal regime and Afghan attacks from the west, they evolved an organization called Dal Khalsa, which was a combination of Misl. Dal Khalsa not only fought against the enemy, but also entrusted upon itself the responsibility of safeguarding the Sikh institutions and Sikh values. To ensure that the decisions for the Panth are not taken unilaterally and

impulsively, Sarbat Khalsa was organised, an organization in which all the Sikhs and the members of the Misl could participate. Decisions taken were unanimous, in the presence of Guru Granth Sahib, often in the space between Sri Akal Takht Sahib and Sri Harimandir Sahib. Gurmurtas, as these decisions were called, were faithfully followed as they were considered sacred coming from the holiest of the Sikh places of worship. With all these institutions, and ever strengthening determination to succeed, Sikhs were able to establish their principalities on both sides of river Sutlej up to Himalayas in the east, river Yamuna in the south and bordering Sirsa district in the west (accounted for over half of the Punjab). Ahmed Shah Abdali, one of the ablest military commanders of those times, was never able to bring to reality what he envisaged about ruling Punjab. Sikhs also considerably weakened the Mansabdars and other Mughal officials in the Indo-Gangetic Doab with their military expeditions. They raided Delhi, which was considered unchallengeable till then, fourteen times during this period humiliating the Mughal Empire.

This period, saw many Generals and commanders like Baba Deep Singh Ji, Sardar Jassa Singh Ahluwalia, Baba Akali Phula Singh and Nawab Kapur Singh who took lead of the Misl and strengthened the Sikh resolve. On the other hand, Sikhs also had a lot of setbacks. The years 1746 and 1762 saw two of the most brutal massacres in Sikh and World history. The Lesser Holocaust and The Greater Holocaust took lives of tens of thousands of innocent Sikhs and their families in just two days. Even though Sikhs wielded considerable powers and good administration in the Punjab area, they failed to evolve a model to effectively replace the Mughal administration. Like Marhattas, they were more interested and involved in the affairs of their homeland. At the same time, they stopped forever the entry of invaders from across the Hindukush into the Indian sub-continent. One has to stop and wonder what the history of the sub-continent would have been without the first line of defence provided by the Sikhs of old-day Punjab.

Apart from the successful endeavours against the oppressive forces, eighteenth century is also important for Sikhs from socio-religious point of view. At the spiritual level Granth and Panth acquired unquestionable supremacy

and Sikh heroism and martyrdom became a tradition. However with support from anti-Sikh powers the major institution of Gurudwara management fell into the hands of people deeply seeped in superstitions. The very institutions which were expected to impart the Sikh religious teachings and teach the Sikh way of life ended up functioning like Pagan temples with elaborate rituals. Sikhism was brought down to be considered at best a militia. Caste system crept into the realms of Sikhism and various orders like Udasis and Nirmalas, which came into prominence, deviated from the objective of one universal Sikh Panth. In economic sphere, Sikhs settled down as peasant proprietors and feudal chieftains which clashed with egalitarian spirit of Sikhism. The Misl, which had come into existence to take care of Sikh interests, with second generation leaders, ended up more like individual confederacy states, often clashing amongst each other on territorial issues.

Eighteenth century can be clearly earmarked as an era of ups and downs for Sikhs. While we saw numerous people sacrificing their life for the newly formed Panth, we also saw the rise of Khalsa as the force to reckon with and establishment of Sikh principalities. All in all, the stage was set for the Sikhs to take charge, which eventually Maharaja Ranjit Singh did take as he saw the opportunity to take control over all the Sikh Misl and create Sikh Raj, which very well can be said as the gift of eighteenth century to the nineteenth century.

Eighteenth century also stands testament to the mighty resolve of the Panth against all odds and adversities. No impediment, large or small, physical or mental, was able to shake the rock-like faith of the Sikhs on Gurus. May the teachings of the Gurus and the actions of our ancestors in accordance to these teachings, forever be the guiding star to help us navigate the constant challenges presented to the Panth, and may this resolve stand the test of time.

ਪੂਜਾ ਅਕਾਲ ਕੀ,
ਪਰਚਾ ਸ਼ਬਦ ਕਾ,
ਦੀਦਾਰ ਖਾਲਸੇ ਕਾ!!!

Reproduced from the review of the book History of the Sikhs in 18th Century by S S Gandhi. <http://sikhcentre.wordpress.com>

SALUTE TO GREAT SIKH WARRIOR SARDAR JASSA SINGH AHLUWALIA

BY MAHENDRA SINGH & RAJVEER SINGH

Jassa Singh Ahluwalia (1718-1783) was a prominent Sikh leader during the period of the Sikh Confederacy. He was also Mislardar of the Ahluwalia Misl. This period was an interlude, lasting roughly from the time of the death of Banda Singh Bahadur in 1716 to the founding of the Sikh Empire in 1801.

Jassa Singh Ahluwalia was born at the village of Ahlu, in Lahore district of Punjab, in the year 1718. Ahlu village was established by his ancestor, Sadda Singh, a disciple of the sixth Sikh Guru, Guru Hargobind.

At the tender age of 4, Jassa Singh's father, Sardar Badar Singh passed away. Thereafter his mother moved him to Delhi where they stayed and performed Keertan of the highest order. Mata Sundri Kaur ji was much pleased with the young Singh and bestowed upon him great blessings. Jassa Singh studied Persian, Arabic, Sikh scriptures and mathematics at Delhi. He lived there for about seven years. On his departure from Delhi, Mata Sundri blessed him and predicted that he would become a worthy leader of the Sikhs.

On his arrival in Punjab, Jassa Singh joined Nawab Kapur Singh, who was the most powerful and supreme leader of the Sikhs. Jassa Singh's personal valor, cool judgment and other qualities created a deep impression on the Sikhs. Jassa Singh undertook each task designated to him with commitment like no other. Jassa Singh

also began his training in the art of war, and became adept in horse riding, sword play and archery.

Nawab Kapur Singh reorganised the Sikh forces into eleven jathas or Misls, each with its own name, flag and leader which were collectively called Dal Khalsa. Jassa Singh was declared the head of the Ahluwalia Misl and supreme commander of the Dal Khalsa. He participated in many combat as well where he displayed such qualities of leadership that Nawab Kapur Singh appointed him as his successor on the eve of his death in 1753.

In March, 1761, Ahmad Shah Abdali, one of the most notorious conquerors of his time, returning to his country victorious after defeating the Marathas at Panipat, took along with him 2,200 Hindu women for selling them in Kabul. Jassa Singh, along with the Dal Khalsa, rescued these women and then escorted them to their families. In the same year, Jassa Singh and his forces attacked and occupied Lahore. Elated at his success, the Khalsa honoured Jassa Singh with the title of Sultan-ul-Quom.

In February, 1762, Ahmad Shah Abdali, in order to teach a lesson to the Sikhs, overpowered the Sikh army near Kup village and carried out a full-scale massacre. About 25,000 to 30,000 Sikhs were killed. This battle is known in history as the Vadda Ghallughara (the Greater Holocaust). Jassa Singh fought valiantly and received 64 cuts including 22 wounds on his chest, but he survived. Even such a disaster caused no despondency among the Sikhs. Within four months of Ghallughara, Sikhs under Jassa Singh Ahluwalia inflicted a severe defeat on the governor of Sirhind and were celebrating Diwali in Harimandir Sahib which the Shah had demolished, and were fighting pitched battle forcing him to withdraw from Amritsar under cover of darkness (October 17, 1762).

In 1764, Jassa Singh, along with other Sikh sardars, marched to Sirhind. Zalim Khan, the governor of Sirhind, was killed. The Dal Khalsa razed Sirhind. Jassa Singh got Rs 9,00,000 cash as his share of the Sirhind treasury, and promptly donated the entire amount for the kar Seva of Darbar Sahib. The kar Seva was carried out under his supervision. The Gurudwara of Fatehgarh Sahib was also built by him.

The fear of his Indian empire falling to the Sikhs continued to obsess the Ahmad Shah Abdali's mind and

he let out another campaign against Sikhs towards the close of 1766. This was his eighth invasion into India. The Sikhs had recourse to guerrilla warfare strategies. They vacated Lahore, but faced squarely the Afghan General, Jahan Khan, at Amritsar, killing six thousand Afghan soldiers forcing him to retreat. Jassa Singh Ahluwalia with an army of about twenty thousand Sikhs roamed in the neighbourhood plundering the Afghan camp. Never before Ahmad Shah Abdali had felt so helpless. His dream of capturing the whole of India was dying before his own eyes.

The Dal Khalsa, under the leadership of Jassa Singh Ahluwalia, inflicted humiliating defeats on Nadir Shah, Mir Mannu, Adena Beg, Zakria Khan, Salabat Khan and Jahan Khan.

Jassa Singh was a fearless military General, a shrewd politician and a patriot. He did more than any contemporary Sikh to consolidate the power of the Khalsa. He helped the Sikhs in the formation of independent Sikh states.

After Abdali's ninth invasion in 1769, Jassa Singh wrested Kapurthala in 1774 from Rao Ibrahim Bhatti and made it his headquarters. In spite of his supreme sacrifices for over 40 years, he did not claim any privileged status for himself. He spent his last days greatly renovating and fortifying the city of Amritsar and reforming Gurduwara management. Like the other Misdars, Jassa Singh also established a Katra or colony for his Misl in Amritsar, which was later named Katra Ahluwalia in his honor. His fort and residence is known as Qila Ahluwalia.

Jassa Singh Ahluwalia died in 1783. Because of his many sacrifices and his great love for the Sikh nation, he was cremated within the Precincts of the Harimandir Sahib, which he fought so hard to protect (considered a great honor in Sikh tradition).

A commemorative postage stamp on 'Baba Jassa Singh Ahluwalia' was issued by Government of India on April 4, 1985.

ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ

ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨਾਲ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ। ਜਗੀਰਦਾਰੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਜੋ ਵੀ ਇਲਾਕਾ ਜਿੱਤਦੇ, ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚੰਗਾ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਚਾਲੇ ਪਾਉਂਦੇ, ਕਦੇ ਵੀ ਹਾਕਮ ਨਹੀਂ ਬਣੇ। ਇਹ ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ (1716 ਈ:) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੁਲਮ ਹੋਏ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਜੱਥਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ, ਗੁਰੂ ਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖਕੇ, ਬੜੇ ਬੁਲੰਦ ਹੌਂਸਲੇ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਆਏ। ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਅਤੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰੇ।

ਇਕੱਲਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਖੋਜ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਟੁਕ ਮਾਤਰ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਇਤਿਹਾਸ ਮੁਤਾਬਕ, 65 ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਜੱਥੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। 29 ਮਾਰਚ, 1748 ਨੂੰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਇਕੱਠ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਗੁਰਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 65 ਜੱਥਿਆਂ ਨੂੰ 11 ਮਿਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 65 ਜੱਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ, 11 ਮਿਸਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ 11 ਕਾਬਲ ਜੱਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੂਹ 11 ਮਿਸਲਾਂ ਨੂੰ ਦਲ-ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਦਲ-ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਜੀ ਥਾਪੇ ਗਏ।

ਗਿਆਰਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ:

1. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ (ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ)
2. ਸਿੰਘ ਪੁਰੀਆਂ ਮਿਸਲ (ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ)
3. ਕਰੋੜ ਸਿੰਘਆ ਮਿਸਲ (ਭਾਈ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ)
4. ਨਿਸ਼ਾਨਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ (ਭਾਈ ਦਸੌਦਾ ਸਿੰਘ)
5. ਸ਼ਹੀਦਾ ਮਿਸਲ (ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ)
6. ਡੱਲੇਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ (ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ)
7. ਸ਼ੁਕਰਚਕੀਆ ਮਿਸਲ (ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ)
8. ਭੰਗੀ ਮਿਸਲ (ਹਰੀ ਸਿੰਘ)
9. ਕਨ੍ਹਈਆ ਮਿਸਲ (ਭਾਈ ਜੈ ਸਿੰਘ)

10. ਨੱਕਈ ਮਿਸਲ (ਸ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ)

11. ਰਾਮਗੜੀਆ ਮਿਸਲ (ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ)

ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ 12 ਮਿਸਲਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ, ਸੰਨ 1741 ਦੇ ਗੁਰਮਤੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਮਿਸਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫੁਲਕੀਆਂ ਮਿਸਲ।

ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਸਲ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਿਸਲ 'ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ' ਲੈ ਕੇ ਫੌਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕੁੱਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਮਿਸਲਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਸਲੇ ਆਪ ਹੀ ਹੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਇਹ ਮਿਸਲਾਂ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਏ। 1761 ਈ: ਵਿੱਚ ਲਹੌਰ ਫਿਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

1761 ਈ: ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਨੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਵੀ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ, ਜੰਗ ਲੜੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀਆਂ 2200 ਬਹੁ ਬੇਟੀਆਂ ਛੁਡਾਈਆਂ ਅਤੇ ਘਰ-ਘਰ ਪੁਰੰਚਾਈਆਂ।

1762 ਈ: ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ 25 ਤੋਂ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 23 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਖਮ ਆਏ ਸਨ। ਹੋਰ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਵੀ ਜੋਰ-ਜਾਨ ਨਾਲ ਲੜੇ ਸਨ। 16 ਮਈ, 1765, ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਭੰਗੀ ਮਿਸਲ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਤੇ ਫਿਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ; ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੇ, 1765-1770 ਤੱਕ, 4 ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ। 1770 ਤੱਕ, ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹਰ ਪਾਸੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਮੁਲਕ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਾਸਤੇ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

1764 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1770 ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੋਰਵਮਈ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੁਰਾਨੀ ਨੂੰ ਸਰਹੰਦ ਤੋਂ ਕਾਬਲ ਭਜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੀਲਾ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਭਜਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਸਿੱਖ ਤਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੌਂਸਲੇ ਨਾਲ ਲੜੇ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਸਿੱਖ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਰਹੀ; ਫਿਰ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਰਾਖੀ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਗੀਰ ਮੰਨਣਾ

ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਮਿਸਲਾਂ ਰਾਹ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ, ਭਰਾ ਮਾਰੀ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ, ਰਾਮਗੜੀਏ, ਸ਼ੁੱਕਰਚੱਕਰੀਏ, ਕਨੂਈਏ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਇਲਾਕੇ ਖੋਹਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਲੜੇ। ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਈ ਵਾਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਗੈਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਆਈਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ, ਰਾਮਗੜੀਏ ਦੀ ਕਾਗੜੇ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝ, ਵਗੈਰਾ।

ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਗੁਲਾਮ ਬਣਨ ਦੀ ਸੋਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਯਕੀਨਨ ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਣਜਾਨ ਹੈ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੰਭੀ ਹੈ ਜੋ ਅਖਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹਾਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤਾਂ ਨਿਜ਼ਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਕਮ ਨਹੀਂ।

ਪਰ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲ ਤਾਕਤ ਆ ਗਈ, ਦੌਲਤ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਗਈ, ਲੋਕ ਸਰਦਾਰ ਆਖ ਕੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਸਲਾਮਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮਿਸਲਾਂ ਹੇਠ ਆਏ ਇਲਾਕਿਆ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਗੀਰਾਂ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ, ਆਪਣੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਇਲਾਕਾ ਆਪਣੀ ਮਿਸਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਰਨੈਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ-ਭਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਿਹੜੀ ਕਿਰਪਾਨ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗਰਦਨਾਂ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਚੱਲਣ ਲਗ ਪਈ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਲ ਭੰਗੀ, ਰਾਮਗੜੀਆਂ, ਸ਼ੁਕਰਚੱਕਰੀਆ, ਕਨੂਈਆ ਤੇ ਕਰੋੜਸਿੰਘੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਲੜੀਆਂ।

1783 ਈ: ਵਿੱਚ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੇਖਕ ਨੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, “ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਿਸਲ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੰਮਤੀ ਮੁੱਖੀ ਆਪਣੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਅਤੇ ਸੁਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ (ਦੂਜੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ) ਦੀ ਤਾਕਤ ਖੋਹ ਕੇ, ਇਸ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਦੇ ਢਹਿੰਦੇ ਮਹਿਲ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ” ਇਸ ਲੇਖਕ ਦੀ, 1798 ਵਿੱਚ, ਛਪੀ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਸੱਚ ਹੋਣੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ।

ਮਾਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਆਪਣੀ

ਸੱਸ ਸਦਾ ਕੌਰ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ, ਲਹੌਰ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਭੰਗੀ ਮਿਸਲ ਕਾਬਜ਼ ਸੀ।

ਕੁੱਝ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਹੋਰ ਜਿਵੇਂ:

- ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੱਕਈ ਮਿਸਲ ਤੇ 1807 ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ।
- ਡੱਲੇਵਾਲੀਆਂ ਮਿਸਲ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਬਹਾਨੇ ਆਏ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।
- ਕਨੂਈਆ ਮਿਸਲ ਦਾ ਇਲਾਕਾ, 1812 ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ।
- ਕਰੋੜਸਿੰਘੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ, 1802 ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਏ।
- ਇਹ ਗਲ ਕਾਬਲੇ-ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਸਦਾ ਕੌਰ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਰਨ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਦੀ ਰਿਆਸਤ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਸਦਾ ਕੌਰ 11 ਸਾਲ ਕੈਦ ਰਹੀ ਅਤੇ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਰ ਗਈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਜੰਗਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਲੜਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਗੱਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ।

ਉਲੇਖ: (ਸਿੱਖ ਤਵਾਰੀਖ) ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲਗੀਰ, ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ (1708-1849)

THE LIFE OF BANDA SINGH BAHADUR

By Kanwardeep Singh, Darshan Kaur & Gurpreet Singh

Qila Banda Singh (Lohghar)
Mukhlisgarh, India

Banda Singh Bahadur brought the first Khalsa sovereignty rule. Let's take a look into his life and see what makes him a true Sikh General, who sacrificed his life for Sikhism.

Banda Singh Bahadur was born on 27 October 1670 at Rajori, district Punchh, in the state of Kashmir. His childhood name was Lachhman Dev. His father Ram Dev was an ordinary ploughman. As a child, Banda was very fond of hunting, horse riding, and was expert in archery. He was highly influenced by Bairagi Janaki Prasad and became his disciple. Janaki Prasad gave him a new name Madho Das Bairagi.

On September 1708, Guru Gobind Singh Ji reached the ashram of Madho Das along with his Sikhs.

Madho Das fell on Guru Ji's feet and requested that he be the Guru Ji's Banda (disciple). Guru Gobind Singh Ji stayed in his ashram for several days. Guru Ji baptized him with Amrit, gave him an iron bracelet, and also gave him a new name 'Banda Singh.' In October 1708, Guru Ji blessed Banda Singh with 5 arrows, double-edged sword and a big leather mounted drum (Nagaara) and assigned Banda Singh with 5 Sikh men 1) Bhai Daya Singh 2) Bhai Vinod Singh 3) Bhai Kali Singh 4) Bhai Vijay Singh 5) Bhai Ram Singh along with another 25 Sikh warriors on his journey to Punjab. Guru Ji requested Banda to stop cruelty of Punjab rulers, to fight for human rights and help poor people.

In December 1708, Banda Singh reached Punjab and spread Guru Ji's message. Many people from Punjab, Kashmir and Afghanistan joined his army and soon he became very popular with about 40,000 warriors at his command. In Feb 1709, Banda and his Sikhs conquered small towns of Punjab such as Samana, Sonapat, Kenthal, Ghurham, Thaskaa, Shabaad, Kapoori & Sadhaura etc. Usmaan Khan, the murderer of peer Buddha Shah, was killed by Banda Singh's men. Banda Singh also conquered Sirhind where Guru Gobind Singh Ji's two younger sons were killed. The war took place in May 1710 at the field of Chappar about 15 miles from Sirhind in which Wazir Khan lost his life.

In 1710, Banda Singh established his capital at Mukhlisgarh and repaired the fort renaming it Lohgarh. He started to make coins and stamp of Guru Nanak and Guru Gobind Singh Ji. Banda Singh established sovereignty by implementing agriculture land ownership reform and volunteers Sarv-khap based Sikh forces to fight to overcome Muslim control. Banda Singh collected his forces and conquered Batala, Kalanaour, Sirhind, Muzzaffar Nagar and ruled till 1715.

In 1711, Banda reached near the state of Chamba. The ruler Uday Singh offered Banda to marry his daughter Bibi Shushil Kaur. After Banda discussed with Panj Pyaare, he agreed and got married (Anand Karaj) with Bibi Sushil

Kaur. Bibi Shushil Kaur also learned Sikh martial art and continued to perform Seva in Langar (Community kitchen).

In February 1713, Farrukh Siyar, son of Azimu, became the emperor of Hindustan (India). The emperor ordered to kill or arrest Banda Singh. He also stopped food supply at the Lohgarh and Banda Singh was left with only 800 Sikhs. Day by day, the condition got worse in the fort and no food was left, and people had to survive on grass, leaves and fruits. Many of Banda Singh's men were ill due to shortage of food. After 8 months of fight with Mughals, Banda and his men

WHEN I WAS READING THE LAST
DAYS OF BANDA SINGH'S LIFE,
TEARS FLOWED FROM MY EYES
AND I ASKED MYSELF, 'WHAT A
GREAT SACRIFICE BANDA SINGH
BAHADUR HAD MADE.'

were arrested, in 1715, and taken to Delhi. The procession consisted of Banda Singh on an elephant in an iron cage in the fore front, 760 prisoners in chains on camel, about 700 Mughal soldiers on horses with the head of a Sikh and a dead cat on a spear indicating not even a trace of a Sikh is left. This procession was brought to Delhi in February 1716. Thousands of men and women gathered on streets to witness this cruelty to human beings. All the Sikhs started singing Gurbani (prayer) and were ready to sacrifice. About 700 Sikhs, over 7 days, were beheaded in front of the Delhi gate at Khuni Darwaja.

In June 1716, Banda Singh and his 26 companions were moved in the streets of Delhi and taken to the Makbara (grave) of Khawaza Kutub-ud-deen Bakhitiyar Kaki near Qutub Minar, where 26 Sikhs were beheaded in front of Banda Singh Bahadur.

Banda Singh was given a choice to accept Islam or face death. He accepted death. On 9th June 1716, Banda Singh's son was seated on his lap and Banda Singh was given a dagger to cut his own child but he refused. The executioner pierced the chest of his son, took the vibrating heart of his son and forcefully pushed the heart in Banda Singh's mouth. Banda Singh removed his mouth away. Hot rods were inserted into Banda Singh's flesh. His eyes were notched out and his hands and feet chopped off. Banda Singh became unconscious and died. The English historian Cunningham

wrote that it was inhuman, unsocial and forest ruled activity of the victorious Mughals for having treated Sikhs in such an ill-mannered way. Such barbaric event made even Rabindra Nath Tagore, a Bengali poet, to write about him. Below are a few lines from the poem "Bandi Bir –The Captive Hero".

The arena turned bleak;
With seven hundred lives gone
Upon the martyrs' immortalisation.
On the last round of cruelty
Banda was ordered by the Kazi
To kill his own son
At ease to be done.
In mere teens was the boy,
With hands tied thrown as a toy
Into the lap of Banda and without a word
He drew him close to his heart.
For a while he put his hand on his head,
Just once kissed his turban red.
He then draws his dagger;
Whispers in the child's ear-
'Glory to Guruji- fear not my son'
A virile in the boy's face did burn
In his juvenile voice the court did ring
'Glory to Guruji' as he did sing.
With his left hand Banda held the boy,
With right struck the dagger in his ploy.
'Glory be to Guruji' – was all he did implore,
As he took to the floor.
Silence fell in the court;
Guruji's inspiration still not abort.
Then, with tongue red-hot
Banda's body was pieced apart;
A word of moan he uttered not
And all in calm did he depart.
As stopped his heart throb
Witnesses closed eyes- silence choked pin-drop.

After Banda Singh's death, Bibi Shushil Kaur also did not accept Islam, rather killed herself by piercing dagger into her chest on June 20th, 1716.

When I was reading the last days of Banda Singh's life, tears flowed from my eyes, and I asked myself that what a great sacrifice Banda Singh Bahadur had made. He kept his promise made to the Guru ji; and proved to be a true Banda (disciple) and Bahadur (brave). Every Sikh should follow our Gurus' teachings, and the path for which they had made sacrifices.

ਸਰਦਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੇਲ ਸਿੰਘ

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਸਰਦਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੇਲ ਸਿੰਘ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿੰਘ ਯੋਧਾ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਨ 1783 ਈ० ਵਿੱਚ, ਦਿੱਲੀ ਫਤਿਹ ਕਰਕੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ।

ਸਰਦਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘੀਆਂ ਮਿਸਲ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸਨ। ਆਪਜੀ ਪਿੰਡ ਝਬਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਮਿਸਲ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਬੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਤਲਵਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਲਾ ਉਸਾਰ ਕੇ ਇੱਕ ਥਾਣਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਅੰਬਾਲਾ ਉਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਟਿਕਾਣਾ, ਕਰਨਾਲ ਤੋਂ 20 ਮੀਲ ਦੂਰ, ਛਲੋਦੀ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ। ਇਥੋਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਸੀ।

1761 ਈ० ਵਿੱਚ, ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਮਰਾਠਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਨੀਪਤ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡੇ ਘੁਲੂਘਾਰੇ ਵਿੱਚ, 5 ਫਰਵਰੀ, 1762 ਨੂੰ, 30000 ਸਿੰਘਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਕੇ, ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਸਿੰਘ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਉਠਣਗੇ। ਪਰ 1764 ਈ० ਵਿੱਚ, ਸਰਹੰਦ ਜਿਤ ਕੇ ਅਤੇ, ਅਪ੍ਰੈਲ 1764 ਵਿੱਚ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵਿਸਾਖੀ ਪੁਰਬ ਮਨਾ ਕੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਚੜਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ।

ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਫਿਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੇਲ ਸਿੰਘ, ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਤੇ ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਸੁਕਰਚਨੀਆ ਨੇ ਉਸਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਵਾ ਕੇ, ਘਰੋਂ-ਘਰੀ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਅਸਫਲ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਫੇਰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕਾਬਲ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੇ ਕੁਲ 15 ਹਮਲੇ ਦਿੱਲੀ ਉਤੇ, 1765 ਤੋਂ 1787 ਈ० ਤੱਕ, ਕੀਤੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸ. ਬਖ਼ਸ਼ੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੇ। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾ ਹਮਲਾ 18 ਜਨਵਰੀ 1774 ਈ० ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਦਰਾ ਤੱਕ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਮੱਲ ਲਿਆ। ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਦੇਉਬੰਦ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਤੇ ਫਿਰ ਗੋਸਗੜ ਦੇ ਨਵਾਬ ਕੋਲੋਂ 50000 ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ।

12 ਅਪ੍ਰੈਲ 1781 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਘਪੱਤ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਰੋਕ ਟੋਕ ਸ਼ਾਹਦਰਾ ਪਤਪੜ ਗੰਜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ-ਦੂਜਾ, ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਡਰ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਮੁਨਾ ਤੇ ਗੰਗਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਉੱਤੇ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਅਠਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਹ ਧੰਨ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ। ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਫਰਵਰੀ 1783 ਨੂੰ, ਅਲੀਗੜ, ਟੁੰਡਲਾ, ਹਾਥਰਸ ਆਦਿਕ ਨਗਰਾਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਥੋਂ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਉਗਰਾਹ ਕੇ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਦਸਵੰਧ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਦਿੱਲੀ ਉਪਰ ਜਿੱਤ

8 ਮਾਰਚ, 1783 ਨੂੰ, ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ 40000 ਸਿੰਘ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ। 5000 ਦੀ ਟੁਕੜੀ ਮਜ਼ਨੂ ਕਾ ਟਿਲਾ, 5000 ਅਜਮੇਰੀ ਗੋਟ ਅਤੇ 30,000 ਘੋੜ ਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਪੜਾਅ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂ ਵਾਲੀਆ, ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਤੇ ਸ. ਰਾਇ ਸਿੰਘ ਭੰਗੀ ਵੀ ਸਨ। ਮਲਕਾ ਗੰਜ, ਸਬਜੀ ਮੰਡੀ, ਮੁੱਗਲ ਪੁਰਾ ਦੇ ਕੋਲ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਹਾਰ ਖਾ ਕੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਵਲ ਭੱਜ ਗਈ।

11 ਮਾਰਚ, 1783, ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਤੋੜ ਕੇ ਮੋਰੀ ਗੇਟ ਵਲੋਂ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਦੇ ਮੁਖ ਦੁਆਰ ਦੇ ਖਾਲਸਾਈ ਕੋਸਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਾਇਆ। ਦਲ-ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇਤਾ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨ-ਉਲ-ਕੌਮ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨਾਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਦੂਜਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਬੇਗਮ ਸਮਰੂ ਨੂੰ ਸੁਲਾਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਭੇਜਿਆ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੋ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ :-

1. ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਦੀ ਜਾਨ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਜਾਵੇ।
 2. ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਉਪਰ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।
- ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ :-

1. ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨਾਲ ਹੈ।

2. ਇਹਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਉਪਰੰਤ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

3. ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਕੋਤਵਾਲੀ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚੁੰਗੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 37.5% ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।

4. ਜੱਦ ਤੱਕ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, 4000

ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸ਼ਾਹੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨ ਲਈਆਂ। ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਨੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੂੰ ਦਿਤਾ। ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁਗਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਸਿਲ ਨੂੰ, ਸੰਗਲਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਿਲ ਅਜੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਾਮਗੜੀਆ ਬੁੰਗੇ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੈ।

ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 1783 ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ 1783 ਤੱਕ ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਉਸਾਰੇ :-

1. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ (ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ)
2. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ
3. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਪਿਆਉ
4. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ
5. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀਸ ਗੰਜ
6. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੋਤੀਬਾਗ
7. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਨੂ ਕਾ ਟਿੱਲਾ

ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ - ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਲਾ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ (ਮਹਰੌਲੀ) ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਦੋ ਅਸਥਾਨ - ਸੀਸਗੰਜ ਅਤੇ ਰਕਾਬਗੰਜ ਉੱਪਰ ਮਸੀਤਾਂ ਬਣ ਚੁਕੀਆਂ ਸਨ। ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਵਾਲੀ ਮਸੀਤ ਢਾਹ ਕੇ ਅਤੇ ਸੀਸਗੰਜ ਦੀ ਮਸੀਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਗਿਰਾ ਕੇ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ। ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਚੁੰਗੀ ਦੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੇ ਧੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲ-ਮਿਠਾਈ ਤੋਂ ਮਿਠਾਈ ਵੰਡਦਾ ਸੀ।

1785 ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਨੇ ਫਿਰ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਮਰਾਠਾ ਸਰਦਾਰ ਅੰਬਾ ਜੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ।

30 ਮਾਰਚ, 1785 ਈ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਧੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਨੇ ਹਰ ਸਾਲ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਰਕਮ ਹਰ ਸਾਲ ਬਕਾਇਦਾ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ।

ਹੁਣ ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਛਲੌਦੀ ਰਿਹਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। 1800 ਈ ਵਿੱਚ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ 1802 ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।

ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰਾ ਪੰਨਾ ਹੈ।

Zafarnama

By Bhupinder Kaur

The second battle of 'Chamkaur Sahib' was fought by the Khalsa, led by Guru Gobind Singh, against the Mughal forces led by Wazir Khan and other Mughal Generals, in December 1705.

Guru Gobind Singh and 400 Sikhs left Sri Anandpur Sahib on the bitter cold and rainy night of December 5, 1705, after a prolonged siege by the Mughal and Hindu hill-chieftains' armies. The Mughals and Hindu chieftains had offered Guru Sahib a safe passage to leave Anandpur Sahib on an oath sworn on the Koran that had been signed by emperor Aurangzeb and an oath on the cow (which Hindus consider as sacred) by the hill chieftains. However, their oaths were meaningless as they betrayed Guru Sahib.

A huge Mughal army had attacked his Sikhs who were only forty in number and without food. In spite of their numerical strength, the Mughal soldiers were unable to kill or capture the Guru. Guru Gobind Singh had lost his four sons, most of the Sikhs had either been scattered or killed on the battlefield.

Guru Gobind Singh makes a reference to this battle in 'Zafarnama', which is the second letter among the two letters written in Persian to Mughal emperor Aurangzeb by Guru Gobind Singh.

Guru Gobind Singh fearlessly wrote to Mughal emperor Aurangzeb, who was around 90 then, about the atrocities he had committed in the name of God. A folio from the 'Zafarnama' - dated AD 1872 has been archived in Patiala Archives in the original Persian script. It is believed

to be illuminated and written by Rajaram Tota, a courtier of Maharaja Ranjit Singh.

The letter reads like a reprimand by a superior personality on a higher plane to a cruel and distorted inhuman being on a lower and pitiful plane.

Aurangzeb and the Mughals broke the oath of their holy book, of not attacking the Sikhs, and did not stand by their statement. Guru ji stated that had he taken an oath on his holy book even in a dream, he would have stood by it. Guru ji emphasized that he had been betrayed by Mughals in the name of God, and that was a sin.

Guru Ji states in this letter that in spite of his many sufferings, he had won a moral victory over the crafty Mughal who had broken all his vows and had resorted to underhand behavior. Despite sending a huge army to capture or kill the Guru, the Mughal forces did not succeed in their mission.

Maharaj writes in the Zafarnama (letter of victory):

Aurangzeb! I have no trust in your oaths anymore. (You have written that) God is one and that He is witness (between us). (13) I don't have trust equivalent to even a drop (of water) in your Generals (who came to me with oaths on Koran that I will be given safe passage out of Anandgarh Fort). They were all telling lies. (14) If anyone trusts (you) on your oath on Koran, that person is bound to be doomed in the end. (15)

18TH CENTURY SIKH HISTORY TIMELINE

APRIL 13 | Baisakhi Day | Guru Gobind Singh establishes Khalsa Panth in the town of Chhak Nanaki, later called Anandpur, Punjab.

December 7 | Battle of Chamkaur | Guru Gobind Singh along with 40 Sikhs faces 1 Lac Mughul soldiers under Wazir Khan. Sahibzada Ajit Singh and Sahibzada Jujhar Singh attain martyrdom.

December 13 | Fort of Sirhind | Sahibzada Zorawar Singh and Sahibzada Fateh Singh rejects to embrace Islam and attain martyrdom in the court of Wazir Khan. Mata Gujri attains martyrdom after she was thrown down from the Cold Tower (Thanda Burj).

In the early hours of the morning at the river Sirsa, the Guru and his Sikhs were attacked by the Mughal army under the command of Wazir Khan, breaking their oath of assuring safe conduct. In the confusion, which followed the attack in the cold and darkness, many Sikhs became Shaheed (martyrs).

He further wrote:

'And, what could my forty men do (at Chamkaur), when a hundred thousand men, unaware, pounced upon them? (19) The oath breakers attacked them, all of a sudden, with swords, arrows and guns. (20) I had, perforce to join battle with thy hosts. And I too fought with the muskets and arrows as best as I could. (21)'

AURANGZEB'S REALIZATION

The Emperor read the letter and felt that the Guru was a highly intelligent, truthful and fearless warrior. He was nearly 91 years of age and his body started to tremble from feelings of remorse and regret at what he had done in his life time.

The Zafarnama had a demoralising effect on Emperor Aurangzeb who saw his end looming over the horizon and his future appeared very bleak. Although he had greatly wronged the Guru, he knew Him to be a man of God and wanted to meet with the Guru personally to seek redemption. He issued instructions to his Governors to withdraw all orders against Guru Ji.

His last Will confirmed the degenerated state of his physical and mental health. He felt that Allah was in his heart but his blind eyes failed to see Him.

The will was recorded by Maulvi Hamid-ud Din in Chapter 8 of his handwritten book in Persian about the life of Aurangzeb:

"My servant, Aya Beg, has my purse in which I have carefully kept my earnings of 4 Rs and 2 annas. In my spare time I have been writing the Koran and stitching caps. It was by selling the caps that I made an honest earning of 4 Rs and 2 annas. My coffin should be purchased with this amount. No other money should be spent for covering the body of a sinner."

IMPORTANCE OF ZAFARNAMA

Zafarnama had been important to the Sikhs as it contains the doctrine of 'standing against injustice for one and all'; being fearless, even in front of a powerful emperor and sticking to honesty, and having firm faith in God. Another important highlight was, it was written free from malice against the Muslims.

"You should recognize the Lord, so that you may not talk ill or cause injury to anybody. (65) You are the Sovereign of the world and you sit on the throne, but I wonder at your ill acts of injustice. (66) I wonder at your acts of piety and justice; I feel sorry at your sovereignty. (67) I wonder very much regarding your faith; anything said against truth brings downfall. (68) Do not be rash in striking your sword on helpless, otherwise the Providence will shed your blood. (69) Do not be careless, recognize the Lord, who is averse to greed and flattery. (70)'

December 29 | Battle of Muktsar | 40 remorseful Sikhs under the command of Bhag Kaur (Mai Bhago) laid down their lives while fighting for Guru Gobind Singh. These Sikhs were called the liberated ones or 40 Mukhte.

March 29 | Guru Gobind Singh compiled the second edition of the Guru Granth Sahib at Talwandi Sabo near Bhatinda, Punjab. The scribe was Bhai Mani Singh, a classmate of Guru Gobind Singh. Gurudwara Damdama Sahib stands there.

February | Baba Banda Singh Bahadur established the first ever Sikh Capital Lohgarh (earlier called Mukhlisgarh) at the foot of Shivalik Hills. He issued coins and seals for the Sikh Raj.

1706

1708

NAWAB KAPUR SINGH

BY MANVEET SINGH

NAWAB KAPUR SINGH WAS THE MOST DISTINGUISHED OF THE SIKH LEADERS, WHO PAVED THE WAY FOR THE GREAT SIKH NATION AS AN INDEPENDENT RULING POWER.

After Banda Singh Bahadur and 700 Sikhs were mercilessly killed in Delhi, the policy of Farrukh Siyyar and Zakariya Khan was total extinction of Sikhs. This was the darkest period of Sikh history. Sikhs reorganised themselves and various leaders took charge to guide through these tumultuous times. A commanding figure who led from the front and structured the Panthic forces to increase their effectiveness was Nawab Kapur Singh.

Kapur Singh was born, in 1697, at a village called Kaloke, near Sheikhpura, now in Pakistan. In 1721, he was initiated into the folds of Khalsa. Kapur Singh's physical courage and warlike spirit were valuable qualities in those days of high adventure. He soon gained a position of eminence among Sikhs who were engaged in a desperate struggle against the Mughals. The Khalsa decided to loot the government money and weapons not only to weaken the oppressive administration but also to continue their fight against injustice. Kapur Singh was assigned to plan and execute these projects. He was highly successful and his efforts also demoralised the Mughal leadership, who lost all hope of defeating the Sikhs through repression.

In 1733, Zakariya Khan, on behest of the Delhi rulers, withdrew all repressive orders against the Sikhs. Sikhs were permitted to own houses and lands, and to move freely without any state violence against them. To win the goodwill of Khalsa Panth and Sikhs, Zakariya Khan sent an

offer of an estate (Jagir) and a title of Nawab for their leader through a famous Lahore Sikh (a police officer in Mughal administration), Sardar Subheg Singh. Sarbat Khalsa decided to take the offer and give the title to Kapur Singh. He reluctantly accepted the honour on the condition that he will not be deprived of the duty of cleaning the horses' dung, which he has been doing since his childhood. As a mark of respect, he placed the robe of honour (Siropa) sent by the Mughals at the feet of the Panj Payare before putting it on.

A year later, Nawab Kapur Singh undertook the task of consolidating the Sikh groups (Jathas), who were fragmented due to continuous struggle against the enemy and running around passing days in jungles, hills and deserts. This resulted into a single central fighting force, called 'Dal', made up of two sections - The Budha Dal, the army of the veterans, and the Taruna Dal, the army of the young. The Budha Dal was entrusted with the duty of looking after the Sikh holy places and propagating the Sikh faith. The Taruna Dal, consisting of young Sikhs, was to undertake the defensive and offensive operation for the Sikhs. Nawab Kapur Singh's personality was the common link between these two wings. He was universally respected for his high character. His word was obeyed willingly and to receive baptism, 'Khande ki Pahul,' at his hands was considered as an act of rare merit.

The peace with Mughals didn't last long, and in 1735,

September 4 | Madho Das Bairagi of Nanded town was baptized (given Khande ki Pahul) by Guru Gobind Singh and was named Banda. Banda Singh Bahadur as he was later called, turned out to be one of the most famous Sikh Generals after the Gurus.

October 6 | Gurugaddi Diwas | Guru Gobind Singh ends the chain of human Gurus to declare Granth Sahib as eternal Guru of the Sikhs.

October 7 | Jyoti Jot Guru Gobind Singh | Guru Gobind Singh dies of the wounds inflicted by the hired Pathaan assassins, but not before he killed one and wounded the other.

Diwan Lakhpat Rai, Zakariya Khan's minister was sent with a very strong force to take away the estate and Sikhs were driven out to Malwa. During his sojourn in Malwa, Nawab Kapur Singh conquered the territory of Sunam and made it over to Ala Singh. He also attacked Sirhind and defeated the Mughal governor. Nawab Kapur Singh led the Sikhs back to Majha to celebrate Diwali at Amritsar. He was pursued by Diwan Lakhpat Rai's army near Amritsar and forced to turn away. The Taruna Dal promptly came to his help. The combined force fell upon Lakhpat Rai before he could reach Lahore and inflicted a severe defeat. His nephew, Duni Chand, and two important Generals (Faujdar), Jamal Khan and Tatar Khan, were killed in the battle. In the years to come, Nawab Kapur Singh continued to guide the Dal and took part in various attacks on the enemy. In 1739, Nadir Shah and his army, which was returning to Afghanistan after plundering India along with captured prisons, was attacked multiple times. Apart from taking back much of invader's loot; Sikhs also rescued thousands of girls who were escorted back to their families. Nawab Kapur Singh also planned to kill Zakariya Khan, that too in Lahore, the heart of Mughal stronghold in Punjab. Though the intelligence proved wrong and luck favoured the Mughuls, Sikhs came out of their disguise and marched out of Lahore shouting their war cry of Sat Sri Akal.

As Taruna Dal grew in strength, Nawab Kapur Singh further split it into five parts, each with a separate centre and its own banner and drum. The territories conquered by these groups were entered in their respective papers at the Sri Akal Takht by Jassa Singh Ahluwalia. From these documents or Misls, the principalities carved out by them came to be known as Misls. Towards the close of eighteen century, there were altogether eleven Sikh Misls ruling Punjab. In 1748, on Vaisakhi, at the time of the organization

of the Dal Khalsa, a confederation of various Misls, Nawab Kapur Singh handed over the supreme leadership of the Sikhs to Jassa Singh Ahluwalia. He continued to guide the destinies of newly created Singhpuria Misl. Nawab Kapur Singh died in 1753, and was cremated in the premises of Gurudwara Baba Atal at Amritsar.

Nawab Kapur Singh was the most distinguished of the Sikh leaders who paved the way for the greatness of the Sikh Nation as an independent ruling power. He brought large number of people of all castes into the fold of Khalsa Panth. He was the most illustrious, brave and dreaded of the Sikh Sardars before the days of Jassa Singh Ahluwalia. He was a great organizer who organized Sikhs into Misls, and then Dal Khalsa, and carved out a national glory for them. Above all the greatest service rendered by him to the Khalsa Panth, was that he did not permit the leadership to become personal and hereditary; and left the command into the most capable hands of Jassa Singh Ahluwalia, and thus paved the way for their further glory and greatness.

May 12 | Battle of Sirhind | Baba Banda Sahib Bahadur and Sikhs fought against Wazir Khan's Army. Wazir Khan was killed and Sirhind came under the control of Sikhs.

1716

June 9 | Banda Singh Bahadur and 700 Sikhs captured after months long siege by Mughal forces at Gurdas-Nangal. He was tortured and martyred in Delhi.

After a *Sarbat Khalsa*, Sikhs accepted the Mughal offer of peace. Kapur Singh was unanimously elected as their leader and chosen for the title of Nawab.

1733

Bibi Anup Kaur

A TRUE SOLDIER

BY TAMANNA KAUR

“From woman, man is born; within woman, conceived; to woman he is engaged and married. Woman becomes his friend; through woman, the future generations come. When his woman dies, he seeks another woman; to woman he is bound. So why call her bad? From her, kings are born. From woman, woman is born; without woman, there would be no one at all. History is full of examples where women who did not step out of house without covering their faces, performed wonderful daring deeds in life. After being baptised, they faced the enemy courageously and preferred death to an immoral comfortable life.”

Life story of martyr Anup Kaur is a golden example worth narration. Anup Kaur was born, in 1690, at village Jalopur Khere near Amritsar. Her father's name was Lachchman Das Sodhi. In those days, Sodhis were divided in two opposite groups. One group favoured Guru Tegh Bahadur for Guruship, while the other group led by Dhir Mal claimed that Guruship belonged to them. Many members of the Sodhi dynasty, like Lachchman who favoured Guru Tegh Bahadur, left the central Punjab to avoid daily bickering and friction, and settled far away at Anandpur. Anup Kaur was only five years old when her parents migrated to Anandpur. She was an attractive, very happy, sweet-tongued and beautiful girl. She used to play with the Sahibzadas (Guru Gobind Singh's sons) and was liked by Mata Sundri. Anup Kaur spent most of her time

with the Sahibzadas and was treated like a member of the Guru's family. She acquired religious education and learned Gurmukhi in their company.

In 1699, when Guru Gobind Singh created Saint-soldiers, she and her father, named Lachchman Singh, were also baptised. It brought a wonderful change in her life, and she rapidly grew physically as well as spiritually. Now she was regular in the performance of her daily prayers and visited Gurudwara daily. She collected other baptised girls and started learning fencing and other martial arts. They used arms like sword, shield and spear and also learned horse riding. This armed group under Anup Kaur was well-versed in self-defence and became famous in the area. Anup Kaur with her group took part in the battle with the Sikhs against the hill chiefs. Victory in this battle created self-confidence among the young girls. The hill chiefs requested the Mughals at Delhi for help. As desired by Aurangzeb, the Mughal emperor, governor of Sirhind along with governor of Lahore and the hill chiefs besieged the Anandpur fort with a huge force. The Sikhs met the Mughal forces with fire from their guns. Sikh girls under the leadership of Anup Kaur played a very important part in this battle. They took responsibility of looking after the Guru's family and taking the cooked food from the common kitchen to the Sikh soldiers in their trenches. They also helped in fighting wherever the Sikh soldiers needed help and showed feats of

1734

Nawab Kapur Singh reorganized Sikhs into one unified force (Dal) consisting of Buddha Dal, of all who were above the age of 40, and Taruna Dal, of all who were below the age of 40.

June 24 | Jathedar (head priest) of the Darbar Sahib (or Harimandir Sahib; now also known as the Golden Temple), Bhai Mani Singh, is tortured to death by the Mughals.

March 27 | Shaheedi Bhai Bota Singh and Bhai Garja Singh | After a great number of Sikhs were killed, to show the Mughals that the Khalsa is still alive; Bota Singh and Bhai Garja Singh started collecting Khalsa royalty tax on a main road to attract ire of Mughal army. They valiantly fought and attained martyrdom.

1739

bravery. The siege continued for some days. The governor of Sirhind assured the safety of all to the Guru, if the fort was vacated.

The Guru did not rely on this assurance, but he knew that the effective defense was impossible owing to lack of food and other supplies. So, the Guru agreed reluctantly to vacate Anandpur on the night of 20th December 1704. Anup Kaur's group took care of the Guru's family. The assurance proved false, and the Sikhs were attacked outside the fort. Sikh soldiers and girls under Anup Kaur continued their march towards the rivulet Sirsa while fighting the enemy. While crossing the flooded Sirsa, Anup Kaur was separated from the Guru's family in confusion. After crossing the river, she met five Sikh soldiers who told her that Guru Gobind Singh fought a battle with the Mughal forces at Chamkaur where the two elder Sahibzadas died fighting and the Guru

ANUP KAUR SPENT MOST OF HER TIME WITH THE SAHIBZADAS, AND WAS TREATED LIKE A MEMBER OF THE GURU'S FAMILY.

had left Chamkaur. She was also told that the younger Sahibzadas were arrested at Sirhand. They all started towards Sirhand, but on their way they met a patrolling party of the Mughal soldiers. In the fight with them two Sikh soldiers were killed and Anup Kaur was injured, but the Mughal soldiers took to their heels. Anup Kaur came to know from someone that Mata Gujri and her two younger grandsons had been martyred, so they started to look for the Guru. They were on their way when the chief of Malerkotla state with two hundred soldiers surrounded them. Anup Kaur's companions died fighting but Anup Kaur's horse stumbled.

She fell down and broke her arm. She was arrested and taken to Malerkotla. When the chief came to know that the young charming girl was Anup Kaur about whose bravery he had heard a lot, he decided to marry her and instructed his soldiers to treat her respectfully and get her arm treated. She saw through their trick and realised that she would be forced to embrace Islam and marry the chief. She was a helpless prisoner, but she made up her mind to commit suicide to save her faith and honour. At Malerkotla, she was under strict watch. Her maid servants told the chief that she was always meditating and remained in a serious mood. The chief persuaded Anup Kaur to marry him, as there was no other way for her to save herself. He also promised her a comfortable life in the royal palace but she refused. One day, he called a kazi (Muslim cleric) to forcibly convert and marry her, but they found only her dead body as she had thrust a dagger into her chest. She was buried quietly according to the Muslim rites.

Professor Ganda Singh, on the basis of his research, writes that Banda Singh Bahadur was moved by her story. When he marched upon Malerkotla in 1710, he said that last remains of this brave Sikh lady should not be allowed to rot in a grave. He was not opposed by anybody as the chief of the state had fled before Banda Singh Bahadur reached there. He did not destroy Malerkotla as its chief had advocated mercy for the younger Sahibzadas at Sirhind. Body of Anup Kaur was exhumed and cremated according to the Sikh rites as desired by Banda Singh Bahadur. Thus, the martyr Anup Kaur who sacrificed her life at the altar of her faith and chastity was given a decent cremation she richly deserved. She had not embraced Islam and had died as a Sikh. She is still remembered respectfully and her sacrifice will never be forgotten!

1740

August 11 | Bhai Mehtab Singh and Bhai Sukha Singh, on hearing the disrespectful acts inside Harimandir Sahib, killed a Chaudhri named Massa Rangard. Bhai Mehtab Singh was later arrested in his village Mirankot. He chose martyrdom instead of accepting Islam and was publicly broken on the wheel.

July 1 | Bhai Taru Singh of Poohla village, in Amritsar district of the Punjab refused to convert to Islam and attained martyrdom as Zakriya Khan ordered to scrap off his scalp along with the hair.

1746

May 1 | Chhota Ghallughara (Lesser Holocaust) - Lakhpat Rai, a minister of Yahiya Khan who was the governor of Lahore, to avenge the death of his brother killed 10,000 Sikhs and their family members.

1745

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਤਿ ਬਿਖੜਾ ਸਮਾਂ

ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਕਥਾ ਵਾਚਕ)

ਸੰਨ 1700 ਤੋਂ ਸੰਨ 1800 ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰੀ ਇੱਕ ਸਦੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਾਸਤੇ ਬੜੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੱਤਾ-ਪੱਤਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹੌਂਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਚੇਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, “ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆ ਨੇ ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ, ਬੰਦ-ਬੰਦ ਕਟਾਏ, ਖੋਪਰੀਆਂ ਲੁਹਾਈਆਂ, ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚੜੇ, ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚੀਰੇ ਗਏ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ, ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸਵਾਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹੀ।”

ਸੰਨ 1704 ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦੋਨੋਂ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ - ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ - ਅਤੇ 40 ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਇੰਨਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ - ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ - ਨੂੰ ਸਰਹੰਦ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਨ 1705 ਵਿੱਚ, ਮੁਕਤਸਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਸੰਨ 1708 ਵਿੱਚ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੰਦੇੜ ਗਏ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਕੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ, ਸਰਹੰਦ ਫਤਹਿ ਕੀਤੀ, ਆਖਰ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਗੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਪਕੜਿਆ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ, ਸੰਨ 1716 ਵਿੱਚ, ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੇ ਚਾਰ ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਜੇ ਸਿੰਘ ਦਾ ਤਤਫਦਾ ਦਿਲ ਕੱਢਕੇ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਤੁੰਨਿਆ ਗਿਆ,

ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜੰਬੂਰਾਂ ਨਾਲ ਨੋਚਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਡੋਲਿਆ ਨਹੀਂ, ਹੱਸ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ।

ਫਰਖਸੀਅਰ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਅਦ, ਸੰਨ 1726 ਵਿੱਚ, ਜਕਰੀਆਂ ਖ਼ਾਨ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਬਣਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਅਤਿ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤੇ। ਸੰਨ 1727 ਵਿੱਚ, ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੋਈ। ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਬੜਾ ਰੋਸ ਸੀ ਪਰ ਨਾਲ ਜੋਸ਼ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਸ: ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਲੁੱਟੇ ਗਏ। ਜਕਰੀਆਂ ਖ਼ਾਨ ਵਲੋਂ ਜਗੀਰ ਵਾਪਿਸ ਲਈ ਗਈ, ਜੋੜ ਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, 1738 ਨੂੰ, ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬੰਦ-ਬੰਦ ਕਟਿਆ ਗਿਆ।

ਸੰਨ 1739 ਵਿੱਚ, ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਖੂਬ ਲੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵੀ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਛੁਡਵਾਈਆਂ। ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਜਕਰੀਆ ਖ਼ਾਨ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ, ਤੇ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਖਤੀ ਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਰਾਜ ਕਰਨਗੇ। ਜਕਰੀਆ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲੋਂ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਮੱਸੇ ਰੰਘੜ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ। ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗਰਜਾ ਸਿੰਘਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਜਕਰੀਆ ਖ਼ਾਨ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; 1745 ਵਿੱਚ, ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੋਪਰੀ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਜਕਰੀਆ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਭਾਈ ਤਾਰੂ

1747

Demise of Mata Sahib Kaur | The mother of Khalsa leaves for her heavenly abode at the age of 66.

March 29 | Nawab Kapur Singh appointed Sardar Jassa Singh Ahluwalia as his successor and supreme commander of Dal Khalsa. For his great leadership, Khalsa honored him with the title Sultan-ul-Qaum (King of all the people). He was also the baron of Ahluwalia Misl.

1748

1757

Ahmad Shah Abdali invaded northern India for the 4th time. Sikhs under the leadership of Baba Deep Singh raided the Abdali's caravan multiple times, to free many prisoners, and to relieve the looted treasures.

ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਯਾਹਿਆ ਖ਼ਾਨ ਲਹੌਰ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਬਣਿਆ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰ, ਜਮਪਤ ਰਾਏ, ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਇਸਦੇ ਭਰਾ - ਲਖਪਤ ਰਾਏ - ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਧੀ। ਆਖਰ ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਵਾਪਰਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਸੰਨ 1748 ਤੋਂ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਲੁੱਟਿਆ, ਫਿਰ ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਬਣੀਆਂ। ਫਿਰ ਮੀਰ ਮੰਨੂ ਲਹੌਰ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਬਣਿਆ, ਜਿਸਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਹੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈਆਂ, ਸਿੱਖ ਸਰੋਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਖਦੇ:

**“ਮੰਨੂ ਸਾਡੀ ਦਾਤਰੀ, ਅਸੀਂ ਮੰਨੂ ਦੇ ਸੋਏ,
ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਮੰਨੂ ਵੱਢਦਾ, ਅਸੀਂ ਦੂਣ ਸਵਾਏ ਹੋਏ।”**

ਸੰਨ 1757 ਵਿੱਚ, ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ, ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਸੰਨ 1762 ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਵਾਪਰਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਉੱਠ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ। ਪਰ ਇਹ ਉਸਦਾ ਭਰਮ ਸੀ। ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ, ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ, ਵਿੱਚ ਸਰਹੰਦ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਤੇ ਜੈਨ ਖ਼ਾਨ ਕੋਲੋਂ ਈਨ ਮਨਵਾਈ। ਸੰਨ 1767 ਵਿੱਚ, ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਅੱਠਵਾਂ ਆਖਰੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ; ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ, ਆਖਰ ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

Baba Fateh Singh Ji, at the age 5, was the youngest martyr in Sikh history.

ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਸੰਨ 1773 ਵਿੱਚ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਤੈਮੂਰ ਖ਼ਾਨ ਤਖਤ ਤੇ ਬੈਠਾ। ਉਸਨੇ, 1783 ਵਿੱਚ, ਮੁਲਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ 1793 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਧਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਤੈਮੂਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਜਮਾਨ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਾਬਲ ਵਿਖੇ ਸੁਲਤਾਨ ਮਹਿਮੂਦ ਨੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੰਨ 1798 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ। ਸ: ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਦਾ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਹ ਜਮਾਨ ਨੂੰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੰਗਾਰਿਆ। ਆਖਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਪੂਰੀ ਸਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾ ਭਰੀ ਸੀ, ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਗੁਰੂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਕੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਅੱਗੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਗਿਆ; ਤੇ ਐਸੇ ਬਿਖੜੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

Ahmad Shah Abdali, to avenge his loss to Sikhs, ordered to demolish Harimandir Sahib. After the demolition, Jahan Khan, a General of Abdali was left behind with 10,000 soldiers.

November 11 | Shaheedi Baba Deep Singh | Jathedar of Shaheedan Misl, Baba Deep Singh who vowed to rebuild the Harimandir Sahib, along with 500 Sikhs marched towards Amritsar. Gravely wounded in the battle that ensued, he fought his way through Jahan Khan's army and attained martyrdom in the precincts of Harimandir Sahib. He is one of the most revered martyrs of Sikh History.

Sikhs under the leadership of Sardar Jassa Singh Ahluwalia laid siege to the capital city of Lahore. The governor Khwaja Obeid Khan was killed and Lahore was under the control of Sikhs.

1761

ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਔਰਤ

ਔਰਤਾਂ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਵਿੱਚ

ਹਰਲੀਨ ਕੌਰ

ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਪਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਆਪਾਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਮਰਦਾਂ ਨੇ ਹੀ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਹੀਂ, ਕੁੱਝ ਬਹਾਦਰ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰਨੀ ਸਦਾ ਕੌਰ, ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਵਾਭਿਮਾਨੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਿਧਵਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਈ (ਮਹਾਰਾਜਾ) ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਜਮਾਨ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ।

ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਜੀ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੜਾਈਆਂ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲੜੀਆਂ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅੰਗ-ਰੱਖਿਅਕ ਵੀ ਬਣੇ। ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੱਕੇ ਅਤੇ ਕਾਬਿਲ ਔਰਤ ਸਨ।

ਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬੀਬੀ ਖੇਮ ਕੌਰ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਪੁੱਤਰ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਲੜੀ ਗਈ ਜੰਗ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਰਨੈਲ ਸੀ।

ਬੀਬੀ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਸੀ। ਉਹ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਇੱਕਲੀ ਔਰਤ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਜਰਨੈਲ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਸੀ।

ਬੀਬੀ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ

ਸਰਦਾਰਨੀ ਸਦਾ ਕੌਰ

ਮਾਈ ਭਾਗੋ

ਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰ

1762

February 5 | Vadda Ghallughara (Greater Holocaust) | Despite valiant efforts to save elders and family members, Sikh soldiers succumbed to a bloody battle close to the village of Kup, in the vicinity of Malerkotla. Ahmad Shah Abdali's forces killed 30,000 Sikhs.

May | Sikhs under the leadership of Sardar Jassa Singh Ahluwalia defeated the Afghan General of Sirhind, Zain Khan, and later took control of Harimandir Sahib. In October, they defeated Ahmad Shah Abdali's forces in battle of Amritsar, which took heavy losses.

ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ

ਜਗਮੀਤ ਕੌਰ

Gurudwara Saheed Singh Singhanian, Lahore, Pakistan

Sikh women, as a punishment of not accepting Islam, forced to grind wheat using stone mills.

ਜਿਨਹੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੀਰ ਮਨੂ ਨੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ 20 ਮਣ ਕਣਕ ਪੀਸਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੇ ਹਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਨਾਏ ਗਏ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਾਰਿਆਂ ਵੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਮੀਰ ਮਨੂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਸੀ।

ਨੰਬਰ 4,1753, ਨੂੰ ਮੀਰ ਮਨੂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲੜਾਈ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਇਆ। ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਅੱਜ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦਗੰਜ ਸਿੰਘਣੀਆਂ, ਲਾਹੌਰ, ਹੈ। ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਾਂਗੇ।

ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਹੁਤ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਬੀਬੀ ਅਨੂਪ ਕੌਰ, ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਲੜੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ, ਹੋਰ ਵੀ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਲੜੀਆਂ ਸਨ। ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਆਪਾਂ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ: 'ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ..'

ਇਹ ਸੀ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ।

March 8 | the Sikhs entered the Red Fort in Delhi under the leadership of Sardar Baghel Singh. Mughal Emperor, Shah Alam II, made a settlement to allow Sikhs to raise Gurudwaras on Sikh historical sites.

1799

July 7 | Ranjit Singh, Mislard of Sukerchakia Misl along with Sada Kaur, Mislard of Kanhaiya Misl occupied the city of Lahore.

April 12 | Establishment of Sikh Raj | Ranjit Singh was crowned as Maharaja of Punjab

1801

1783

SARDAR SHAM SINGH ATTARI

BY TARANJEET SINGH

Have you ever heard of Sardar Sham Singh Attari? Sardar Sham Singh Attari was a General in the Sikh army of Lahore Darbar. He established his protection over an area around Attari, a village that he had founded some 16 miles west from the holy city of Amritsar.

In 1844, Sham Singh led an expedition to Jammu against Raja Gulab Singh and secured the surrender of Jasrota. In March 1845, Sham Singh led another expedition against Gulab Singh of Jammu, who had refused to surrender to the Lahore government the treasure of Hira Singh, amounting to 35,00,000 rupees, which he had carted away from Jasrota to Jammu. The army under Sham Singh reached within 10 km of Jammu and obtained Hira Singh's treasure from Gulab Singh and returned it to the Lahore government.

The battle of Sabraon was fought on 10 February 1846. Sham Singh Attari was 60 year old, dressed in white and was riding his white steed. Sardar Sham Singh moved from column to column calling upon his men to fight to the last, to save an Imperial power, from the British East India Company.

As the battle was at a critical stage, Misr Tej Singh fled across the Sutlej, and sank a part of the bridge of boats after him. Sham Singh, far from disheartened by this, rushed into the thick of the battle. He made a desperate charge along with his fifty men against the advancing enemy. Within minutes, he was overpowered and he fell to the ground dead. In the evening, as the battle was over, the Sikh soldiers swam from across the river to recover his body.

On 12 February, 1846, Sham Singh's body was cremated outside his village. His death marked the weakening of the Sikh Empire. Three years later, in 1849, the Sikh Kingdom of Punjab was annexed to the British Empire.

BABA DEEP SINGH JI

BY SIMARJOT SINGH

Baba Deep Singh Shahid is one of the most honored martyrs in the Sikh history. He was the founder of the Shahid Misl. He was the first head of Damdami Taksal (Damdama school of learning), a 300-year-old religious school of the Sikhs, which was founded by the tenth Sikh Guru, Guru Gobind Singh ji. Baba Deep Singh ji was a tall, strong and exceptionally brave Sikh. He was a bold and fearless saint-soldier, ever ready to risk his life for the Panth (Sikh community). Baba ji was born on January 26, 1682 (some records register this as January 20). He died fighting at Amritsar on November 11, 1757, when he was about 75-year-old. From about 12 years of age, he grew up around Guru Gobind Singh ji. Baba Deep Singh ji spent most of his life as a custodian of the Panth. He and Banda Singh Bahadur have been recognized as the most honored martyrs of the Panth, who together set a unique and amazing example for the community to follow for many generations. Not only was Baba ji a brave and fearless soldier but a very intelligent scholar who had mastered several languages.

5 FACTS ABOUT BABA DEEP SINGH JI:

- 1 Baba ji was a great Sikh scholar who became a soldier and martyr for the defense of Sikhism.
- 2 Baba Deep Singh became "Head Granthi" at Damdama Sahib.
- 3 Fought in various wars - In about 1709, Baba Deep Singh Ji joined Banda Singh Bahadur to fight in the battle of Sirhind. Baba Deep Singh was also a survivor of the Chotta Ghalughara (Small Holocaust), in 1755, when 10,000 Sikhs were killed.
- 4 Between 1705 and 1728, Baba Deep Singh and Bhai Mani Singh produced a number of handwritten copies of the Sri Guru Granth Sahib, for distribution among the Sikhs.
- 5 On the outskirts of Amritsar, Baba ji and a group of heavily outnumbered Sikhs fought two fierce battles against a Mughal force of 20,000. In the second engagement, he was beheaded, but having vowed to die in the precincts of the Golden Temple. He kept his promise by continuing fighting, after picking up his head and carrying it on his palm. He then left for Sach Khand (heavenly abode), with his severed head resting on the parkarma of Harimander Sahib on 11 November, 1757.

SHAHEED BHAJI TARU SINGH

BY KARNJIT SINGH

KHALSA LOVE AND RESPECT THEIR HAIR.
THEY MAY BE MURDERED, THEY DO NOT CARE.

Bhai Taru Singh lived with his mother and younger sister at village Pahoola, Punjab, and did farming for his living. His father had died while he was still young. It had become a part of his life to speak with love, serve everyone who came to him and helped those in need.

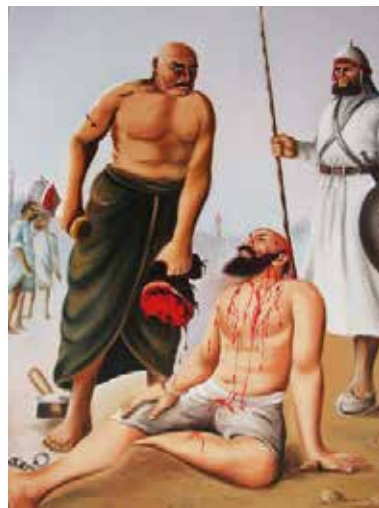
Sikhs had to leave their homes in the 18th century because of the constant attacks on them by the state police. Some Sikhs, however, remained in villages with the support of local Muslims. Bhai Taru Singh was one such Sikh. He was a farmer who used to help every needy person whether a Muslim, a Hindu, or a Sikh. Poor people could depend upon him for support. He sent food and other necessities to the Khalsa living in the nearby forests.

Harbhagat Niranjani, filled with enmity for Sikhs and feeling jealous of Bhai Taru Singh, had made many false complaints to the government at Lahore. He hoped to get awards from the government for being their loyal informant. Finally, he succeeded in his evil mission. He brought police with him and had Bhai Taru Singh arrested and taken to Lahore, in 1745. Zakaria Khan, the governor of Lahore, ordered the torture of Bhai Taru Singh. He remained calm and suffered all pain without changing his mind. After sometime, when produced before Zakaria Khan, Bhai Sahib asked the reasons for torturing him, particularly when he

had committed no crime and was liked by all the people of his village.

Zakaria Khan told Bhai Taru Singh that a popular person like him should be Muslim. Therefore, if he wanted to be free, he would have to adopt Islam. Further, Zakaria assured him if he became a Muslim, he would be very much honored by the government. However, Bhai Sahib stuck to his faith and refused to give it up at any cost. When the governor repeated his proposal with a firm order that Bhai Taru Singh had to choose either death or Islam, Bhai Sahib asked him, "You are assuring me you will spare my life if I become Muslim but can you assure me that having become a Muslim I will live forever? Are you sure, being Muslim you will never face death? If one has to die, sooner or later, then I would love to stick to my faith whatever you may like to do to me."

The governor was angered at this reply of Bhai Taru Singh, and therefore, ordered the removal of his scalp. A barber was called for this purpose. The dreadful scene frightened everyone there including Zakaria Khan himself. The watching of horrible act of separating the scalp of a living man left a very terrifying picture in the mind of Zakaria Khan. He became sick and died soon after. Even many Muslims cursed him for his terrorism, particularly, against innocent people.

AKALI PHULA SINGH

THE GREAT GENERAL

BY MANDEEP SINGH

Born in 1761 at a village called Shinh, near Amritsar, Phula Singh became a legendary Sikh General. His father, Ishar Singh, was fatally wounded during the great massacre of Sikhs (Wada Ghallughara) in 1762. Before his death he charged Bhai Narain Singh of Misl Shaheedan with the responsibility of raising his infant son.

Phula Singh, by the age of 10, could recite Nitnem and other Gurbani hymns. At Anandpur Sahib, he always kept himself busy doing Seva or reading Gurbani, and became very popular with the Sangat. Because of his scholastic attitude and commitment to Panthic welfare, he was made the leader (Jathedar) of the Misl 'Shaheedan' after the death of Bhai Narain Singh. In 1800, he came to Amritsar and instructed the mahants to improve the management of the

Gurudwaras. The major credit for extending the boundaries of the Sikh Raj goes to him. He also held the position of the Jathedar of Akal Takht.

In 1802, Maharaja Ranjit Singh sent his army to Amritsar, which he planned to annex to his kingdom. When Akali Phula Singh saw the forces of the Bhangi Misls (then in control of Amritsar), preparing to face their fellow Sikhs, Akali Phula Singh with some leading citizens of the city, bravely put themselves in harm. Addressing each group, he spoke of the futility and senselessness of Sikhs spilling blood over each other. Peace and reconciliation was chosen by the Bhangi chieftains, each surrendered their share of Amritsar into the Maharaja's hands. Later, Akali Phula Singh and his command helped Maharaj in campaigns of Kasoor, Multan and all over Punjab.

Fearless Jathedar and born leader Akali Phula Singh, who had lived his life in accordance with the moral codes of the Sikh Gurus, punished Sikhs for actions contradictory to Gurmat. As the Jathedar of the Akal Takht, Akali Phula Singh, in conjunction with Panj Pyaras, issued a Hukamnama (order), ordering Maharaja Ranjit Singh to appear before the Sikh Sangat, in front of the Akal Takht (a tradition begun by Guru Hargobind that has been followed to this day). To his credit, Maharaja answered the Hukamnama and admitted his mistakes. A punishment of 20 lashes for Maharaja was ordered. The Maharaja promised that he would not repeat his mistakes again.

When Maharaja signed a treaty with the British to reorganize the border, he was not supportive and showed his discontent openly. Akali Phula Singh later lost faith in the Maharaja as he was against his advice of giving too much authority of government to Dogras. As it came out to be, Dogras resulted in the downfall of Sikh Raj.

Akali Phula Singh was a fearless and skilled commander. He maintained the Sant-Sipahi (Saint-Soldier) tradition of the Khalsa. Akali Phula Singh Ji remains a role model for all Sikhs. The Battle of Naushera was one of the battles he fought gallantly. He was killed in this battle. A tower is situated, in Amritsar, in the memory of Akali Phula Singh.

Bibi Baghel Kaur

BY: SURINDERPAL SINGH

Once a Hindu marriage party was returning to their village. It was attacked by the Mughal soldiers who not only looted the party but also took away the bride. The groom was determined to get his bride back. He went to the forest where the Sikh's usually camped, to appeal to them for help. The groom not only asked the Sikh's help but also

urged on becoming a Sikh and so was baptized by Sikhs. He was there after called Teja Singh who along with a party of Sikh soldiers attacked the Mughal Soldiers and rescued his wife, who was in a miserable condition along with other prisoners. The bride was so low on esteem that she wanted to commit suicide, but was dissuaded from doing so. At the Sikh Camp the bride was so impressed by the Teachings of Guruji and life of Sikhs that she decided to become baptized. The women was named Bhagel Kaur.

Baghel Kaur and Teja Singh along with the Sikh companions attacked a Muslim soldier's patrolling party and took some guns and two horses from the soldiers while they were asleep and left Kahnuwan. They then crossed a dense forest on the banks of Bias River to join forces under Nawab Kapur Singh. He had exhorted the gathering to fight against Abdali, who had sent a challenge to the Sikhs for face to face combat. The next day 4000 fully geared Sikh men along with a few hundred Sikh ladies, including Baghel Kaur, divided themselves in two parties to battle the 10,000 Pathan forces. At the end of the day 500 Sikhs became martyrs, but the Pathans also suffered a heavy loss. Second day, Baghel Kaur with a few other ladies fought so bravely and courageously that it would be remembered for ever. In the evening, the Pathan army had to retreat, but in the confusion that prevailed Baghel Kaur and four other ladies were separated from the Sikh forces. They reached a small village and camped there. During wee hours, they saw fifty enemy soldiers approaching towards them, of which five soldiers proceeded with the intention to capture and marry them. Baghel Kaur came forward to face the soldiers with her sword. Her companion saved her from the attack and injured the soldiers. The soldiers flee to seek help. While Baghel Kaur and her companions rode back to the forest. They were chased by Pathan soldiers. Sikhs in the forest came to the rescue of ladies and killed the Pathans.

They persuaded Baghel Kaur and her companions to stay in the village but the brave ladies refused and went along to the forest. They were ready to die a brave death.

In the meanwhile, plight of ladies in the camps of Mir Mannu had become miserable. He asked them to accept Islam; else they were kept thirsty and hungry. On empty stomach, they were made to grind wheat. Their children were snatched; one soldier threw a child up in the air and the other killed him with his spear before he could touch the ground. The dead bodies of these children were cut into pieces and the ladies were garlanded with those pieces. In spite of all that, none of the ladies cried or yielded to embrace Islam. Under the command of Baghel Kaur, Sikhs attacked the Lahore camp, killed 25 Muslim soldiers, and got the captive ladies released and escorted them to a safer place.

After Mir Mannu's death, his queen invited Ahmad Shah to help her and capture the Sikhs. At this time, Baghel Kaur was living in her village along with her four-year old son and her husband. She again came forward to save the ladies from captivity. Unfortunately, during this mission, she was also caught and held captive in the camp. This brave woman took care of injured and hungry ladies and their children. She would offer her piece of bread to the crying children, and remained hungry. The ladies in the camp were whipped, insulted, and taunted to influence them for embracing Islam and get rid of this hell. When Baghel Kaur protested against this ill treatment, she was ordered to grind wheat for the whole night without rest. At midnight, the camp-in-charge sent for Baghel Kaur, but she refused to move out. She courageously slapped the soldier and took his sword, and injured him. The other ladies came to her help and the soldier had to run away. In the morning, all the ladies were assembled at one place, and the camp-in-charge told them that anyone who agreed to marry a soldier of her choice would be set free and allowed to lead a happy and prosperous life. Baghel Kaur stood up and said that none would agree to be converted. Her bold and frank talk made the camp commander speechless and ordered his men to lash her to death. But she took courage of attacking the soldier who was taking her to the pillar. Other ladies also revolted, and many of them were murdered. Baghel Kaur fought bravely, but she was surrounded and killed by the brutal soldiers. The following day, about 8000 Sikhs attacked the camp, killed the camp commander and freed the captive ladies. Bhagel Kaur will always be remembered as one of the brave Sikh women soldiers.

PROMINENT MARTYRS IN SIKH HISTORY: 18TH CENTURY

BY RUPINDER KAUR & MUKESH WADHWA

BABA AJIT SINGH & BABA JUJHAR SINGH | CHAMKAUR, 1705 |

On December 7, 1705, the elder sons of Guru Gobind Singh ji - Baba Ajit Singh, 18, and Baba Jujhar Singh, 14 - attained martyrdom fighting against the Mughal army during the seize of Chamkaur Sahib. They showed showed valor past excellence and fought like lions to kill many enemy soilders.

BABA ZORAWAR SINGH & BABA FATEH SINGH | SIRHIND, 1705 |

On December 13, 1705, the younger sons of Guru Gobind Singh ji: Baba Zorawar Singh, 9, and Baba Fateh Singh, 7, escaped from the battle site with their grandmother Mata Gujri. While fleeing, they were betrayed. They chose to offer their life instead of converting to Islam. Their captors, Nawab Wazir Khan and his Qazi, ordered the innocent children to be enclosed brick-by-brick, until they died of suffocation and then beheaded.

MATA GUJRI | SIRHIND, 1705 |

Mata Gujri was the mother of Tenth Guru Gobind Singh. She accepted the martyrdom of her husband, Guru Teg Bahadar in November 1675 according to God's will (Akal Purakh da Bhana).

In December 1705, Mata Gurjri was captured by Mughals along with her two youngest grandsons, imprisoned in an open tower overnight at Sirhind in severe cold. She died in captivity in the cold open tower.

BABA BANDA SINGH BAHADAR | 1716 |

Born on October 16, 1670, in Rajauri Kashmir, Punchh District, Lachhman Dev, the son of Ram Dev Sodhi, became a renunciate at age 15. Renamed Madho Das, he practiced yoga with Agur Nath establishing a monastery on Godvari river's bank at Nanded where he met Guru Gobind Singh on September 3, 1708. He proclaimed himself as the Guru's Banda, or slave; was initiated as Khalsa and named Gurbaksh Singh. Sending him on a mission against tyrannical Mughal forces, the Guru gave Banda five Singhs, five arrows, a drum, and flag. Banda Singh fought a series of battles before being captured on December 7, 1715, after an 8 month siege at Gurdas-Nangal. Refusing to accept Islam, Banda Singh saw his son dismembered before being blinded and dismembered June 9, 1716.

BHAI MANI SINGH **| 1737 |**

Born March 10, 1644 and martyred June 14, 1737, Bhai Mani came from a Dullat family of Jatt lineage living in the village of Kambhol. A scribe in the court of Guru Gobind Singh, Bhai Mani Singh wrote, in his own hand, the finalized compilation of Guru Granth Sahib. After the death of Guru Gobind Singh, Mughal rulers refused to allow Sikhs in Amritsar. When Bhai Mani Singh refused to pay a tax so that Sikhs could celebrate Diwali in Harmandir Sahib, he was arrested and ordered to convert to Islam. When he refused, the order was given to sever his limbs. Bhai Mani Singh insisted the executioner begin with his finger joints.

BHAI TARU SINGH **| 1745 |**

Bhai Taru Singh obtained martyrdom and attained shaheedi July 1, 1745 in Lahore (modern-day Pakistan). Born in village Phoola of historic Punjab (present day Amritsar, India) in 1720, he lived with his sister and widowed mother during a time when Sikhs were persecuted. When arrested by Mughals for rendering aid to fellow Sikhs, Bhai Taru Singh fed his captors before going to jail. When Bhai Taru Singh refused to convert to Islam, his persecutors ordered to cut his hair (Kesh), a symbol of Sikhs. Strong in his Sikhi resolve, Bhai Taru Singh requested they peel his scalp from his skull, keeping his hair intact. The governor, who ordered the deed, suffered excruciating pain and died after 22 days. Only then did Bhai Taru Singh succumb to his injuries.

CHHOTA GHALLUGHARA | 1746 | **& VADDA GHALLUGHARA | 1762 |**

Chhota Ghallughara: March to June 1746
Seeking revenge for his brother's death, Mughal Lakhpat Rai ordered all Sikhs in Lahore to be executed. With a company of 50,000 he pursued Sikhs through the countryside ambushing and slaughtering men, women and children. In about 14 weeks time, more than 7,000 Sikhs are killed, 3,000 captured and tortured to death. Some estimate 20,000 attained shaheedi in the Chhota Ghallughara (Lesser Holocaust).

Vadda Ghallughara: Early February (3-5), 1762, between 10,000 and 12,000 Sikh warriors are killed in battle. As many as 25,000 Sikh women and children martyrs were massacred and became shaheed in the Vadda Ghallughara (Greater Holocaust). It is said that nearly 50% of the Sikh population was decimated during the Vadda Ghallughara.

SHAHEEDI MOTHERS, MARTYRS OF LAHORE **| 1752 |**

Following a defeat in battle on March 6, 1752, Mir Mannu, the governor of Lahore (modern-day Pakistan), retaliated by rounding up the Sikhs of his district and confiscating their holdings. He ordered Singhs beheaded. Sikh women and children were imprisoned in the Lahore jail, a suffocatingly dry and dusty enclosure, having one or two small bare brick rooms, with open barred windows. Starving women were forced to operate heavy grindstones. Mughal guards gruesomely massacred over 300 infants and children, impaling them on spears. Dismembered limbs were strung about their mother's necks. Survivors were rescued after the death of Mir Mannu on November 4, 1753.

BABA DEEP SINGH **| Amritsar, 1757 |**

Born on January 20, 1682, Baba Deep Singh, a warrior of Guru Gobind Singh's court, was also a scribe responsible for making handwritten copies of Guru Granth Sahib. After the Guru's death, a Misl system was implemented. Baba Deep Singh was appointed head of Shaheed Misl. While engaged in freeing women captives from invader Ahmad Shah Abdali, Baba Deep Singh received news that Abdali's son, Timur Shah, had invaded Harmandir Sahib and was destroying the Gurudwara. November 11, 1757. Vowing to reach Harmandir Sahib, dead or alive, Baba Deep Singh at age 75, gathered 5,000 Sikh warriors. Suffering a fatal wound to the neck, Baba Deep Singh valiantly fought the Mughals holding his severed head in place to fulfill his vow.

BHAI GURBAKHSH SINGH **| 1764 |**

Born on April 10, 1688, Gurbakhsh Singh was initiated as a Khalsa warrior as a youth. He joined with the Shaheed Misl led by Baba Deep Singh. Gurbakhsh Singh mustered a small force of dedicated warriors after Baba Deep Singh's martyrdom. Ahmad Shah became known as Durrani and led yet another campaign into Punjab. Gurbakhsh Singh and 30 Sikh warriors resisted an invasion of 30,000 Durrani troops who stormed Amritsar. Gurbakhsh Singh and all his warriors were martyred on December 1, 1764.

Mir Manu slaughtering Sikh women and children.

PASSING THE TORCH

By Jasleen Kaur

Reminiscing over all the saakhis, narrated to me by my adorable Beeji (grandmother), I scarcely recall it when I slipped into a deep slumber. All I remember is that in my deep thoughts, probably in my subconsciously perceived dreams, I found myself within a huge fort...dry sand all outside...winds blowing ravagingly...on that scorching afternoon of 1752...at Lahore. I, probably a 6-year-old tiny little girl, was trying to hide my face behind Beeji's dupatta. As I tried to peep from behind Beeji's shawl, I saw a group of horsemen riding with a cavalry of Afghani soldiers. I tried to look beyond them to see if I could run and go to Papaji but all I could see was a faint outline of the huge walls of the fort. As these huge soldiers approached us I heard the melodious voices of my nanuu, dadiji, Beeji and all the other aunties who were singing shabads from the Gurbani in their confident and bold voices. There were women whose hands were getting more firm on the flour grinding stone mills...as these soldiers came and mercilessly lashed them. Their voices and hands went on relentlessly, strengthening their unchallengeable faith on Waheguru.

I asked Beeji why these tyrannical soldiers were lashing out at everyone, shouting in an inhumane tone of cruelty and rage. Beeji, then told me about Mir Mannu.

Mir Mannu (shortened from Mu'in ul-Mulk) became Governor of Lahore and the surrounding provinces in 1748 through his exploits in a battle against the Afghan army. His first act as governor was to storm the Sikh fort at Amritsar, where 500 Sikhs had taken shelter. Mir Mannu then stationed troops in all parts of Punjab and ordered to capture Sikhs. He also ordered to shave their heads and beards. His oppression was such that large numbers of Sikhs had to move to relatively inaccessible mountains and forests to save themselves. The governor ordered the hilly Rajas to apprehend Sikhs and send them to Lahore. Hundreds were thus taken to Lahore and executed in the main market before crowds of onlookers.

Partly through the influence of his Hindu minister, Kaura Mall, who was sympathetic to the Sikhs, and partly because of the threat of another Afghan invasion, Mir Mannu made peace with the Sikhs the following year. This truce was to last until the passing of Kaura Mall in battle against the Afghans, in 1752, and the surrender of Lahore to invader Ahmad Shah Abdali (founder of Duranni dynasty of Afghanistan).

In his new role as Governor for the Afghans, Mir Mannu was able to resume his persecution of the Sikhs. Moreover, he had arranged for new artillery to be forged and a unit of 900 men assigned especially to the hunting down of the "infidels". In the words of an eye witness: "Muin appointed most of the gunmen to the task of chastising the Sikhs. They ran after these wretches up to 67 kilometers (42 mi) a day and slew them wherever they stood up to oppose them. Anybody who brought a Sikh head received a reward of ten rupees per head."

According to that same account: "The Sikhs who were captured alive were beaten with wooden mallets. At times, Adina Beg Khan sent 40-50 Sikh captives from the Doab. As per rule, they were killed with the strokes of wooden hammers."

Mir Mannu did not refrain from inflicting torture and death upon the Sikh womenfolk and children. According to a Sikh account, the women were seized from their homes and "put to grind grain in the prison. Many were given merciless lashing. Each of the detainees was given 450 kilos (half a ton) of grain to grind in a day. Exhausted from thirst and hunger, they plied their stone-mills and sang their Guru's hymns.

The Hindu or the Muslim, or in fact anyone who saw them and listened to them, singing the shabads, was utterly astonished. As their children, hungry and thirsty, wailed and writhed on the ground for a morsel, the helpless prisoners in the clutches of the tyrants, could do little except solace them with their affection. Wearied from crying, the hungry children would at last go to sleep."

Sikh children were being hacked to pieces in front of their mothers. The bits of flesh would be thrown around the mothers' necks like garlands. Still the brave women chanted and toiled on.

Mir Mannu's cruel reign (1748-53), however, had little effect on the spirit of the Sikhs. From their sacrifices, they gained in strength and numbers. A common saying of that time went: "Mannu is our sickle, We the fodder for him to mow. The more he cuts, the more we grow."

As I heard this story, I suddenly felt that I was hungry and sleepy. I don't know for how long I had slept but when I woke up with a startle, I found myself on my bed, in my room. I realized that I was actually dreaming and picturing the atrocities of Mir Mannu. I wonder that if the entire Sikh community could withstand the torturous and heinous acts of cruel people like Mir Mannu, then why couldn't we do the same even today.

This huge tree of Sikhism that had been nurtured by our 10 Gurus for ages is losing its fragrance and greenery. Its leaves are drying up as its roots are weakening. Our tree of Sikhism will surely turn lush and bear beautiful fresh fruits, only when we continue treading on this path given to us by our Gurus. We have to give up all the bad habits of lying, looting, killing, smoking, drinking and drugs i.e. all the kurehats and live a clean, pious and simple life enriched with truth, joy and happiness. We strongly need to convey this message of spreading the teachings of our Gurus and our holy scripture - Guru Granth Sahib ji. I hope and pray that all our present grandmas try and recite hymns to children, and teach the youth and the upcoming generations that we need to live up to the faith entrusted in us by our Gurus. Our forefathers gave up their lives and families for not seeing our Sikh legacy being devoid of its ethical values like truth, honesty, power, humility and kindness...But dreamt of a beautiful world comprising of a truthful Sikh community, who would lead the world towards divine spiritual nourishment.

831-833, NEWARK AVE,
JERSEY CITY, NJ 07306

SURPRISE GIFT ON GROCERY PURCHASE OF \$50

CONTACT PERSON :
HARKESH THAKUR: (201) 240 0669
SUSHMA PATEL: (732) 320 0865
DIPAL PANCHAL: (732) 208 6687

East West Hauling, Inc

Coast to Coast Carrier Truck load and LTL Specialist

*Wishes for a Blessed,
Prosperous and Joyful
Baisakhi 2013*

- **HOTSHOT SERVICE**
- **FORKLIFT SERVICE**
- **CONTRACT HAULING**
- **24Hrs WAREHOUSING**

Head Office:

**700 1st st, Harrison,
NJ-07029**

Ph - 973-497-7206

Fax - 973-497-7117

Branch:

**1024 S. Maple Ave,
Montebello, CA- 90640**

Ph- 323-722-5510

Fax 323-722-5524

JAPSI TRANSPORT INC

*Wishes for a
blessed, Prosperous
and Joyful
Baisakhi 2013*

We Provide Service All Over the US

**FORKLIFT SERVICE
HOTSHOT SERVICE
CONTRACT HAULING
24 Hrs WAREHOUSING**

**400 Duncan Ave Jersey City NJ 07306
Tel: 201-432-1133 / Cell: 908-693-4066**

SIKH AMERICAN ★★★★★ ★★★★★ CHAMBER *of* COMMERCE

The Sikh American Chamber of Commerce (SACC) is a non-profit organization comprised of a cross section of member businesses ranging from sole proprietors to large corporations and conglomerates. The Sikh American Chamber of Commerce was established in 2011 with the vision to bring together Sikh businesses owners and professionals in the spirit of enterprise. Our goal is to provide a forum for effective business networking, promote entrepreneurship within the community and assist other Sikh American professionals in the continued growth of their business. It is through these business initiatives that our community may thrive.

Be a part of the excitement; so that you and your business can be a part of this climates economic resurgence as registered members of the Sikh American Chamber of Commerce! We stand ready and prepared to accept the challenge to help your business grow.

If you have any questions or would like more information about the SACC please visit our website at, **www.sikhamericanchamber.org**
or contact our **President, Sukhwinder Kaila**
or our **Operations Manager, Jagjit Singh** at (732) 379-6180

ਕਵਾਠਾ ਚਵਾਚੇਕਾ

Gyani Baldev Singh Ji

Gyani Joginder Singh Ji

Gyani Kulvir Singh Ji

Gyani Jangbir Singh Ji

Gyani Mahesh Singh Ji

Gyani Sakattar Singh Ji

Gyani Baldev Singh Ji

Gyani Daler Singh Ji

Gyani Gurdeep Singh Ji

Gyani Santok Singh Ji

==रावग़ी jathā==

Bhai Dharam Singh Ji

Bhai Amrik Singh Ji

Bhai Harbhajan Singh Ji

Bhai Balwinder Singh Ji Rangeela

Bhai Major Singh Ji

Bhai Gurmel Singh Ji

Bhai Mukhtiar Singh Ji

Bhai Jaswant Singh Ji Zeera

Bhai Teja Singh Ji

Bhai Randhir Singh Ji

Bibi Satkiran Kaur Ji Khalsa

NNJC PUNJABI SCHOOL

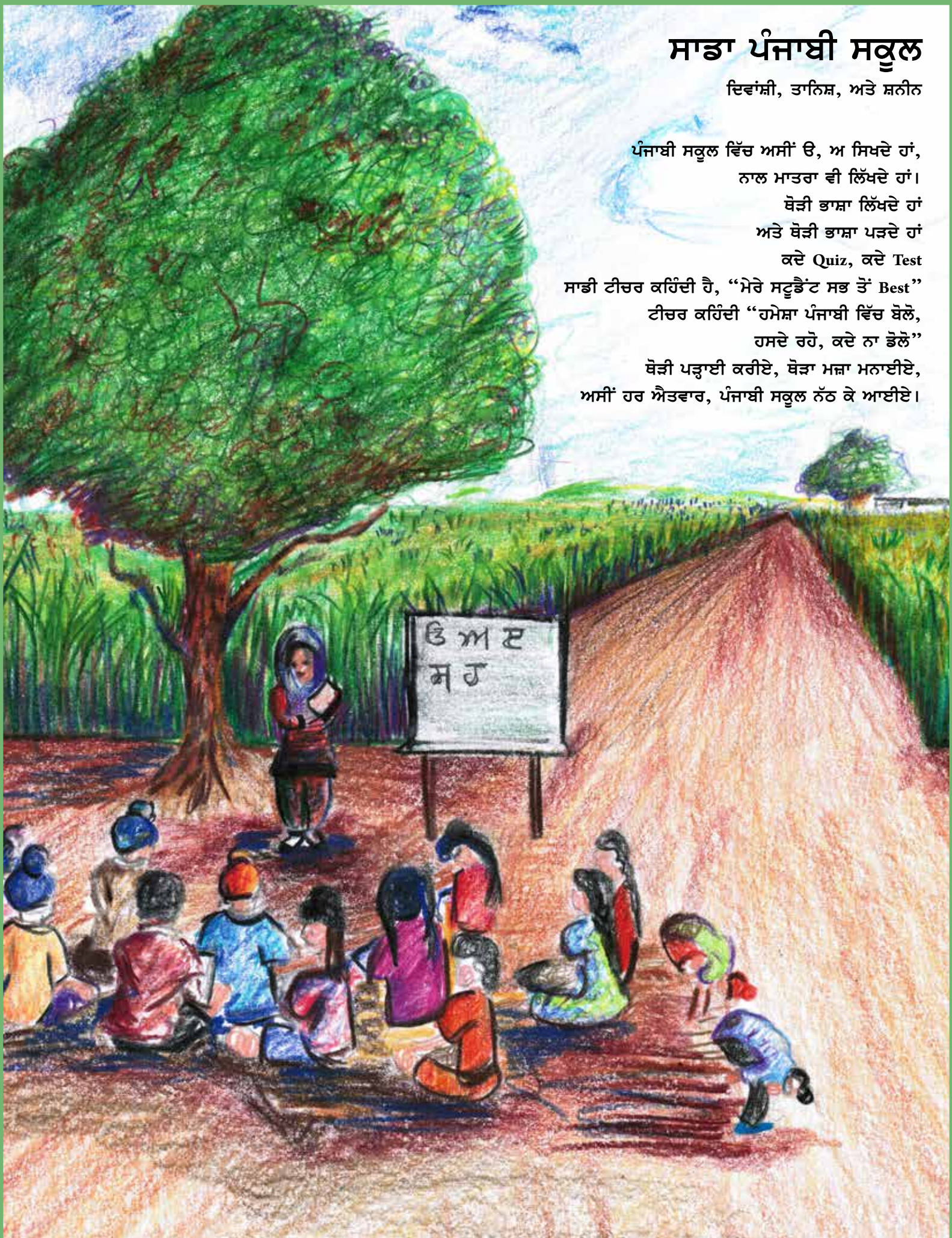
2012-2013

ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ

ਦਿਵਾਂਸ਼ੀ, ਤਾਨਿਸ਼, ਅਤੇ ਸ਼ਨੀਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਓ, ਅ ਸਿਖਦੇ ਹਾਂ,
ਨਾਲ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਲਿੱਖਦੇ ਹਾਂ।
ਥੋੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿੱਖਦੇ ਹਾਂ
ਅਤੇ ਥੋੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ
ਕਦੇ Quiz, ਕਦੇ Test
ਸਾਡੀ ਟੀਚਰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਮੇਰੇ ਸਟੂਡੈਂਟ ਸਭ ਤੋਂ Best”
ਟੀਚਰ ਕਹਿੰਦੀ “ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲੋ,
ਹਸਦੇ ਰਹੋ, ਕਦੇ ਨਾ ਡੋਲੋ”
ਥੋੜੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰੀਏ, ਥੋੜਾ ਮਜ਼ਾ ਮਨਾਈਏ,
ਅਸੀਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਨੱਠ ਕੇ ਆਈਏ।

ਸਾਡੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਬੀਬੀ ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਰ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਦੁਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ। ਅੱਜ ਬੱਚਾ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ 'ਮਾਂ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਉਹ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਬਦ 'ਮੰਮ' ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਾਂ ਜੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਯੈਸ' ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਹੈ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਅੱਜ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਾਡੀ 'ਮਾਂ ਬੋਲੀ' ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀਏ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਸਾਡੀ ਇਸ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੀ ਰੱਖ ਸਕਣ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇੱਥਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕੇ ਕੀ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਰਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਾਨੂੰ

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਣ, ਅਸੀਂ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਪੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਹ ਲਈਏ ਜਾਂ ਗਲਤੀ, ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਉੱਥੇ ਉਹ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸਿਖਦੇ ਨੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਜਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ

ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮੁਕਦੇ। ਬੱਚੇ ਅਪਨੇ ਹੋਮ ਵਰਕ ਵਿੱਚ ਰੁਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਗਰ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕਰੇ ਬੱਚਾ, ਬੱਚੇ ਦਾ ਹੋਮਵਰਕ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਇੱਥੇ ਗੱਲ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੀਤ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਈਏ ਇਹ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਲਚਰ ਸਾਡੇ ਕਲਚਰ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਖਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾ ਸਕਦੇ। ਇਹਨਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾ ਦੇ ਕਲਚਰ ਵਿੱਚ ਪਲ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਬੁਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਲਚਰ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬੁਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪਲ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰੱਖੀਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀਏ। ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਾਡੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁੱਲ ਸਕਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਭੁੱਲ ਜਾਣ। ਗੁਰਸਿਖੀ ਸਿੱਖ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾ ਸਕਣ।

ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਹੈ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ
ਕਦੇ ਇਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਭੁਲਣਾ ਨਹੀਂ।
ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜੀ ਔਖ
ਕਦੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ।
ਸਾਨੂੰ ਲਗਦੀ ਬੜੀ ਔਖੀ ਪੰਜਾਬੀ
ਪਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲਿਆਉਂਦੀ ਰੰਗ ਸਾਡੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਾਈਏ

YOUTH

ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 130 (Million) ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ 10ਵੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲਾਇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਸਲੇਟੀ ਅਤੇ ਕੈਦੇ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਾਰਟੂਨ, ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ ਜਲਦੀ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੈਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਤੇ “ਯੂਟਿਊਬ” ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਟੂਨ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿਖਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਟੂਨ ਫਿਲਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣੀ, ਲਿਖਣੀ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਣੀ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਈ-ਫੋਨ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਆਈ-ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਆਈ-ਟਿਊਨਜ਼ ਉੱਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਕਿ \$0.99 ਤੋਂ ਲੈਕੇ \$4.99 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਖੇਡਾਂ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਪਡੇਟ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ ਪੜਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੇਵਲ ਅੱਜ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਕਦਮ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਸ਼ੌਂਕ ਵਜੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Who Am I?

By Arandeep Singh (Southall, London)

I was born into a non-religious, liberal Punjabi family. My father, brother and aunt were atheists outright. My paternal grandparents and mother, though they called themselves Sikhs, were not religious at all, and knew next to nothing about the faith which they claimed to be part of.

As a child I always identified myself as a 'Jatt Sikh'. The impression that I got from my mother was that 'Jatts' or 'Tarkhans' or 'Khatris' were religious sects within Sikhi. She would tell me over and over again that I'm a Jatt Sikh, and drag me screaming to a Gurudwara full of old men speaking a language I couldn't understand. I was told next to nothing about the history of my people, and I was not taught Gurmukhi. And yet somehow I took pride in calling myself a Sikh, a label of which I knew nothing about. But that pride didn't stem from an appreciation of my faith's history or the subtleties of its scripture. It came from a hideous Jatt mentality, drummed into my head since early childhood, which made me think myself above others. For me being Punjabi, being Jatt and being Sikh were one and the same.

I would proudly tell everybody I was a Sikh, but when they'd ask me a question about Sikhi, my history, or why I cut my hair, I would have no answer for them. I stayed this way until I was 13. At 13 I chanced upon a book in my mother's desk. The book's title was 'The Ten Sikh Gurus, their lives and teachings' by K.S Duggal. It changed my life. For the first time I was immersed in the history and teachings of Sikhi. I was captivated by the wondrous stories of the Gurus. I was amazed at the selflessness and beautiful inclusiveness of Sikhi. But I also questioned myself. I questioned why I had the audacity to parade myself about as a Sikh when I could only name two of the Guru Sahibaan. Why did I remove my sacred Kes when our ancestors had undergone unbearable torture so that future generations of Sikhs could live freely in Rehat and KEEP their Kes? Calling yourself a Sikh and not knowing the names of the Ten Guru Sahibaan, is like calling yourself a Muslim and not knowing who Muhammad is. But at least I discovered, what it meant to be a Sikh.

Despite what I've said above, guilt was not my reason

for entering into Sikhi. Guilt is never a suitable foundation for faith. If you are going to immerse yourself in Sikhi you must do so willingly and happily, else you will resent it.

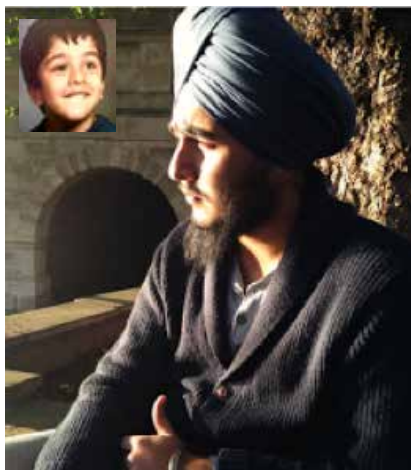
Anyway, I decided to start keeping rehat, stop cutting my Kes, and to devour everything I could find on Sikhi by way of literature. To my surprise, everyone at school was really supportive. But I had little support from my family. Quite the opposite, I was emotionally blackmailed and bullied. When I tied my first dastaar, my atheist father would tell me how I looked like a freak. My grandparents were especially hurtful when they would tell me that nobody would give me a job or want to marry me if I became a hairy faced Singh. They would with their ridiculous and backward reasoning, deny that Guru Gobind Singh Ji ever said that Sikhs were to leave their hair uncut. But I knew better. My grandparents had never picked up a book on Sikhi in their lives. They knew nothing about it. I'd read the books. I read Gurbani.

I knew that I was following the path my Guru had laid out for me. And that gave me strength.

Although my mother supported my decision to keep Kes she wasn't so supportive when I tried to follow other aspects of rehat. When I would try to get up at 4:30 a.m. during Amrit Vela, she'd go insane, call me a religious zealot. When I would try and do my Nitnem Banis throughout the day, she'd call me a fanatic, saying I was wasting time that could otherwise be spent working. Even now, aged 16,

I have to get up at Amrit Vela and do my Nitnem Banis in secret without her finding out, lest she goes ape crazy again.

The first two years were quite the struggle. I've had to contend with my family (they've calmed down a lot now) and I've had no Sangat to help me along the way. But nobody said it would be easy. The path of Sikhi is as sharp as the edge of a sword. Amidst all the emotional blackmail, my need for Sikhi kept me going. When I wake up early in the morning during Amrit Vela, or sit down somewhere nice and quiet to do Simran, I just feel happy. That's why I follow Sikhi. Nothing else on Earth makes me happy like Sikhi does.

THE SIKH MARTYRS

C Q Z S E X W A N O H F Q C Q J W K A Y
 J Q X B H G E H V G G V V A Q B H B E B
 L A E K P H Q L S K N Y Q G H X G G M I
 A A S X A C S N L R I G B A C B N R V N
 M A Z S F A O F Z U S D I E N O I U X N
 B Q Y U A D Y P L D P M L J R K S A K G
 S G G X M S A X H A E R B L A B U K S D
 N H V G X K I W I H E L X O H F R B E Q
 P K G C X F R N T A D A D A T R A I J F
 I P Y N U X B A G B A D I U P J T H G F
 B A H H I L B I R H B M V E H K I A S L
 B H G N I S L E H G A B R A D R A S Q T
 P D B T I X R F Y N B H Y R A J H A L K
 R I B N H A Q U I I N C L I R Q B T D I
 Q A G L J V T S P S K W I U S N Y A X O
 I H O E R T I O X A R N D S W S B M Q A
 S M J C Y N Y L W D K H R N F A T F P H
 Y P V P G E L T R N U J V B W R L M T H
 I A B H A I B O T A S I N G H R Y I F G
 R G M X K B J U U B M Z P L F S R T A E

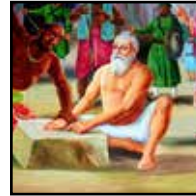
BABA DEEP SINGH
 BANDA SINGH BAHADUR
 JASSA SINGH AHLUWALIA
 BHAI MANI SINGH
 KAPUR SINGH

SARDAR BAGHEL SINGH
 BHAI TARU SINGH
 MATA SAHIB KAUR
 BHAI MEHTAB SINGH
 BHAI BOTA SINGH

KIDS QUIZ

1. After Guru Gobind Singh, who established the first 'Sikh Raj' (Sikh Rule)?
 - a. Banda Singh Bahadur
 - b. Maharaja Ranjit Singh
 - c. Jassa Singh Ahluwalia
 - d. Nawab Kapur Singh
2. Where was Baba Banda Singh Bahadur assassinated in 1716 AD?
 - a. Sirhind
 - b. Nander
 - c. Chamkaur
 - d. Delhi
3. Which Sikh got the martyrdom after getting each limb of his body chopped off?
 - a. Bhai Taru Singh
 - b. Bhai Mani Singh
 - c. Baba Deep Singh
 - d. Baba Banda Singh Bahadur
4. Which Sikh accepted martyrdom by getting the scalp of his head chopped on the order of Zakaria Khan?
 - a. Bhai Taru Singh
 - b. Bhai Mani Singh
 - c. Baba Deep Singh
 - d. Baba Banda Singh Bahadur
5. Which Sikh continued with the service of horses in the stable even after getting the title of 'Nawab'?
 - a. Bhai Subheg Singh
 - b. Sardar Kapur Singh
 - c. Akali Phula Singh
 - d. Jassa Singh Ahluwalia
6. How many Misls (confederacies) were there during the Sikh Raj?
 - a. 10
 - b. 12
 - c. 11
 - d. 13
7. What was the name of the system adopted by the Sikh confederacies (Misls) to keep the area of Punjab under their supervision during the 18th century?
 - a. Rakhi
 - b. Akali
 - c. Masand
 - d. Udasi
8. Who killed Samand Khan, responsible for the murder of Bhai Mani Singh?
 - a. Jassa Singh Ramgarhia
 - b. Jassa Singh Ahluwalia
 - c. Nawab Kapur Singh
 - d. Baba Deep Singh
9. Which Sikh duo started collecting tax on the way to Amritsar to convey the message to the rulers that 'Sikhs are not yet finished'?
 - a. Sukha Singh & Mehtab Singh
 - b. Baba Bota Singh and Garja Singh
 - c. Subeg Singh and Shahbaz Singh
 - d. Vir Singh and Dhir Singh
10. In 1740 AD, Bhai Sukha Singh and Mehtab Singh killed which Mughal General in order to take the revenge of the disrespect to Darbar Singh?
 - a. Ahmed Shah Abdali
 - b. Massa Rangarh
 - c. Aurangzeb
 - d. Moman Khan
11. How many Sikhs were killed in the Great Halocaust (Vadda Ghallughara)?
 - a. 5,000
 - b. 7,000
 - c. 15,000 – 20,000
 - d. 20,000 - 25,000
12. Who was appointed Jathedar of the Khalsa Panth on the Vaisakhi of 1748 AD?
 - a. Jassaa Singh Ahluwalia
 - b. Jassa Singh Ramgarhia
 - c. Nawab Kapur Singh
 - d. Akali Phula Singh
13. On the call of Nawab Kapur Singh in 1754 AD, which Sikh chopped out the head of Moman Khan in order to stop his atrocities?
 - a. Bhai Taru Singh
 - b. Sardar Aghar Singh
 - c. Bhai Mani Singh
 - d. Baba Ala Singh
14. From whom did Khalsa got released 2200 women-folk of Hindus after the Hindu leaders approached Khalsa Panth at Amritsar on the Vaisakhi of 1761 AD?
 - a. Zakaria Khan
 - b. Aurangzeb
 - c. Ahmed Shah Abdali
 - d. Mir Mannu
15. Which Sikh General stayed with his forece of thirty thousand warriors at 'Tis Hazari' in Delhi after winning over Delhi?
 - a. Baba Deep Singh
 - b. Baba Kharak Singh
 - c. Akali Phula Singh
 - d. Baba Bhagel Singh

WHO'S WHO?

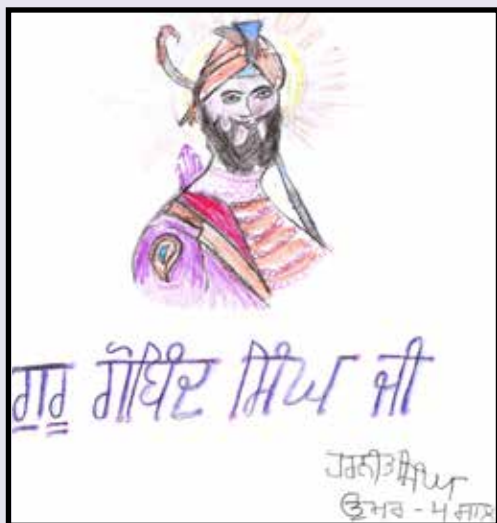

Match the photos with the descriptions and names on the bottom!

He was a prominent Sikh leader during the period of the Sikh Confederacy. He was also Misldar of the Ahluwalia Misl.	JASSA SINGH AHLUWALIA
Guru Gobind Singh Ji stayed in his ashram, baptized him and gave him a new name. He brought the first Khalsa sovereignty rule.	BANDA SINGH BAHADUR
Born in the year 1697, he was the most distinguished of the Sikh leaders who paved the way for the greatness of the Sikh Nation as an independent ruling power.	NAWAB KAPUR SINGH
In 1704, Sikh girls, under her leadership, took responsibility of looking after the Guru's family and taking the cooked food from the common kitchen to the Sikh soldiers. They also helped in fighting wherever the Sikh soldiers needed help and showed feats of bravery.	BIBI ANUP KAUR
He was a Sikh General in the Sikh army of Lahore Darbar. In 1845, he successfully led an expedition against Gulab Singh of Jammu to obtain Hira Singh's treasure and return it to the Lahore government.	SARDAR SHAM SINGH ATTARI
He was the first Jathedar (Head) of Damdami Taksal. In the battle of Amritsar, between the Sikhs and the Afghans, he continued to fight after having been decapitated, slaying his enemies with his head in one hand and his sword in the other.	BABA DEEP SINGH JI
He was ordered to cut off his Kesh and present it as an offering to the Mughal emperor. Upon his refusal, in a public display, his scalp was cut away from his skull with a sharp knife.	BHAITARU SINGH
She was the wife of a supreme martyr; mother of a brave saint-soldier; and the grand mother of four amazing children who all attained martyrdom at the ages of 6, 9, 14 and 18 years.	MATA GUJRI
He was asked to embrace Islam or else face death. By not accepting Islam, a gruesome execution in which the executioner was ordered to chop the body to pieces joint by joint starting from the extremities.	BHAI MANI SINGH
A Nihang serving under the Sikh Empire as a direct adviser to Maharaja Ranjit Singh. He was also elevated to the position of the Jathedar of Amritsar.	AKALI PHULA SINGH

ARTWORK

BY

Harneet Singh

Amanjot Kaur

Siftee Kaur

Prabhjit Singh

THE
KIDS

Jasleen Kaur

Hemkunt Speech Competition

BAL SINGH SABHA

House of Spices (India) Inc.

HOME OF LAXMI, MAAZA & SHAMIANA BRAND PRODUCTS

127-40 WILLETS POINT BLVD, FLUSHING NY-11368.

Tel : (718) 507 4900

Fax: (718) 507 4683

*For All Your
South Asian Grocery,
Fruits, Vegetables &
Frozen Food Needs*

Shop At:

SUBJI MANDI

832 Newark Ave.
Jersey City NJ - 07306
Tel : (201) 656 - 5677

*Open 7 Days A week
9:00 a.m. to 9:00 p.m.*

We Accept Visa & MasterCard.

Made Pure, Made Fresh , Made here...

Visit Us at : www.hosindia.com

Email Us at : customerservice@hosindia.com

LAW OFFICES OF **ADITYA SURTI, LLC**

ADITYA SURTI, ESQ

Admitted: New York, New Jersey & India

MUKTA CHAND, ESQ

Admitted: New York

We handle all kinds of
Immigration and
Family Law Cases in NY & NJ

Language Spoken : Hindi, Gujrati, Punjabi & Urdu

Serving From Two Locations

Jersey City, NJ

826 Newark Avenue, 2nd Fl, Jersey City, NJ 07306

Tel: 201-518-5642, Cell: 646-267-0773

Email: aditya@surtiilaw.com

Woodbridge, NJ

208 Main Street, Woodbridge, NJ 07095

Tel: 732-750-1269

BENGALI SWEET/SNACKS HOUSE PATEL CATERING

NOW SERVING A VARIETY OF SWEETS & SNACKS
SPECIALIZING IN INDIAN VEGETARIAN CUISINE

**CATERING FOR
WEDDINGS, ANNIVERSARIES,
GRADUATION, CONVENTIONS
& OTHER OCCASIONS**

**LUNCH & DINNER BUFFETS
11:15am to 10:00pm**

**WE SPECIALIZE IN
CUSTOM CATERING
NATIONWIDE**

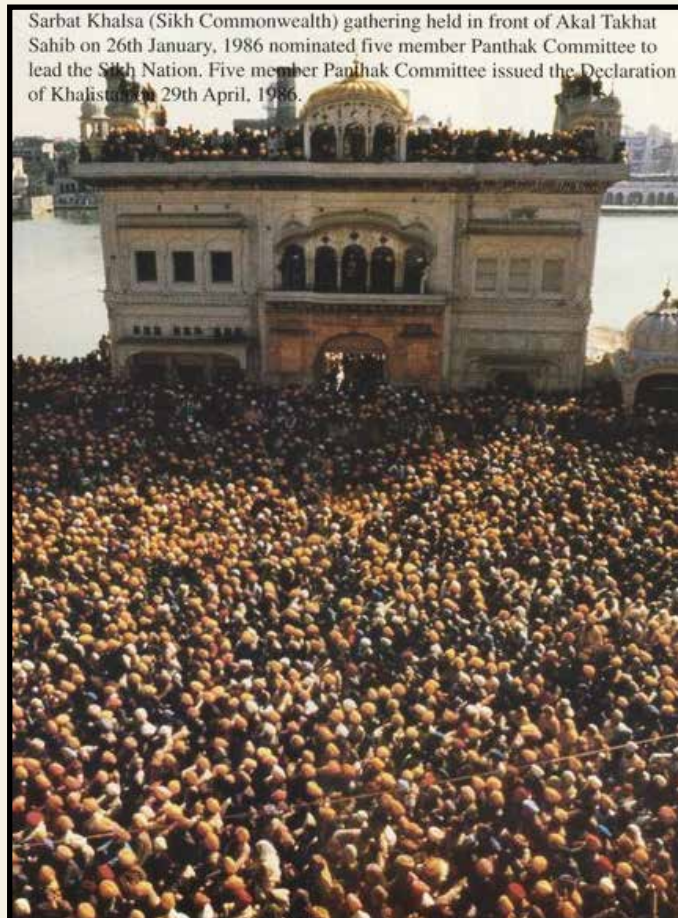
836 NEWARK AVENUE
JERSEY CITY, NJ 07306

201-798-9241

201-798-9240

ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ

ਗਿਆਨੀ ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ (ਕਥਾ-ਵਾਚਕ)

ਸਰਬੱਤ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਲਫਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਾਰਾ ਜਾਂ ਸਮੁੱਚਾ। ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਸੇ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜੋ ਸੰਗਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹਨ। ਜੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮੌਜ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆ ਹੋਇਆ, ਪੰਥ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੋ ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਪੰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਦੇ ਉਜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਗੁਰਮਤੇ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਗੁਰਮਤੇ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਮਝ ਕੇ ਪੰਥ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਉੱਤੇ ਸੰਕਟ ਮਈ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਲੈ ਕੇ 1799 ਈ: ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਉਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਇਸ ਰਵਾਇਤ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਹੱਥੋਂ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਇਸ ਅਤਿ ਮਾਣਮੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਜਨਮ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਕਟ ਮਈ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ 50 ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਭਰਿਆ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਤੇ ਬੰਦ-ਬੰਦ ਕਟਵਾਏ, ਖੋਪਰੀਆਂ ਲੁਹਾਈਆਂ, ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚਾੜ੍ਹੇ ਗਏ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇਜਿਆ ਤੇ ਟੰਗਿਆ ਗਿਆ,

ਬੱਚਿਆ ਦੇ ਟੋਟੇ ਕਰਵਾਏ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡੇ ਗਏ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਘਰ-ਘਾਟ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ, ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਠੀਆ ਤੇ ਹੀ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਸਨ, ਨਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਕੱਪੜਾ ਤੇ ਨਾ ਖਾਣ ਲਈ ਖੁਰਾਕ, ਨਾ ਚੰਗੇ ਘੋੜੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੰਗੇ ਸ਼ਸਤਰ ਸਨ, ਬੀਮਾਰਾ ਤੇ ਫੱਟੜਾ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵੀ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੀ:

**ਨਹਿ ਜਖੀਰੇ ਸਿੰਘਨ ਪਾਸ॥ ਸ਼ਸਤਰ ਬਸਤਰਹੀਨ ਖਾਸ॥
ਨਾਗੇ ਖਰੇ ਅਰ ਭੂਖੇ ਪਿਆਸੇ॥ ਦਾਰੂ ਸਿਕਾ ਨਹਿ ਕਿਸ ਪਾਸੇ॥
ਜਟਣ ਪਟਣ ਬਾਜਾਰ ਸ ਨਾਹੀ॥ ਰੋਗੀ ਅਉਖਦ ਬਿਨ ਮਰ
ਜਾਹੀ॥ ਗੁਰ ਬਚਨ ਕੀ ਉਨ ਕਉ ਆਸਾ॥ ਯਹੀ ਖਜਾਨਾਂ ਸਿੰਘਨ
ਕੇ ਪਾਸ॥**

ਸੋ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਾਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਖਿੰਡੇ-ਪੁੰਡੇ ਜੱਥਿਆ ਵਲੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ, ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਸਾਖੀ ਅਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਜੁੜ ਬੈਠਣ ਦੀ ਖਾਹਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨਾਮ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਸੋ ਜੁਝਾਰੂ ਜੋਧੇ ਜੰਗਲਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ, ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਗੁਰਮਤੇ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ।

ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਥੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ, ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਭੁੱਲਾ ਕੇ “ਗੁਰਮੁਖ ਬੈਸੁਹ ਸਫਾ ਵਿਛਾਈ” ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਖੁਲ ਕੇ ਵੀਚਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆ ਜੋ ਸਾਡੀ ਰਾਜਨੀਤਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਜੱਥਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇਮਦਾਦ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾ ਹੁੰਦੀਆ, ਅਗਾਂਹ ਦੀ ਰਣਨੀਤਿ ਤਹਿ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਇਲਾਕਾ ਵੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁਗਲਾਂ, ਅਫਗਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ, ਜੁੱਧ ਨੀਤੀਆ ਵਗੈਰਾ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ।

ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਇਕੱਠ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਿਆ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਹਿਬ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਸੰਨ 1723 ਈ: ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਤੇ ਬੰਦਈ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਸੁਲਾਝਿਆ ਗਿਆ।

ਦੂਜਾ ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਹਾਦਤ ਵੇਲੇ

ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਟੁੱਕੜ ਬੋਚਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ, ਸਰਕਾਰੀ ਘੋੜੇ, ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਖ਼ਜਾਨਾ ਲੁਟਣ ਦੇ ਗੁਰਮਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸੰਨ 1733 ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਗੀਰਾਂ ਅਤੇ ਨਵਾਬੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀਚਾਰ ਕੇ ਜਗੀਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਵਾਬੀ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਸਰਬਤ ਸਾਂਝਾ ਆਗੂ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ।

1745 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੇ ਖਿੰਡੇ-ਪੁੰਡੇ 65 ਜੱਥਿਆ ਦੀ ਥਾਂ 25 ਜਥੇ ਬਣਾ ਕੇ ਇਲਾਕਾ ਵੰਡ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਜੱਥਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਆਪਣੀ ਹਿਫਾਜਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੁੱਚੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੁਲਮ ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਆਮ ਲੋਕ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਜੱਥਿਆ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ।

1748 ਦੇ ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਗੁਰਮਤਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ 25 ਜੱਥਿਆ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 11 ਮਿਸਲਾਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਕੇ ਵੰਡ ਕੇ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਥਾਪੇ ਗਏ। 12ਵੀਂ ਫੂਲਕੀਆ ਮਿਸਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਇਹਨਾਂ 11 ਮਿਸਲਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫਰੰਟ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦਾ ਮੁਖੀ ਕੋਮੀ ਜਥੇਦਾਰ ਤੌਰ ਤੇ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਨੂੰ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ।

ਸੁਮਚਾ ਪੰਥ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਕਾਮ ਪਰਤ ਥਾ ਜੋ ਕੁਛ ਜਬ ਹੀ।

ਕਰਤ ਗਰਮਤਾ, ਮਿਲਤ ਕਰ ਸਭ ਹੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਕਹਿ ਜੋ ਦੇਤਾ

ਸੋਈ ਪੰਥ ਮਾਨ ਸਭ ਲੇਤਾ।

ਅਜਿਹੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਨਾਲ ਉਜੜੀ ਪੁਜੜੀ ਕੌਮ ਤਖਤ ਦੀ ਮਾਲਕ ਬਣੀ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ।

ਕਾਸ਼! ਅੱਜ ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਥ ਆਪਣੀਆ ਮਾਣ ਮੱਤੀਆ ਪ੍ਰੰਪਰਵਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧ ਲੈ ਕੇ ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ, ‘ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ’ ਖਾਹਸ਼ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮਤੇ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਆਪਸੀ ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਦਾ ਧਾਰਣੀ ਹੋ ਸਕੇ।

ਉਲੇਖ: ਐਸ. ਜੀ. ਪੀ. ਸੀ.

Meditation on the Naam

By Sahibjeet Kaur

Payer is when the mind is one-pointed and the human talks to infinity. Meditation is when the mind becomes totally clean and receptive, and that infinity talks to the human.

What is meditation? What does it do? How does it help? And, why do people perform meditation? Everything needs to be cleansed and cleaned; and acquire a fresh new start, the mind being one of them. Each and every day, thoughts and problems are surfaced into one's life. Over time, it starts to become a burden and may generate health problems. Meditation is a process in which the body, mind and soul are at peace with each other and their surroundings.

In Gurmat, meditation means implementation of Gurbani in daily life. Wherever I refer meditation, it means living a life as per Guru ji's teachings.

Meditation can be performed at any given time, at any given place. Recitation of Naam cleanses the soul from any stress, anxiety or worry.

Why do we need the Naam? Gururji explains that while the naam is the panacea, the remedy to cure all ills.

ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ॥ (SGGS, Page 274, ਮ:੫)

It is extremely difficult to chant the true name.

ਆਖਣਿ ਅਉਖਾ ਸਾਚਾ ਨਾਉ॥ (SGGS, Page 349, ਮ:੧)

However, one may ask, why it is so difficult. Gururji explains that the mind wanders in ten different directions, so, we have to ask ourselves, how can we focus our mind on singing the glorious praises (Gurbani) of the lord.

ਮਨੁਆ ਦਹ ਦਿਸ ਧਾਵਦਾ ਓਹੁ ਕੈਸੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ॥ (SGGS, Page 565, ਮ:੩)

When we are unable to control the mind and its constant wanderings, we often then resort to simply the mechanical recitation or chantings, assuming that those chants will suffice. Gururji however, disagrees:

ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਭੁ ਕੇ ਕਹੈ ਕਹਿਐ ਰਾਮੁ ਨ ਹੋਇ॥

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਰਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ਕੋਇ॥੧॥ (SGGS, Page 491, ਮ:੩)

Gururji is telling us that the mechanical recitation is incomplete till the name, embodiment, virtues and love of Akal Purakh are enshrined within our heart.

ਮੁਖਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਭੁ ਕੇ ਕਰੈ ਵਿਰਲੈ ਹਿਰਦੈ ਵਸਾਇਆ॥

ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਵਸਿਆ ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ ਤਿਨੁ ਪਾਇਆ॥੮॥੨॥ (SGGS, Page 565, ਮ:੩)

One who enshrines love for God within his mind never forgets the lord; and he is continually chanting the lord's name in his mind sub-consciously.

ਅੰਤਰਿ ਗੋਵਿੰਦ ਜਿਸੁ ਲਾਗੈ ਪ੍ਰੀਤਿ॥

ਹਰਿ ਤਿਸੁ ਕਦੇ ਨ ਵੀਸਰੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਹਿ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚੀਤਿ॥੧॥ (SGGS, Page 491, ਮ:੩)

The path of Naam-Simran then starts with building the love and fear of God in our hearts. This is then constantly reminding ourselves of the Akal Purakh's virtues so that we can replicate them in our own daily lives and actions. Even if we don't have a full understanding of Gurbani, we should as a first step make lifestyle changes to recite and listen to Gurbani as part of our daily activities.

God is eagerly waiting to see our devotion and love for the divine. When the divine being sees us putting effort into meditation and praying, they then take over our responsibility, and bring us into a state of peace. By truthfully chanting naam, the divine being will join the body in consciousness. There is no specific meditation chant in Sikhi.

Gurbani needs to be understood by the mind and then enshrined in the heart and soul. The mind becomes a monster when it becomes one's master. The mind is an angel when it is one's servant. It is all in his or her mind. The meditative mind is a purely beautiful state of living.

ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਆਪਣਾ ਮੂਲੁ ਪਛਾਣੁ॥ (SGGS, Page 491, ਮ:੩)

Making a lifestyle change that incorporates meditation as a daily practice brings balance in one's life and allows the person to live more peacefully with themselves and the world. Meditate on the naam, be compassionate, serve the Guru and serve the Sangat.

ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਸੁਖ ਨਿਵਾਸੁ॥ ਭਈ ਕਲਿਆਣ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਨਾਸੁ॥੧॥ (SGGS, Page 386, ਮ:੫)

Remembering Him in meditation, one abides in spiritual peace happiness and earthly sufferings no longer affect us.

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਕੱਲ, ਅੱਜ ਅਤੇ ਕੱਲ

ਧੰਨਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰਹਨੁਮਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਟਿੱਕ ਸਕਦਾ। ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੇ ਆਸਰੇ ਤੋਂ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਿਤਨੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਨਿਤਨੇਮ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਸੱਚ ਤੇ ਹੱਕ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਦਾ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਹੀ, ਪਰ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਬਲ ਅਤੇ ਹੋਸ਼ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਵਾਰਥ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੁੱਧ ਦੇ ਉਬਾਲੇ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇੱਜ਼ਤ-ਆਬਰੂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬ ਉੱਚੇ ਆਦਰਸ਼ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅੰਦਰੋਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਜ਼ਮੀਰ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਇਨਕਲਾਬ, ਸੱਚ ਤੇ ਹੱਕ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਣ ਕੇ ਜਿਉਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਿਖਾਈ। ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਤੇ ਹੱਕ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ 250 ਸਾਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਖੌਤੀ ਧਰਮੀ ਸਨ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਰਾਜੇ ਸਨ, ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਜਰੂਰਤ ਪਈ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।

ਇਨਕਲਾਬ ਗੱਲੂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਇਹਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇਨਕਲਾਬ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਾ ਕੇ ਗਏ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨਾਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਅਮਲੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:

“ਸਚਹੁ ਓਰੈ ਸਭੁ ਕੋ ਉਪਰਿ ਸਚੁ ਆਚਾਰੁ”

ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਮੁੱਖ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵੇਗਾ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਇਨਕਲਾਬ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜੇਗਾ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੇ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਓਨਾਂ ਚਿਰ ਪੂਰੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਲਹਿਰਾਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨੀ ਰਹੇ।

ਆਓ ਇੱਥੇ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ। ਇਤਹਾਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਕਦੇ ਸਿੱਖਾ ਦੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾਦੇ ਸਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਸਿੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਜਦ ਵੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਆਨ-ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਆਬਰੂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਮਰਜ਼ੀਵੜਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰੀਆਂ, ਪਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ। ਇਤਹਾਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਜਾਲਮਾ ਨੂੰ ਐਸਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਸ਼ੈਬਰ ਦੇ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਪਠਾਣ ਡਰ ਕੇ ਲੰਘਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਫ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਲੜਾਈ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਲੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਣੀ-ਬਾਣੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਜੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਜੰਗ ਲੜੀ, ਇੱਕ ਸਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਕਾਲ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਰੱਬੀ ਫਕੀਰ ‘ਬੁਲੇ ਸ਼ਾਹ’ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:-

ਨਾ ਕਹੂੰ ਅਬ ਕੀ, ਨਾ ਕਹੂੰ ਤਬ ਕੀ।

ਅਗਰ ਨਾ ਹੋਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ,

ਤੇ ‘ਸੁੰਨਤ’ ਹੋਤੀ ਸੱਭ ਕੀ।

ਸਿੰਘਾਂ ਜਾਗੇ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਓ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਦੁਨੀਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦਾ ਸੂਰਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਝੂਠੀ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੋਕਤ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਵਿਤਕਰੇ ਛੱਡਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੀ ਸਫਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਨਾ ਸਕੀਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਘੁੰਮੇਗਾ!

ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਦੀ ਮੁਆਫੀ।

I AM A MOTHER

Rashmeet Kaur

The officer at the driving license counter asked the lady “What is your occupation?”

The woman seeking renewal of her license seemed to be puzzled. So, the officer said, “Ma'am, are you employed, have your own business or...”

The woman replied “Oh, yes!! I have a full time occupation. I am a mother.”

Officer: “We don't have ‘mother’ as an option for occupation. I will write it down as ‘housewife’. That takes care of all questions.”

This had happened long ago, and was forgotten. Years later, when I went to get my license, the public relations officer was a somewhat pompous woman.

“Your occupation?” she asked in a rather authoritative tone. I just had an inspiration and replied, “I am a researcher in the field of child development, nutrition and inter-personal relationships.”

The lady officer stared at me in amazement. I calmly repeated my statement, and she wrote it down verbatim. Then, unable to conceal her curiosity, she politely asked, “What exactly do you do in your profession, ma'am?”

I was feeling good about having described my occupation so calmly and confidently. So I replied “My research projects have been going on for a number of years.” (Mothers never retire!!)

“My research is conducted in the laboratory as well as in the field. I have two bosses (One is god and the other is my entire family). I have received two honors in this field (a son and a daughter). My topic is considered to be the most difficult part of sociology (all moms will agree!!). I have to work more than 14 hours every day. Sometimes, even 24 hours are not enough, and the challenges are tougher than many other professions. My compensation is in terms of mental satisfaction rather than money.”

I could see that the officer was thoroughly impressed. After completing the licensing formalities, she came to the door to see me off.

This new viewpoint about my occupation made me feel much better on my way back home. I was welcomed by my 5-year-old research assistant at the door. My new project (my 6-month-old baby) was energetically practicing her ‘music’.

I had earned a small victory over the governmental red tape today. I was no longer ‘merely a mother’, instead I was now a highly placed functionary in a service vital for mankind -motherhood!!

‘Mother’ - isn't it a great title, fit to be added to the nameplate on the door!!

ਸੁੱਖ ਦੀ ਤਲਾਸ਼

ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਵੀਨ ਕੌਰ

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁੱਝ ਐਸੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਸੁੱਖ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਸੁੱਖ ਹੀ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ।

ਸੁਖ ਕਉ ਮਾਗੈ ਸਭੁ ਕੋ ਦੁਖੁ ਨ ਮਾਗੈ ਕੋਇ॥ ਸੁਖੈ ਕਉ ਦੁਖੁ ਅਗਲਾ ਮਨਮੁਖਿ ਬੂਝ ਨ ਹੋਇ॥ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਣੀਅਹਿ ਸਬਦਿ ਭੇਦਿ ਸੁਖੁ ਹੋਇ॥੫॥ (SGGS, P 57, M: 1)

ਅਸੀਂ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ “ਚਾਰ ਪਹਰ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬਤੀਤ ਹੋਏ, ਅਗੇ ਚਾਰ ਪਹਰ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬਤੀਤ ਕਰਨੇ”। ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਅਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

ਨਾਨਕ ਬੋਲਣੁ ਝਖਣਾ ਦੁਖ ਛਡਿ ਮੰਗੀਅਹਿ ਸੁਖ॥ ਸੁਖੁ ਦੁਖੁ ਦੁਇ ਦਰਿ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰਹਿ ਜਾਇ ਮਨੁਖ॥ ਜਿਥੈ ਬੋਲਣਿ ਹਾਰੀਐ ਤਿਥੈ ਚੰਗੀ ਚੁਪ॥੨॥ (SGGS, P 149, M: 1)

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁੱਖ ਤੇ ਦੁੱਖ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚਲਦੇ ਹਨ:

ਸੁਖੁ ਦੁਖੁ ਤੇਰੀ ਆਗਿਆ ਪਿਆਰੇ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ॥੩॥ (SGGS, P 432, M: 4)

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੈ, ਕਿਸਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣਾ ਹੈ,

ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੇ ਦੇਇ॥ (SGGS, P 5, M: 1)

ਅਤੇ ਦੁਖ ਵੀ ਉਸੇ ਦੀ ਦਾਤ ਹੈ:

ਕੇਤਿਆ ਦੁਖ ਭੂਖ ਸਦ ਮਾਰ॥ ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ॥ (SGGS, P 5, M: 1)

ਸਾਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੇ ਭਾਣੇ ਨੂੰ ਮਿਠਾ ਕਰਕੇ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, “ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ॥” (SGGS, P 394, M: 4)

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੁੱਖ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ ਦੁੱਖ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

ਸੁਖੁ ਮਾਂਗਤ ਦੁਖੁ ਆਗੈ ਆਵੈ॥ ਸੇ ਸੁਖੁ ਹਮਹੁ ਨ ਮਾਂਗਿਆ ਭਾਵੈ॥੧॥ (SGGS, P 330, BHAGAT KABEER)

ਅਤੇ ਮਨ ਵਿਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਸੁਖੁ ਮਾਂਗਤ ਦੁਖੁ ਆਗਲ ਹੋਇ॥ ਸਗਲ ਵਿਕਾਰੀ ਹਾਰੁ ਪਰੋਇ॥ (SGGS, P 222, M: 1)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਤੇ ਮਨ ਦੇ ਵਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਕਾਰਣ ਇਹੋ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ “ਮਾਨੁਖ ਦੇਹੁਰੀਆ” ਗੋਬਿੰਦ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋਣ ਲਈ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਹੋਰ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਐਸਾ ਜਗੁ ਦੇਖਿਆ ਜੁਆਰੀ॥ ਸਭਿ ਸੁਖ ਮਾਗੈ ਨਾਮੁ ਬਿਸਾਰੀ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ (SGGS, P 222, M: 1)

ਅਸੀਂ ਹਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾਂ ਭਰਮਾ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਗੁਨ ਅਪਸਗੁਨ ਤਿਸ ਕਉ ਲਗਹਿ ਜਿਸੁ ਚੀਤਿ ਨ ਆਵੈ॥ (SGGS, P 401, M: 4)

ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਨਿਸਚਿਤ ਹੈ

ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ॥ (SGGS, P 830, M: 9)

ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?

ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ ਬਹੁਤੈ ਧਨਿ ਖਾਟੇ॥ ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ ਪੇਖੇ ਨਿਰਤਿ ਨਾਟੇ॥ ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ ਬਹੁ ਦੇਸ ਕਮਾਟੇ॥ ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਟੇ॥੧॥ (SGGS, P 1147, M: 4)

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਪਾਸੋਂ “ਦਾਨਾ ਸਿਰ ਦਾਨ ਨਾਮ ਦਾਨ” ਨੂੰ ਮੰਗਣਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿਣੁ ਤੁਧੁ ਹੋਰੁ ਜਿ ਮੰਗਣਾ ਸਿਰਿ ਦੁਖਾ ਕੈ ਦੁਖ॥ ਦੇਹਿ ਨਾਮੁ ਸੰਤੋਖੀਆ ਉਤਰੈ ਮਨ ਕੀ ਭੁਖ॥ (SGGS, P 958, M: 4)

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਦੀ ਨਦਕਿ ਅਤੇ ਕੜੀ ਘਾਲਣਾ ਸਦਕਾ ਹੀ ਨਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਪਿਆਸ ਸਦਾ ਲਈ ਬੁਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਹੀ ਸਦੀਵੀ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਦਾ ਅਨੰਦ ਰਾਮ ਰਸਿ ਰਾਤੇ॥ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਦੁਬਿਧਾ ਮਨਿ ਭਾਗੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀ ਤ੍ਰਿਪਤਾਤੇ॥੧॥ (SGGS, P 1132, M: 3)

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਉਪਰੀ ਸੁਖਾਂ, ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਮੋਹ ਕਰਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਰ-ਦਰ ਤੇ ਮੱਥੇ ਟੇਕਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੁਰਹਿਤਾਂ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਕੇ ਜੜ੍ਹੇ, ਖੋਖਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਓ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪਿਆਰੇ ਅੱਗੇ ਇਹੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਏ ਅਤੇ “**ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਕਾ ਦਾਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ**” ਧੰਨ-ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਾਵਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਸੀਸ (ਸਿਰ) ਨ ਝੁਕਾਈਏ। ਧੰਨ-ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਅਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਬਿਮਰੈ ਜਿਨਿ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਦੀਆ॥

ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਚੋਗਿਰਦੇ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ਨੇ ਚੁਰਾਸੀ ਲੱਖ ਜੂਨਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜੂਨੀ ਨੂੰ ਹੀ ਬੁੱਧੀ, ਅਕਲ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੋਚ, ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ, ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਰਸਨਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਭਾਵ ਬੋਲਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਜੂਨੀ ਸਦਕਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖੋਰੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸੂਰਜ ਸਭ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੇ ਨਿੱਘ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੰਨ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੋਅ ਸਭ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹੈ। ਪੌਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਰਲ ਤੇ ਸੁਖਾਵਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ, ਕਦੋਂ, ਕਿੰਨਾ, ਕਿਸ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਮਨੁੱਖ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਬਿਲਕੁਲ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਚੋਗਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਪਲਦਿਆ, ਵਕਤ ਦੇ ਅਰਸੇ ਨੂੰ ਹੰਢਾਉਂਦਿਆਂ, ਹਿੰਮਤ, ਉਦਮ ਤੇ ਸੋਝੀ ਸਦਕਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਅਸਫਲਤਾ ਹੱਥ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਿਰ ਮੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ

ਹਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹਰ ਕਦਮ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਮੇਰੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਸੂਝ ਬੂਝ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਉਤੇਜਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਬੇਦਲੀ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਸਭ ਕੁੱਝ ਭੁੱਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਾਤਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦਾਤਾਰ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਤੱਤ ਵਿਚਾਰਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ। ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ। ਸਭ ਕੁੱਝ ਤੇ ਸਭ ਦਾਤਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨਿਮਾਣੇ, ਨਿਤਾਣੇ ਤੇ ਨਰਮਾਈ ਵਾਲੇ ਭਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਉਮੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਦਾ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਭੈਅ ਤਹਿਤ ਵਿਚਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਲਾਈ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਜਦੋਂ ਹਉਮੈ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ, ਹਰ ਚੀਜ਼, ਮਨੁੱਖ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੀ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਨੀਵਾਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਬਲਵਾਨ ਹੋ ਨਿਤਰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਐਨਾ ਅਨਜਾਣ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਦੀ ਪਰਖ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਕਿਉਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਾਤਾ ਕਿਉਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ? ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀਆਂ ਅਮਾਨਤ ਰੂਪੀ ਦਾਤਾ, ਘਰ ਪ੍ਰੀਵਾਰ, ਸੰਸਾਰੀ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਸੂਲ ਸਭ ਕੁੱਝ ਦਾ ਹਾਕਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ? ਉਹ ਉਸ

ਦੈਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ? ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਨਹੀਨ ਕੀਤਾ, ਕੋਈ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ? ਮਨੁੱਖ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਰੂਪੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਐਨਾ ਖਚਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਭ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਜਿਸ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਅਸੀਂ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵਕਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਛੜਨ ਦਾ ਗਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਤਾਂਉਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤ ਇਸ ਆਤਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹੀ ਸਾਡੀ ਅਸਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਹੈ। ਬਾਪ ਨੂੰ ਸੰਤਾਨ ਦਾ ਫਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਤਾਨ ਜਦੋਂ ਬਾਪ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਬੇਖਬਰ ਹੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਪ ਦੀ ਕੀ ਹਾਲਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੁਆਲ ਦਾ ਜੁਆਬ ਹੈ। ਜਿਸ ਬਾਪ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਹਰ ਪਦਾਰਥ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਬਣਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲਾਪਰਵਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਸੂਰ

ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਪ ਉਪਰ ਸਾਡੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਪਰ ਬਾਪ ਪ੍ਰਤੀ ਬਣਦੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਮੁਨਕਰ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਭਲੇ ਦੀ, ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ, ਉਨੱਤੀ ਦੀ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਰੋਏ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਂ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਪਿਲਾਉਂਦੀ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਕਰ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜੋ ਸਭ ਦਾਤਾ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਸ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਸੂਰ ਕਿਸ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਾਕੀ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਵਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਦਾਤਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਮਰਨ ਲਈ ਵਕਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਜੇ ਸਿਮਰਨ ਲਈ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋਲ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਮਿਹਰ ਭਰੀ ਨਿਗਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰਕੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਉਮੀਦ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੂਰਖਤਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Kwality™
ICE CREAM
AND RESTAURANT
The Real Dream of Ice Cream

**WESTERN
UNION**

Available Here
Open till midnight

Home Made 100% Vegetarian (No Eggs)
Super Premium Ice Cream with all Real Fruits and Nuts

Chaats, Appetizers, Sandwiches, Faloodas & Novelties
Custom made Ice Cream Cakes for all occasions

WE DELIVER

(MIN PURCHASE \$15.00 WITHIN 3 MILES)

787 NEWARK AVENUE, JERSEY CITY, NJ 07306 PH-(201)-377-1862

ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ

ਗਿਆਨੀ ਮਹੇਸ਼ ਸਿੰਘ

ਅਬ ਮੋਹਿ ਸਰਬ ਕੁਸ਼ਲ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ॥
ਸ਼ਾਂਤਿ ਭਈ ਜਬ ਗੋਬਿੰਦ ਜਾਨਿਆ॥
{ਕਬੀਰ ਜੀ 326-27}

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਠੰਡੇ ਮਨ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ, ਮਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਅਭਾਵ, ਮਨ ਦੀ ਟਿਕਾਉ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਤਾਂ ਵੀ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਧਰਮ ਦਾ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾਹੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਹੋਣ। ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਮਾਰੇ ਨਾ, ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਨਸਲ, ਧਰਮ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਤੋਂ ਉਤੇ ਉਠ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਇਨਸਾਨੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵਿੱਚ ਬਤੀਤ ਕਰਨ।

ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਣ-

1. {ਅਨੇਕਤਾ} ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨੀ ਗੁਣ ਦੇ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਡਾ ਸਮਝਣਾ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਕਰਨੀ।
2. {ਹਉਮੈ} ਸਿਰਫ ਮੈਂ ਠੀਕ ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਗਲਤ; ਜੋ ਮੈਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਰੱਬ ਦੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਬ ਜਾਣਕੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲੇ ਫੁਰਮਾਣ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦੇਣਾ।
3. {ਕ੍ਰੋਧ} ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ ਸੋਚ ਸਮਝ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਹੋ ਕੇ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸੀ ਨਾ ਰਖਦਾ ਹੋਇਆ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. {ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ} ਝੂਠ, ਫਰੇਬ, ਤਾਕਤ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਫੈਲਾਉ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦਾ ਢੋਲ ਵਜਾਉਣ ਲਈ ਧਰਮ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਤਾਕਤ ਦਾ ਗਲਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਕਲੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦਾ ਹੈ।
5. {ਅਗਿਆਨ} ਰੱਬ ਦੀ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕਤਾ ਬਾਰੇ ਇਨਸਾਨੀ ਧਰਮ 'ਮਨੁੱਖਤਾ', ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਗਿਆਨ ਨਾ ਹੋਣਾ।
ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ-

ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਆਖਦੀ ਹੈ, ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤਾਂ ਬਣੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੁੜਾਂਗੇ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅੰਦਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੁਜੱਸਮਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਗਤ, ਸੰਤ ਜਨ ਮਨੁੱਖ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਇਆ, ਧਰਮ, ਸੰਤੋਖ, ਪਰਉਪਕਾਰ, ਨਿਮਰਤਾ, ਸਹਿਜ ਆਦਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

‘ਹਰਿ ਕਾ ਸੇਵਕ ਸੋ ਹਰਿ ਜੇਹਾ॥ ਭੇਦ ਨਾ ਜਾਣਹੁ ਮਾਣਸ ਦੇਹਾ॥

ਮ:5 1076

ਸ਼ਾਂਤਿ ਪਾਈ ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਪੂਰੇ॥ ਸੁਖ ਉਪਜੇ ਬਾਜੇ ਅਨਹਦ ਤੂਰੇ॥ ਮ:5 806

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਇਹ ਹੈ-

1. ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਰਾਮ ਕਹੇ, ਰਹੀਮ ਕਹੇ, ਗੋਡ ਕਹੇ {ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੰ ਮੇਰਾ ਗੁਰਹਾਈ॥ ਮ:੫ 611}

2. ਗੁਰਮਤਿ ਆਖਦੀ ਹੈ, ਰੱਬ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ, ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰੋ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲਚ, ਡਰਾਵੇ, ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰਸਤਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਪੈਗੰਬਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਵਰਜਕੇ ਨੇਕੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਹੀ ਤੋਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਮੰਦਾ ਕਿਸੈ ਨਾ ਆਖੀਐ ਪੜਿ ਅਖਰ ਇਹੋ ਬੁਝੀਐ)
3. ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣਾ, ਦਿਲ ਦੁਖਾਉਣਾ, ਰੱਬ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। {ਇੱਕ ਫਿਕਾ ਨਾ ਗਾਲਾਇ ਸਭਨਾ ਮੈ ਸਚਾ ਧਣੀ॥ਹਿਆਉ ਨ ਕੈਹੀ ਠਾਹਿ ਮਾਣਕ ਸਭ ਅਮੋਲਵੇ॥(ਫਰੀਦ ਜੀ1384)}। ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂਗੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰਾਂਗੇ, ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਹੀ ਮਰਦੀ ਹੈ। {ਦੁਖ ਨ ਦੇਈ ਕਿਸੈ ਜੀ ਪਤਿ ਸਿਉ ਘਰਿ ਜਾਵਉ॥
4. ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ,

ਭਾਂਵੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼, ਧਰਮ, ਨਸਲ ਦਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਿਰਫ ਇਨਸਾਨ ਸਮਝਕੇ, ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਂ ਇਸਾਈ ਜਾਣਕੇ ਨਹੀਂ। {ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਸੇਵ ਕਮਾਈਐ॥ਤਾ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣ ਪਾਈਐ॥ਮ:੧, 26}

5. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਲਈ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੁਜਿਆਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਗਰੀਬਾਂ, ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। {ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ, ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ॥}
6. ਸ਼ਕਤੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ{ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਿਹ}

ਭਾਈਵਾਲਤਾ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਨੇਕ ਹੀ ਐਸੇ ਗੁਣ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਭਗਤ ਕੋਲ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਉ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੁਨਿਹਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰੇ ਤਾਂ।

ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਨਾਮ ਜਪੋ, ਵੰਡ ਛਕੋ।

ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰ ਵੀਕਲੀ

Punjabi Writer Weekly

ਹਰਵਿੰਦਰ ਰਿਆੜ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਛਪਣ ਅਤੇ
ਪੂਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕੂਲੇਟ
ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਡਰ ਅਤੇ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਾਮੀ ਵਿਲੱਖਣ
ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਅਖਬਾਰ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ
ਪ੍ਰਚਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ
ਸਤਿਕਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ
ਪ੍ਰਸਾਰ

Tel: 347 260 9090, Fax: 908-603-0059

Email: writernewsroom@gmail.com, riarjee@gmail.com

Website: www.punjabwriterweekly.com

Mailing Address: 9-Sumutka, Ct. Carteret NJ 07008

95-08 112 St. South Richmond Hill NY 11419

ਹਿਰਦੈ ਜਿਨਕੈ ਕਪਟਿ ਵਸੈ, ਬਾਹਰੁ ਸੰਤ ਕਹਾਇ

ਸੁਖਿਆ ਕੌਰ

ਮਨੁੱਖੀ ਫਿਤਰਤ ਹੀ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਸਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਣਤਾਂਈਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਠਿਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਸੰਭਵ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਭੁੱਲਕੇ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ ਹਾਂ ਜਿਥੋਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹਰ ਕਰਮ ਨੂੰ, ਕਥਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਾਂਗੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਤੇ ਨਾ-ਪੱਖੀ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਸੋਚ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿਰਦੈ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈਏ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹਉਮੈ ਦੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਹਉਮੈ ਮਾਰੂ ਹਿਰਦੈ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵੇਚਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਨਫਰਤ, ਈਰਖਾ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕੁਕਰਮ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੌਣ ਹਨ? ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ।

ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਤੁਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਤੁਕ ਏਕਤਾ, ਹਮਦਰਦੀ, ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇਤਫ਼ਾਕ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਰਜਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਤੁਕ, "ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਪਛਾਣ॥" ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਚੇਤਨ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵਾਲਾ ਲਿਬਾਸ ਪਿੱਛਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਉਸਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ, ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਚੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਤੇ ਬਹੁਰੂਪੀਏ, ਮਖੌਟਿਆ ਨੂੰ ਹਰ ਘੜੀ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਚਿਹਰਿਆ ਦੀ ਗਰਦ ਤੇ ਧੂੜ ਜੰਮ ਗਈ ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਮਟ-ਮੈਲੀਆ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਮਨ ਸ਼ੈਤਾਨੀਆ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਪਹਿਰਾਵਾ, ਗੱਲਬਾਤ, ਚਾਲ ਢਾਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਫਰਕ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੱਕ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਗ-ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਗ ਛਲਾਵੇ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਚੀਜ਼ਾ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੇ ਕੁਕਰਮ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਣੇ ਸਿੱਖ ਲਏ ਹਨ। ਉਹ ਜਾਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇੜਤਾ ਬਣਾਕੇ, ਭਰਮਾ ਕੇ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੇਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਹਨ:-

“ਦਿਲਹ ਮਹੱਬਤ ਜਿਨ ਸੇਈ ਸਚਿਆ, ਜਿਨ ਮਨ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਹੋਰ ਸੇ ਕਾਂਢੇ ਕਚਿਆ॥ ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂੰ ਅਕਲ ਲਤੀਫ, ਕਾਲੇ ਲਿਖ ਨਾ ਲੇਖ॥ ਆਪਨੜੈ ਗਿਰੀਵਾਨ ਮਹਿ, ਸਿਰ ਨੀਵਾ ਕਰ ਦੇਖ॥”

ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨਮੋਲ ਬਚਨਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹਾਂ। ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੱਛੇਦਾਰ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤੁੱਕਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਜਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ:-

ਅਵਰ ਉਪਦੇਸੈ ਆਪਿ ਨਾ ਕਰੈ। ਆਵਤ ਜਾਵਤ ਜਨਮੈ ਮਰੈ॥

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਬਹੁ-ਰੂਪੀਏ ਰੰਗ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਗਿਰਗਿਟ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਹੀ ਰੰਗ ਬਦਲਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ ਮੌਖਟਾਧਾਰੀ ਹਜ਼ੂਮ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਵ ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆ ਦਾ ਜੀਣਾ ਤਾਂ ਨਰਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਵਿੱਚ ਪਏ ਸਿਰਫ਼ ਸੋਚਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਠੀਕ ਤੇ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ? ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਛਲਾਵਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਛਲਾਵਾ ਚਕਾਂ-ਚੌਂਧ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਸੋਚ ਨੂੰ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਬਹੁਤ ਉਨੱਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਖਜਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਜਿੰਦਗੀ ਬੇਹਿਸਾਬ ਸੁੱਖ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਐਨੇ ਸੁਆਰਥੀ ਤੇ ਲਾਲਚੀ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਲਗਭਗ ਦਮ ਤੋੜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ “ਨਿੱਜ” ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਨਿੱਜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕਈ ਸਨਮੁੱਖ ਕਪਟ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਸਾਕੇ ਬਾਹਰੇ ਚੰਗਿਆਈ ਦਾ ਢੋਂਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜੋ “ਹਿਰਦੈ ਜਿਨਕੈ ਕਪਟਿ ਵਸੈ, ਬਾਹਰੁ ਸੰਤ ਕਹਾਏ॥” ਬੜੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਔਗੁਣ ਸੰਤ ਰੂਪੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੇ ਬਚਨਾ ਹੇਠ ਛੁਪੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਪਟ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਤਲਬਾਂ, ਸੁਆਰਥਾਂ ਤੇ ਲਾਲਚ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਭ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੁਆਰਥੀ ਹਜ਼ੂਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਬਨਾਵਟੀ ਕਲਾਬਾਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਤਾਂ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਉਸੇ ਥਾਲੀ ਦੇ ਚੱਟੇ-ਵੱਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਕੌਣ ਕਹੇ ਬੀਬੀ ਢੱਕੇ।’ ਸੱਚ ਵਿੱਚ ਜਿਉਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਬੇਗੈਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਪੰਛੀ ਵਾਂਗ ਫੜਫੜਾਂਦੇ ਬਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਬੇਵੱਸੀ ਤੇ ਲਾਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪੱਲੇ ਬੰਨ ਕੇ ਉਹ ਸੁੰਨ ਜਿਹੇ ਹੋਏ, ਵਕਤ ਦੀ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਪਿਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਕਲਯੁਗੀ ਮਹੌਲ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੱਚੇ ਸੰਤ ਰੂਪੀ ਜੀਵਣ ਵਾਲਿਆਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਭਵ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

The Importance of Sikh Business Development

Sukhwinder Singh

In the last twenty years, we have seen the Sikh-American community make great strides in establishing institutions and organizations which help protect the civil liberties of Sikhs in America. These efforts made by several nationwide and worldwide organizations have successfully helped bring light to the plight and many achievements of Sikhs in America. These efforts have significantly raised awareness of the Sikh faith and the Sikh image.

How does the rise of entrepreneurship and business development help the Sikh community?

Due to the tendency of ethnic minorities to concentrate in particular localities (e.g. Richmond Hill, New York and Edison, New Jersey), the development of some local economies, and the standard of living within them, is heavily influenced by ethnic minority business development.

Moreover, the rise of entrepreneurship in ethnic minority communities positively contributes to reducing social exclusion and in turn, contributes to raising living and education standards in groups that can be often among the more disadvantaged in society.

Typically, we often see that minority businesses employ minorities (usually from a similar background). So, the progress and development of these businesses is linked directly to the economic growth of minority communities.

Why support Sikh entrepreneurs?

As Sikh-owned businesses expand, we will see that their founders and CEOs will emerge as an insightful and powerful new cadre of business and civic leaders.

Sikhs see this everyday as our community does not always get to contribute to the process of shaping policy, public dialogue, and development of the areas we live and work in.

Minority business leaders hold the key to enhanced economic success because they serve as a bridge between the corporate world and minority groups. As their

experience and power expand, they will be poised to aid corporations and local governments in tapping the value of both a minority workforce and minority suppliers.

How is the government helping?

- The State of New Jersey statutes that a minimum of 25% of the total number of state contracts and purchase orders be allocated to small, minority-owned and female-owned businesses. The law stipulates that for state contracts 15%, 7% and 3% should go to small business, minority-owned businesses and female-owned businesses respectively.
- New York State's division of Minority & Women's Business is responsible for assisting state agencies in awarding a "fair share" of contracts to minority-owned and female-owned businesses. State agencies reported expenditures of \$558 million in 2001, with minority-owned business receiving \$305 million.

How can non-business owners help the Sikh business community?

Everyone can help support Sikh entrepreneurs and the development of the Sikh business community by choosing to do business with them.

Dollars spent on merchants within a specific community instantly creates a multiplier effect in the local economy. This means that from each dollar spent at a local independent merchant, three or more times as much typically goes back into the local economy compared to a dollar spent at chain owned businesses.

For example, a 2003 economic impact study in Austin, Texas by Civic Economics (commissioned by the Austin Independent Business Alliance), concluded that for every \$100 spent at a chain, \$13 remained in the community while \$45 remained when spent with home town businesses.

Let's help our fellow Sikh brothers and sisters and progress together as a strong and vibrant community.

INDISPENSABLE SYMBOL OF SIKH IDENTITY

There is an inseparable connection or relationship between the Sikh faith and wearing unshorn naturally growing hair. The hair of any part of the human body is called Kesh. Human's "Saabat Soorat" or wholesome natural form, is the root-concept of the Sikh Gurus and Sikhism.

Like in the days of yore, all Sikh Gurus wore long hair, but this condition was enjoined irrevocably on the Sikhs by the tenth and last corporeal Guru, Guru Gobind

Singh, the founder of Khalsa. The unarmed Sikhs, who believed in Sikhism, were intimidated and cowed down, insulted, looted and killed merely for a wish of the Mughal rulers. Sometimes,

the Sikhs had to face dangers to reach Guru Gobind Singh to have his sight (Darshan), as they were often robbed or even killed on the way. So, he had resolved to impart, to the Sikhs, an identity of permanent recognition, and of course, his heart, head, emotions and imagination had already been fired with an unforgettable incident of the martyrdom of his father, Guru Tegh Bahadur in 1675 A.D., when the Hindus of Delhi did not muster courage even to receive the dead body of the martyr, who gave his life to protect their right to practice their religion freely. This incident prompted the emergence of Khalsa - the pure.

One day a company of Sikhs came and told the Guru what had happened to them and requested him to protect them. The Guru invited all his Sikhs to attend the great Vaisakhi fair at Anandpur. Thousands and thousands of Sikhs attended the Vaisakhi of 1699 A.D. What happened there is well known. The Guru always held the belief that it would be proper and advantageous for Sikhs to wear unshorn hair and otherwise not alter man's God-given body. He often broached the subject to them. So, in the Sikh congregation on that Vaisakhi, he made the identity of his initiated Panj Piyare - The Five Beloveds distinct (piyare). Then he gave them the discourse of conduct and their identity revolved round the pivot of five K's. They must always wear the following articles whose names begin with a K, namely, Kesh (long hair), Kangha (comb), Kirpan (sword), Kachha (short drawers), Kara (iron bangle).

After initiating the five beloved ones, he requested them

with folded hands, to initiate him. They did as he had done to them about which we read, "I am the son of the Immortal God. It is by His order I have been born and have established this form of initiation. Those who accept it, shall henceforth be known as Khalsa. The Khalsa is the Guru, and the Guru is the Khalsa. There is no difference between you and me."

Guru Gobind Singh warned the Khalsa, exhorting:

"Jab Lag Rahey Khalsa Niyaara, Tab lag tej diya main saara. Jab eh gahen bipran ki reet, Main na karon inh ki parteet".

It means: "I have given all power and effulgence to the Khalsa so long as they lead a distinct way of life according to Rehat. But when the Sikhs will relapse to Brahminism, I will not trust them."

He also said: **"Khalsa mero roop hai khas, khalse mein haun karon niwas"** which means, "The Khalsa is completely my own image and I dwell within the Khalsa".

Here the word "roop" connotes a definite stress on wearing long hair, (and other bodily hair intact also), with a turban tied on one's head. If a clean-shaven person wears all other four symbols, he neither represents the roop of the Khalsa nor that of Guru Gobind Singh.

The hymns of saints or Bhagats included in Guru Granth Sahib are called Bhagat Bani. The Bhagats had long hair and used to have a turban on their head, and some describe how the long hair are burnt like dry grass when the body is cremated along with turban, as Kabir and Ravidas have expressed themselves. Kabir warns the proud man, who prides on seeing his slantly tied turban. Namdev praises the turban of the Lord "Khoob teri pagri". Even Guru Arjun Dev feels blessed due to God's Grace, who has awarded and honored him with a turban or dumaalra like a champion. Farid reminds himself of his approaching end, day by day seeing his gray beard. Farid describes his well-cared and profusely grown long hair on his head, beard and moustaches. Infact Guru Nanak Dev imagines Akal Purakh as having long hair.

ਤੇਰੇ ਬੰਕੇ ਲੋਇਣ ਦੰਤ ਰੀਸਾਲਾ ॥

ਸੋਹਣੇ ਨਕ ਜਿਨ ਲੰਮੜੇ ਵਾਲਾ ॥ (SGGS, Pg 567, M:9)

Hair should not be depilated from any part of the body. Apostasy has got to be stopped! It is increasing day by day, by the destruction of an invaluable gift of nature. Long hair is the crown of Sikh faith.

Like we disturb the natural ecology of environment, people who destroy their hair are disturbing the ecology of their body-rendering a great loss to themselves. Think of how much energy is spent on repeated growing of hair! Of what avail is this perversion or self-destruction against the will of our Beloved Gurus?

Guru Granth Sahib was given the Guruship by last of the living Sikh Gurus, Guru Gobind Singh Ji, in 1708. Guru Ji said: “**Sab Sikhian Ko Hokam Hai Guru Manyo Granth,**” meaning ‘All Sikhs are commanded to take the Granth as Guru.’

In 1964, some historical weapons of Guru Gobind Singh Ji were sent back from England to Punjab. An Englishman was accompanying the weapons, in complete Khalsa bana. He was wearing a turban and had a full-grown beard. After seeing him everyone wanted to know why he had become a Sikh. He explained that during World War II he was commanding a Sikh Regiment. During one occasion, the Battalion suffered heavy losses and most of the soldiers were killed. They were surrounded from all sides. Chances of survival were negligible. So, he called the Sikh Subedar Major, informed him of the situation, and suggested the soldiers escape and save their lives. The Subedar Major replied, “We cannot bring disgrace to the Sikh Regiment by running away from the battlefield.”

The Sikh Subedar Major suggested to perform Akhand Path, do Ardas (prayer) and take the divine order (Hukamnama) from the Guru Granth Sahib. Accordingly, Akhand Path was arranged with necessary security arrangements, and the Path was completed without any interruption. After Ardas, the Hukamnama was read and Subedar Major explained that Guru Ji’s Hukam is not to leave the battlefield; victory will be theirs.

The English Commander said that while standing with

his eyes closed during the Ardas, facing the holy Granth, a fully armed Sikh on horseback, with a unique grandeur, appeared in front of him and ordered “Follow me.” He pointed out to the Sikhs the direction in which the fully armed grand Sikh went after giving the order. He asked the Sikh soldiers about the identity of the warrior. The Subedar Major said that by the description, he knew it could be none other than Guru Gobind Singh Ji.

As per the Hukam, they made preparations and launched an attack in the direction pointed out by the Guru. As soon as they attacked, they were able to break the encirclement and were able to save themselves. Subsequently, they got in touch with the Brigade Commander on wireless and requested additional help. After the war, the Englishman recalled the incident and the divine personality who had saved his life and his men’s lives from a desperate situation by ordering them to follow him. He made up his mind, then and there, to follow him with dedication for the rest of his life.

He resigned from the army and along with his daughter, embraced Sikhism and became Khalsa. He became Devinder Singh and his daughter became Surjit Kaur. What an inspirational episode!

May Akal Purakh shower us with such blessings that we can see the light of our Guru Sahibs in our living Guru, Sri Guru Granth Sahib Ji, and always see that light within and without us.

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ॥

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਕਿ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬਾਣੀ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ੴ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1430 ਅੰਗ ਤਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰਾ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਸੱਚ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜਨਾ ਹੈ ਜੋ ਵੀ ਸੱਚ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਉੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਗਨੀਆਂ-ਆਕਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਧਰਤੀ, ਪਾਤਾਲ, ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡਾ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰਬਸ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਮੂਲ ਆਦਿ ਸੱਚ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਦਾ ਸੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੂਰਜ-ਚੰਦਰਮਾ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੱਕਿਆ ਪਰ ਜੋ ਇਹ ਲਾਈਟ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਚਾਨਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੋ ਸੱਚ ਹੈ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਇਹ ਸੱਚ ਦਾ ਜਾਪ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਿਸ ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਟਿਕਿਆ ਹੈ ਉਸ ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਜੋਤ ਸੱਚੇ ਨਾਮ ਦੀ ਜਗ ਪਈ, ਉਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਸਿਮਰਨ ਤੋਂ ਬੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਆਦਿ ਸਚ ਹੈ ਜਾਹਰਾ-ਜਹੂਰ ਹੈ ਸਰਬ ਕਲਾਂ ਸਮਰੱਥ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਬਚਨ ਹਨ।

"ਇਹ ਜਗ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ
ਕੋਠੜੀ ਸਚੇ ਕਾ ਵਿਚਿ ਵਾਸ"

ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਸੱਚ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੀ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹਰ ਜੀਵ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਅੰਸ਼ ਵਾਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉੱਠ ਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਉਸ ਸੱਚ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਵੇ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੋ, ਪਰ ਉਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹਰ ਜੀਵ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸੱਚ ਹੈ ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਨੀ ਪੀਰਾ-ਪੈਗੰਬਰਾ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਤੱਤਸਰ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮਾਧੀਆਂ ਲਾਉਣਾ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨਾ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਆਤਮਿਕ ਸੁੱਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਸੁੱਖ, ਪਰ ਸੱਚਾ ਸੁੱਖ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸੱਚੇ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੱਚੇ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਭਾਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੱਚ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

"ਸਾਚੁ ਕਹੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਭੈ,
ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਉ"

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਾਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਜੰਗੀ ਜਰਨੈਲ ਸੱਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਸਾਹਿਬੇ-ਕਾਮਲ, ਚੋਜੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਾਰਾ ਸੂਬੰਸ ਵਾਰ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਪ੍ਰਭੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਜਾਤੀ ਦੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਉੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਾ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸੱਚ ਧਰਮ ਲਈ, ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਦੀ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਮਾਰਗ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਉਸ ਤੇ ਤੋਰਨ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਪੂਰਨੇ ਪਾਏ ਤਨ, ਮਨ ਅਤੇ ਧਨ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਆਪਾ ਵਾਰ ਕੇ ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਸੱਚ ਦੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਜੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਕਮਾਇਆ ਜੰਗਾ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਲੜੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ ਜੀ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਭੂਆ ਜੀ ਸਨ ਉਨਾ ਦੇ ਪੰਜ ਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਜੋ ਭੰਗਾਣੀ ਦੇ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ

ਹੋਏ। ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੱਚ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਨ ਉਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹਰ ਜੀਵ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਭਗਤ ਸੈਣ ਜੀ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ, ਭਗਤ ਪੰਨਾ ਜੀ ਤੇ ਭਗਤ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਉਸ ਸੱਚੇ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਚ-ਨੀਚ ਦਾ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਭੇਦ ਭਾਵ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸੱਚਾ ਗੁਣ, ਸੁਭ ਗੁਣ, ਚੰਗੇ ਅਮਲ ਜੀਵਨ ਦਾ ਜੋ ਰਸਤਾ ਹੈ ਉਸ ਸੱਚੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਰੰਗ, ਰੂਪ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਇਆਲੂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦਾ ਖਜਾਨਾ, ਭੁੱਲਾਂ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਰਿਜ਼ਕ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਉਹ ਨਿਰਲੇਪ ਹੋ ਕੇ ਹਰ ਜਗਾਂ ਤੇ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਦਿਨ ਰਵਿ ਚਲੈ ਨਿਸਿ ਸਸਿ ਚਲੈ ਤਾਰਿਕਾ ਲਖ ਪਲੈਇ
ਮੁਕਾਮੁ ਓਹੀ ਏਕੁ ਹੈ ਨਾਨਕਾ ਸਚੁ ਬੁਝੈ ॥੮॥੧੭॥

ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਰੰਜਨ ਕਾਲਖ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਉਸ ਸੱਚ ਦੀ ਬਾਣੀ, ਉਸ ਸੱਚ ਦੀ ਨੇੜਤਾ, ਨਾਮ 'ਜਪ' ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚੀ ਟਕਸਾਲ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ-ਘੜ ਸਚਿਆਰਾ ਬਣ, ਉਹ ਸਮੱਰਥ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਉਸ ਸੱਚ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜੋ ਸਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਸੱਚ ਤੋਂ ਸਭ ਜੀਵ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਪਸੂ-ਪੰਛੀ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਸੱਚ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣੀ ਹੈ ਹਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਚਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇਰਾ ਕੋਟ ਕੋਟ ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਜੀਵਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੀ ਨਦਰਿ ਸੱਭ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਉਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈਏ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਦਾ ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਸੱਚੇ ਗੁਣ ਆ ਗਏ, ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸਿਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬਣਾਈ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੀਏ। ਸੱਚੇ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂਕਿ ਸਭਦਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਹੋ ਸਕੇ।

Harish Sacdeva

Adarshpal Kaur Sachdeva

STYLE FASHION & JEWELRY

EXCLUSIVE 22K & 24K
GOLD & DIAMOND JEWELRY

ਸੁੰਦਰ ਰੁਮਾਲੇ, ਪੱਗਾਂ, ਪਟਕੇ
ਅੱਤੇ
ਸਿੱਖੀ ਸਾਜੇ ਸਮਾਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

834 NEWARK AVE
JERSEY CITY NJ 07306
TEL: (201) 792 3300
(201) 792 3100

ROLE & STATUS — of — WOMEN

By Dilpreet Kaur

Guru Nanak and his successors gave woman a status equal to that of man. They regarded woman as man's companion in every walk of life. The Gurus thought this equality worked to their mutual benefits. For example, woman is the first teacher of man as his mother. Her function is to mould children and discipline them. She has to be educated so that her children may develop their potential to the fullest. She was allowed to join holy congregations, participate and conduct them. They were appointed missionaries. They were called 'the conscience of man'. The practice of Sati, (the custom of burning a woman with the dead husband on the funeral pyre), was prohibited and widow-remarriage was encouraged. Women soldiers fought side by side with male soldiers in one of the battles which the tenth Guru fought.

In the Sikh way of life, women have equal rights with men. There is absolutely no discrimination against women. Women are entitled to the Khalsa baptism. They have equal rights to participate in social, political and religious activities. Women can lead religious congregations, take part in recitation of the holy scriptures, vote in religious committees. They have fought as soldiers in wars side by side with men for hundreds of years (Interestingly, the British Army, only in recent decades, gave women the right to join and even today they cannot fight side by side with men).

Sikh women have played a glorious part in the history, and examples of their moral dignity, service and upholding of Sikh values are a great source of inspiration. Sikh women never flinched from their duty, never allowed their faith and ardour to be dampened, and have always upheld the honour and glory of the Khalsa. (One famous example is Mai Bhago, who bravely led an army of men to war and fought for Guru Gobind Singh, especially when some Sikh male soldiers deserted him and returned home.)

Guru Nanak challenged the idea of any inferiority and evil associated with women and freed her from slavery and taboos of the society. In one of his hymns, he said:

**"We are conceived in woman, We are born to woman.
 It is to woman we get engaged, And then get married.
 Woman is our lifelong companion, And supporter of our survival.
 It is through woman, That we establish social relationships.
 Why should we denounce her, When even kings and great men are born from her?"**

.....ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ.....

ਪ੍ਰੀਤ ਫਰਨੀਚਰ ਹਾਊਸ

**Financing
Available**

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੁਕਾਨ
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ
ਕਰਦਿਆਂ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ

ਪ੍ਰੀਤ ਫਰਨੀਚਰ ਹਾਊਸ

ਦੀ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ ਹੈ।

127-07 Atlantic Ave., Richmond Hill
New York 11419

Best Prices on
Jade Stone Furniture

**ਥ੍ਰਾਂਡ ਨੇਮ
ਗੱਦੇ ਉਪਲਬਧ**

Great Deals!

Including Top Brand Italian Made Furniture

Best Quality Mattresses

Sealy, Laura Ashley, King Koil and more!

Custom Made Furniture

Best Prices on Jade Stone Furniture

Let Us Furnish Your

- ☛ Bathrooms
- ☛ Kitchens
- ☛ Living Rooms
- ☛ Dining Rooms
- ☛ Bedrooms

ਅਸੀਂ ਬਾਥਰੂਮ, ਕਿਚਨ, ਹੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਦਾਈਨਿੰਗ ਰੂਮ,
ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ, ਪਲੰਥਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸੁਚਾਲਾ ਸਿੰਘ

ਸੰਪਰਕ: 917 208 7643, 917 774 8566

TEL: 718-849-4530, FAX: 718-849-9804

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

CANDLE LIGHT VIGIL OAK CREEK GURUDWARA SHOOTING | AUG 13, 2012

On August 5, 2012, tragedy struck at Wisconsin Sikh Gurudwara, when a gunman opened fire killing six members of the Sangat (congregation). The event shook the nation. It stood unanimous with the victims. The attack on the Sikhs in the Gurudwara was considered an attack on humanity. President Barack offered his condolences, calling the Sikh community "a part of our broader American family," and ordered flags at federal buildings flown at half staff until August 10.

To show the solidarity with the victims, and mobilize Jersey City community in condemning the event, Nanak Naam Jahaj Gurudwara organized a vigil at the City Hall, Jersey City. Around 300 people of all background stood in City Hall in silence and grief, and raised their candles to say that they stand in vigil with Sikhs in condemning the incidence. It was represented by the Mayor of Jersey City, Mayor of Hoboken, Mayor of Bayonne and interfaith community of Jersey City.

The representatives from all religions spoke and condemned the senseless killings. Representatives from Sikh Coalition and the Sikh Chambers of Commerce also spoke on the event. The participants were invited to have Langar in the Jersey City Gurudwara after the event. A lot of participants did make it a point to visit the Gurudwara and share the Langar. The vigil has a dual purpose of honoring those who died in the Oak Creek shootings, and inspiring unity in the community in Hudson County.

SEVA DURING SANDY | OCT 2012

We all know Sandy had severely impacted the tri-state area. People were rendered homeless, without power or food for many days. All great efforts by the government agencies proved inadequate in front of the needs of the people. Humanity got together to help. Jersey City Sangat could not stay behind. This is despite the fact that Gurudwara and some members of the Sangat were without power themselves. For number of days, hot food was cooked in the Gurudwara and served to the affected people in Dickinson High School Shelter and Hoboken area. The Sangat also collected required items like flashlights, blankets, diapers, clothes etc and provided to relief agencies for distribution.

HOMELESS SHELTER FOOD DRIVE | DEC 1, 2012

Guru Nanak championed the cause of humanity against the empty rituals which were prevalent during his time. Guru Ji encouraged people to live life of honesty and help the needy. It is important that Guru's message be not kept in confines of the Gurudwara. To celebrate Guru Nanak's birthday last year, Sangat of NNJG decided to chart a different course. Sangat decided to take the Guru's message of love and langar to the homeless shelters. Around 2000 needy, in sixteen shelters across Tri-state area, were served with Guru's langar. The Sangat cooked the hot meal and transported it to the homeless shelter along with the Guru's message in form of a pamphlet. The efforts were well paid in the smiles seen on the faces of the people in the homeless who really enjoyed the food. However small but every step in the right direction counts. We believe that this Seva will become an annual feature and continue to grow.

BAL KEERTAN DARBAR | DEC 30, 2012

Bal Keertan Darbar was organized at Nanak Naam Jahaj Gurudwara. It was for the first time that such an event was organized at such a grand scale. Apart from NNJG, children from various other Gurudwaras in Baltimore, Washington DC, Bridgewater, Carteret, Burlington, and Central NJ participated in the event. JUS TV, a popular TV channel, also broadcasted the event on their weekend slot. It was a great opportunity for children to rub shoulders with children from other Gurudwaras. The Sangat was also very impressed to see the children perform at the stage and raise the bar high for everyone. We are proud to see our future treading the path of Sikhi.

WISCONSIN CANDLELIGHT VIGIL

Homeless Shelter Food Drive

ਬਾਲ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ

SEVA

SELF EFACING VOLUNTEER ACTIVITY

By Sujata Prasad

When you hear the word Seva, what does it mean to you? Quite literally, Seva means service. In the context of Sikhism, it means selfless service rendered as a community action, done for the goodwill and benefit of others. The concept of Seva though, is more than all of these things.

In fact, if there is one solitary word to sum up the Sikh religion, I would unhesitatingly pick Seva as the operative word. It is what shines in Sikhism above all and I can say it without any exaggeration or the fear of contradiction that the extent of Seva that is found among the Sikhs is rarely found in any other religion. Traditionally in the Indian society, Seva in the sense of worship, has been the preserve of the high-caste Brahmans, while that in the sense of service (to man) has been relegated to the lowest of the castes. In the Sikh sense, the two connotations seem to have merged together for two reasons. First, Sikhi has no distinctive caste roles; Second, God in Sikhism is not apart from His creations. Therefore service rendered to humanity is indeed considered a form of worship, as Sikhs are forbidden from serving anyone apart from God ("Serve you the Lord alone: none else must you serve" (SGGS, 490)).

However, this also means, that whomsoever they serve, they are really serving our Lord through her/him. Therefore it becomes incumbent upon the Sikh to render Seva with the highest sense of duty since thereby he or she is worshipping the Lord.

"WHOEVER HAS GOOD DESTINY
INSCRIBED ON HIS FOREHEAD, APPLIES
HIMSELF TO SEVA - SELFLESS SERVICE"
(SGGS: PANNA: 1142 LINE: 4)

In Sikhism it is a symbol of long lasting tradition as well as of great devotion. I was a witness to the Sikhs' spirit of Seva in action when I was in India.

On one wintry night, we were travelling by train from Delhi to Amritsar. When I woke up, I found it was raining

heavily outside. At dawn, I found the train had stopped just before Ludhiana station. The track ahead was submerged under water; I stood near the door of the bogey to watch with worry the pounding rain and rising water. Then I saw three turbaned Sikhs approaching my bogey. They held umbrellas and a bucket each in their hands. One of them addressed me, "Do you need some tea?" It was most welcome. "Yes, please," I replied.

"Then please bring your glass and we will serve you. And if others in your bogey also need tea, tell them too to please come and get it." I called my father to come and get the tea, after getting four teas, my father asked, "How much do I pay?"

They looked at him, amused, and said "Bauji, we are from the Gurudwara," one of them said pointing to the Gurudwara building not far from the railway track. "It is a Seva we are doing. When we saw your stranded train, we thought you would need tea. Now, if you'd excuse us, we have to cover the rest of the train."

I gave one glass of tea to my bhabhiji and told her the story. She looked at the foul weather outside. She was impressed by the dedication of the Gurudwara staff. How steeped one must be in the Seva philosophy to brave rain and chilly weather to serve free hot tea to stranded strangers! "Awesome Seva," she remarked.

Then a thought occurred to me. Those Sikhs had done their duty, but had I done mine? So I asked my father for giving something to them. When they came back after covering the entire train, I gave them a little contribution for the Gurudwara fund. They were reluctant to accept it, but I said, "It is my Seva for your Gurudwara."

Later on after my migration to the USA I moved to new city, started going to local Gurudwara, got a chance to see and be part of community kitchen. At the beginning I didn't understand Punjabi, which is spoken by almost everyone and I wanted to help, but felt that I might be intruding if I went into the langar kitchen. Gradually I became more familiar with everything, seeing people doing Seva in the same ways

as I had experienced 4 years back in India. They affectionately accepted my devotion and extended theirs to me, treating me with honor and encouragement regardless of language differences. I was deeply impressed by their dedicated involvement like... Serving fresh food, clean drinking water, cleaning used utensils in Langar, cooking Langar (food) and serving it, cleaning the floors, and maintaining Gurudwara premises. Such a practical expression of equality, deep compassion and spiritual unity embedded in the very heart of the place of worship, is unexampled.

For me like other Sevdar brothers and sisters, it is a

means to acquiring the highest merit. Just like I used to feel during my schooling days when my father would peek on my card and give me a good proud smile, I feel the same way when I come on Sunday morning and see a graceful smile on our Almighty Father's face. Now it has become an essential part of my life and the guidance I receive from gurbani is so direct and unambiguous that I cannot even think about being without performing Seva.

Be kind, and help those in your vicinity. You will be touching the Divine!

May God bless one and all.

SPIRITUAL ACTIVISION

By Satwinder Singh

Seva (selfless service) is one of the main tenets of Sikhism. The purpose of Seva is to dissolve the ego. In Sikhism, there can be no worship without Seva.

Seva in Sikhism is key for spiritual life. There can be three key types of Seva in Sikh tradition: through the body (tann), through our mental faculties (mann) and materially (dhann).

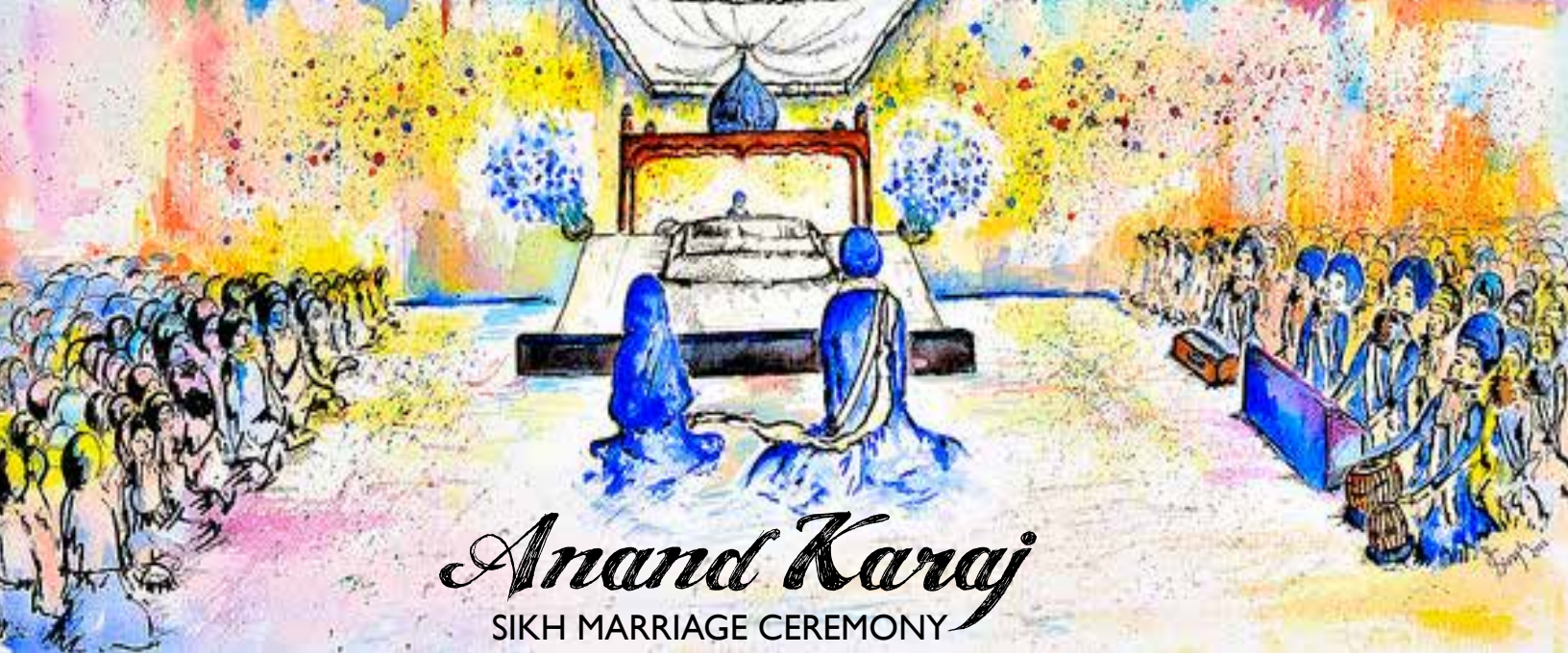
Seva using the body (tann) was not only sanctified by the Gurus, they also institutionalized it, that is, service in Guru ka Langar (the Guru's free community kitchen) and serving the sangat (congregation) by preparing food, cooking food, feeding the sangat, washing the sangat's used dishes, cleaning the sangat's shoes and so on.

It is imperative to direct one's mental abilities (mann) to the well-being of the community, the society we live in and humanity at large. These abilities could be organizational,

educational, communicative, technological, theological, philosophical or inspirational.

Seva through material (dhann) means is often done by contributing dasvandh (a tenth of one's income) to the common coffers of the community or to another cause. The Sikh is specifically urged to direct Seva at the poor. **"The pauper's mouth is the mouth of the Guru"**.

True Seva as per the Sikh scriptures ought to be undertaken selflessly, without desire (nishkam), with no thought of getting anything in return and without discrimination. Bhai Kanhaiya ji was blessed by Guru Gobind Singh ji for providing water to both Sikh and the enemy soldiers alike during the battle.

Anand Karaj

SIKH MARRIAGE CEREMONY

BY RISHIKA KAUR

Very often we attend marriages. But in Sikhism they are seen from a very different point of view. Gurbani says every person should get his soul unified with Lord God so that his real existence in this world becomes fruitful. During Anand Karaj, the couple getting married has to make four rounds around the Sri Guru Granth Sahib ji inconjunction with recitation of four hymns written by Guru Ram Das (SGGS, P773-P774). What do they really mean? It's explained as follows:

In the first round of the marriage ceremony, the Lord sets out His Instructions for performing the daily duties of married life. Instead of the hymns of the Vedas to Brahma, embrace the righteous conduct of Dharma, and renounce sinful actions. Meditate on the Lord's Name; embrace and enshrine the contemplative remembrance of the Naam. Worship and adore the Guru, the Perfect True Guru, and all your sins shall be dispelled. By great good fortune, celestial bliss is attained, and the Lord, Har, Har, seems sweet to the mind. Humbly Nanak proclaims that, in this, the first round of the marriage ceremony, the marriage ceremony has begun. ||1||

In the second round of the marriage ceremony, the Lord leads you to meet the True Guru, the Primal Being. With the Fear of God, the Fearless Lord in the mind, the filth of egotism is eradicated. In the Fear of God, the Immaculate Lord, sing the Glorious Praises of the Lord, and behold the Lord's Presence before you.

The Lord, the Supreme Soul, is the Lord and Master of the Universe; He is pervading and permeating everywhere, fully filling all spaces.

Deep within, and outside as well, there is only the One Lord God. Meeting together, the humble servants of the

Lord sing the songs of joy.

Humbly Nanak proclaims that, in this, the second round of the marriage ceremony, the unstuck sound current of the Shabad resounds. ||2||

In the third round of the marriage ceremony, the mind is filled with Divine Love.

Meeting with the humble Saints of the Lord, I have found the Lord, by great good fortune. I have found the Immaculate Lord, and I sing the Glorious Praises of the Lord. I speak the Word of the Lord's Bani. By great good fortune, I have found the humble Saints, and I speak the Unspoken Speech of the Lord.

The Name of the Lord, Har, Har, Har, vibrates and resounds within my heart;

Meditating on the Lord, I have realized the destiny inscribed upon my forehead.

Humbly Nanak proclaims that, in this, the third round of the marriage ceremony, the mind is filled with Divine Love for the Lord. ||3||

In the fourth round of the marriage ceremony, my mind has become peaceful; I have found the Lord. As Gurmukh, I have met Him, with intuitive ease; the Lord seems so sweet to my mind and body. The Lord seems so sweet; I am pleasing to my God. Night and day, I lovingly focus my consciousness on the Lord.

I have obtained my Lord and Master, the fruit of my mind's desires. The Lord's Name resounds and resonates. The Lord God, my Lord and Master, blends with His bride, and her heart blossoms forth in the Naam. Humbly Nanak proclaims that, in this, the fourth round of the marriage ceremony, I have found the Eternal Lord God. ||4||

This is how the true God is met by loving him in the true way.

ਟੈਲੀਫੋਨ

ਬਿਬੇਕ ਸਿੰਘ

1992 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਟੀ.ਡੀ. ਨਵੀਂ-ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਰ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਐਸ.ਟੀ.ਡੀ. ਬੁਥ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ। ਲੋਕੀਂ ਕਾਫੀ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 'ਟਰੰਕ-ਕਾਲ' ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲੈਂਦਾ ਸੀ (ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾ ਵੀ ਸੀ)। ਹੁਣ ਬਸ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦੇ ਐਸ.ਟੀ.ਡੀ. ਬੁਥ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹੀ ਮਰਜ਼ੀ ਗੱਲ ਕਰੋ।

ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸ਼ਾਮੀ, ਮੇਰੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਲ ਪਟਨਾ ਗਲ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦੇ ਐਸ.ਟੀ.ਡੀ. ਚਲੇ ਗਏ। ਉਸ ਵਕਤ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੁਕਾਨ ਖੁੱਲੀ ਛੱਡ ਕੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਕਿਧਰੇ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਨੌਕਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਫੋਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਨੌਕਰ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ 20 ਰੁਪਏ ਘੱਟ ਫੜਾ ਕੇ ਫਟਾਫਟ ਨੱਸ ਪਏ।

ਅਸੀਂ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਜੂਸ ਦੇ ਠੇਲੇ ਤੇ ਪਈ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਚਲੇ 20 ਰੁਪਏ, ਜੋ ਬਚ ਗਏ ਸਨ, ਜੂਸ ਤੇ ਖਰਚੇ ਜਾਣ। ਮੁਸ਼ੀਮੀ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਗਿਲਾਸ ਕਹਿ ਕੇ

ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਉਸ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਹੱਸਣ ਲਗ ਪਏ। ਥੋੜੀ ਹੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਜੂਸ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਸੀਨ ਹਸਦੇ ਹੋਏ ਅਜੇ ਜੂਸ ਨੂੰ ਪੀਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰਾ ਮਜ਼ਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂ?

ਜੂਸ ਨਿਕਲਿਆ ਇਕਦਮ ਕੌੜਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੌੜਾ ਕਿ ਪੀਤਾ ਨਾ ਗਿਆ। ਕੌੜਾ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ? ਆਖਿਰ ਚੋਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸੀ... ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨਹੀਂ!

ਪਹਿਲਾ ਸਚੁ ਹਲਾਲ ਦੁਇ ਤੀਜਾ ਬੈਰ ਖੁਦਾਇ॥

Let the first be truthfulness, the second honest living, and the third charity in the Name of God.
(ਪੰਨਾ : 141)

ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਨਕ ਦੇ ਐਸੇ ਦਿਖਾਏ ਹੋਏ ਮਾਰਗ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼-ਮਰਹਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਦਿਨ, ਹਰ ਪਲ ਚਲਣਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਤਾਰ ਉਸ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕਣਗੇ।

Party Specialist

ASL DJ's are tri-state's premiere wedding entertainers
We offer some of the most comprehensive event productions

Engagements

Weddings

Birthdays

Sweet 16's

Private Parties

Corporate Events

DHOL PLAYERS

LIGHTING

LCD TVs

MOVING HEADS

UP LIGHTS

Bookings: 732-641-0098
djsantokh@gmail.com

WWW.ASLENTERTAINMENT.NET
WWW.DJSANTOKH.COM

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ

(ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ)

ੴ ਸਤਿਨਾਮ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ
ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਤੋਂ ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਜੀ ਦੀ ਜੋਤ ਧੰਨ-ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਵ-ਉਤਮ ਗ੍ਰੰਥ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਗਤਾਂ, ਭੱਟਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਰਤਿ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਮਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਤਰਾਂ ਰੱਖਿਆ ਕਰਕੇ ਉਸ ਜੀਵ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਦਾ ਚਾਨਣ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਹਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਗਰ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂਘ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿਅਰਥ ਚਲਾ ਜਾਏਗਾ। ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਦਿਲ ਲਾ ਕੇ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਾਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੰਨਣਾ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਾਉਣਾ, ਉਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰ ਜੀਵ ਨੇ ਨਾਮ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਦਾ ਵਪਾਰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਾਹਾਪੁਰੁਸ਼ਾਂ, ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ, ਉਸ ਦਾ ਹੀ ਚਾਨਣ ਜੋ ਗਿਆਨ ਹੈ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਕਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

“ਸਾਹ ਵਾਪਾਰੀ ਦੁਆਰੈ ਆਏ, ਵਖਰੁ ਕਾਢਹੁ ਸਉਦਾ ਕਰਾਏ”

ਜਦੋਂ ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ (ਗੁਰੂ ਸ਼ਾਹ) ਨਾਲ ਨਾਮ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਸਨੂੰ ਅਮੋਲਕ ਵਸਤੂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨਿਰਮਲ ਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਹਨ। ਉਹ ਜੀਵ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਹਰ ਕਾਲਖ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਟਾਈਮ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਉਦੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮਨ ਤੋਂ ਮਾਣ, ਮੋਹ, ਵਿਸ਼ੇ, ਵਿਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਦੇਵਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

“ਜਿਨਿ ਮਾਣਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਕੀਏ ਕਰਤ ਨ ਲਾਗੀ ਵਾਰ”

ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਸਬਦ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਤਮਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

“ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਅਪਣੇ ਵਿਟਹੁ ਜਿਨਿ ਸਾਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਈ,
ਸਬਦੁ ਚੀਨ੍ਹ ਆਤਮੁ ਪਰਗਾਸਿਆ ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ”

ਹਰ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਡਰ ਮੌਤ ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਨਾਂ

ਨੇ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

“ਕਬੀਰ ਜਿਸੁ ਮਰਨੇ ਤੇ ਜਗੁ ਡਰੈ ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ, ਮਰਨੇ ਹੀ ਤੇ ਪਾਈਐ ਪੂਰਨੁ ਪਰਮਾਨੰਦੁ”

ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਹੀ ਆਖਿਆ। ਤੀਸਰੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹੱਲਾ ਤੀਜਾ, ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜਾਂ ਗ਼ਮੀ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਵਿਆਹ, ਜਨਮ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਨ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਜੀਵ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਉੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਜੋਤ ਹਰ ਜੀਵ ਅੰਦਰ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

“ਨਿਕਟਿ ਸੁਨਉ ਅਰੁ ਪੇਖਉ ਨਾਹੀ”

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇਰੇ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੀਵ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਜੀਵਨ (ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਹੈ) ਖੋਜ ਤਾਂ ਜੀਵ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਜੋ ਮਾਰਗ ਹੈ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਆਪ ਹੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। “ਸੱਚੈ ਮਾਰਗਿ ਚਲਦਿਆਂ ਉਸਤਤ ਕਰੇ ਜਹਾਨ, ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਸਗਲ ਪੁਨ ਜੀਅ ਦਇਆ ਪਰਵਾਨ” ਹੇ ਜੀਵ ਤੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਉਸ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਤੇਰੀ ਦੋਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਕਰਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਠਾਹਠ ਤੀਰਥ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਜੋ ਫਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਮਾਹਰਾਜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਈ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਤੇ ਦਇਆ ਕਰ, ਕਿਸੇ ਲੋੜਮੰਦ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ, ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਤੇ ਅਵਸਥਾ ਐਸੀ ਬਣ ਜਾਵੇ ਦਰਸ਼ਨ ਅੱਖਾਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਕਰਨ, ਕੰਨ ਬਾਣੀ ਸੁਣਨ ਜੀਭ ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਉਚਾਰਣ ਕਰੇ, ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਹਨ:

“ਅਖੀ ਕੁਦਰਤਿ ਕੰਨੀ ਬਾਣੀ ਮੁਖਿ ਆਖਣੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ

ਪਤਿ ਕਾ ਧਨੁ ਪੂਰਾ ਹੋਆ ਲਾਗਾ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ”

ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪਰਾਇਆ ਰੂਪ ਤੱਕਣਾ ਤੇ ਮਾੜੇ ਫੁਰਨੇ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿੰਦਾ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਜੀਭ ਨਾਲ ਮਾੜੇ ਬਚਨ ਬੋਲਣੇ। ਹਰ ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤਾਂ ਸਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਕਣ-ਕਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਇਆ

ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਾਚ-ਖੋਜ਼ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਫਿਰ ਆਵੇਗੀ। ਅਜੇ ਅਸੀਂ ਜਾਗੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਪੰਜ ਚੋਰ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸਮਾਝਾਉਂਦੇ ਹਨ: “ਮਨ ਮਾਇਆ ਮੇ ਫਾਪਿ ਰਹਿਉ, ਬਿਸਰਿਉ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ॥”

ਇਹ ਮਾਇਆ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਜਕੜਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਤੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੂੰ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਖਰੀਦਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਹੈ, ਕੋਈ ਜੀਵ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਪਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਰੋਜ਼ੀ ਬਿਨਾ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਹਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਜੋ ਨਾਮ ਹੈ, ‘ਚਾਨਣ’ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਖੰਡ-ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਜੱਸ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਵਯੈ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ‘ਕੱਲ ਭੱਟ ਜੀ’ ਨੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਹਿਜ ਯੋਗ ਕਮਾਇਆ ਹੈ।

“ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਪਾਯਾਲਿ ਭਗਤ ਨਾਗਾਦਿ ਭੁਯੰਗਮ, ਮਹਾਦੇਉ ਗੁਣ ਰਵੈ ਸਦਾ ਜੋਗੀ ਜਤਿ ਜੰਗਮ॥

ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਾਹਮੁ ਜਿਨਿ ਬੇਦ ਬ੍ਰਾਕਰਣ ਬੀਚਾਰਿਐ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਗੁਣ ਉਚਰੈ ਜਿਨਿ ਹੁਕਮਿ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਵਾਰੀਐ॥

ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਖੰਡ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮੁ ਗੁਣ ਨਿਰਗੁਣ ਸਮ ਜਾਣਿਓ, ਜਪੁ ਕਲ ਸੁਜਸੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਸਹਜੁ ਜੋਗੁ ਜਿਨਿ ਮਾਣਿਓ॥”

‘ਕਲ ਭੱਟ ਜੀ’ ਆਖਦੇ ਹਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਤੇਰੀ ਕੀਰਤੀ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ, ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ, ਸ਼ਿਵ ਜੀ, ਜੋਗੀ, ਜਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗਮ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਹੀ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜੱਸ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਖੰਡਾ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਿਰਗੁਣ ਤੇ ਸਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਜਾਣਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਹਿਜ ਜੋਗ ਕਮਾਇਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਕਵੀ ‘ਕਲ’ ਜੱਸ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭੱਟਾ ਨੇ ਤਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਾਲ ਦੇ ਬਚਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਕੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਜੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉਚਰਦੇ ਹਨ:

“ਮੋਹਿ ਨ ਬਿਸਾਰਹੁ ਮੈ ਜਨੁ ਤੇਰਾ॥”

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਸੇਵਕ ਹਾਂ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸਾਰੀ ਨਾ, ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਜੀਵਾਂ ਨੇ ਤਰਨਾਂ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ‘ਨਾਮ’ ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੁਰਮਾਇਆ ਹੈ: “ਨਾਮ ਤੇਰੇ ਆਰਤੀ ਮਜਨੁ ਮੁਰਾਰੇ, ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨ ਝੁਠੇ ਸਗਲ ਪਸਾਰੇ” ਭਗਤ ਜੀ ਦਾ ਸਲੋਕ: “ਹਰਿ ਸੋ ਹੀਰਾ ਛਾਡਿਕੇ ਕਰਹਿ ਆਨ ਕੀ ਆਸ, ਤੇ ਨਰ ਦੇਜਕ ਜਾਹਿਗੇ ਸਤਿ ਭਾਖੈ ਰਵਿਦਾਸ”

ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਹੈ, ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਕੂੜ, ਝੂਠ ਹੈ, ਸੱਚਾ

ਨਾਮ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਨੋਰਥ ਹੈ। ਜੇ ਜੀਵ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ-ਹੋਰ ਆਸਰੇ ਲੱਭਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਜਕ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਨਰਕਾ ਵਿੱਚ ਜੀਵ ਰਿੜਕ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਜੀਵ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦੇ ਸਾਧਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬਣਾਏ, ਪਰ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਨਾਮ ਹੈ ਉਹੀ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਦਾਰੂ ਹੈ। ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦਾਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵ ਖਾਣਾ, ਹੱਸਣਾ, ਸੌਣਾ ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਜੀਵਨ ਸਮਝੀ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

“ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਹੱਸਣਾ ਸੌਣਾ ਵਿਸਰਿ ਗਇਆ ਹੈ ਮਰਣਾ, ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਖੁਆਰੀ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਨਹੀ ਰਹਣਾ”

ਜਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਕੰਨ ਬਾਣੀ ਸੁਣਨ ਵਾਸਤੇ ਜੀਭ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ, ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਤ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਤੂੰ ਰਸਾ-ਕਸਾ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਗੁਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੈਨੂੰ ਉੱਥੇ ਫਿਟਕਾਰਾਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਤੇਰਾ ਜੀਵਨ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਵ ਤੂੰ ਜਾਗ ਉਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜੋ ਤੇਰੇ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਸੱਚੇ ਹੀ ਸੱਚ ਨਿਬੜੇਗਾ, ਝੂਠ ਨੂੰ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਝੂਠੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਝੂਠੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਤਦ ਹੀ ਸਾਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੇਗਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲ ਕੇ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰੇਗਾ। ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਜੀ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਾਇਆ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਉਚ-ਨੀਚ, ਛੋਟਾ-ਵੱਡਾ, ਗਰੀਬ-ਅਮੀਰ ਅਸੀਂ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਲਟਾ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਘਰਾ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ‘ਸਾਡੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਇਓ’ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਆਇਓ ਜੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਹੈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਸੱਚਾ ਗਿਆਨ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਸਾਕੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਾਸ ਵਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਹੈ, ‘ਖੰਡੇ ਵਾਟੇ ਦੀ ਪਹੁਲ’ ਛੱਕੋ ਜੀ, ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਗੁਰੂ ਦਿੱਤੇ ‘ਗਿਆਨ ਦੇ ਚਾਨਣ’ ਦੇ ਆਸਰੇ ਨਾਲ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਸਮਝਣ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨੀ ਅੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨੀ ਜੀ, ਭੁੱਲਾਂ ਦੀ ਮੁਆਫੀ।

ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਜੀ, ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ।

Vaisakhi Program

SIKH GAMES OF NEW JERSEY

*Wishing everyone , a very prosperous, healthy, and blissful
Khalsa Saajna Divas*

Embrace **Risk. Reward** Performance.

The Shipping Industry has seen almost unbelievable changes over the years. Larger, Faster more fuel-efficient trucks. computerized tracking and invoicing. Innovative new services for Customers and much more. But there has been one through the years - Our commitment and dedication to our customers.

All Over Trucking Inc was built serving out customers, whatever it takes. And the philosophy remains our focus today. We still believe in Old-fashioned values and that a happy client is a Successful one.

And Our Customers appreciate it.

All Over Trucking INC

WE DELIVER.

201-954-5132

YOUR TRANSPORTATION SOLUTIONS NATIONWIDE

INDEPENDENT CONTRACTORS AND DRIVERS WELCOME

826 Newark Avenue,
Jersey City, NJ 07306
(201) 653-9292
(201) 653-9293

Dine In, Take Out, Delivery, Catering

www.chaskanj.com

Try our Weekdays
Lunch Buffet
Tues to Fri \$9.95

Weekend Grand
Lunch Buffet
Sat to Sun \$11.95

**FREE
DELIVERY**
(min. \$20)

Open Hours:
Monday Closed (Open only Holiday Mondays)
Tues - Fri : 11.30am to 3.00pm Lunch
Sat - Sun : 11.30am to 4.00pm Lunch
Tues - Thurs : 5.00pm to 11.00pm Dinner
Fri - Sat : 5.00pm to 12.00pm Dinner
Sunday : 5.00pm to 11.00pm Dinner

- ਹੈਂਡੀਮੈਨ
- ਲੱਕੜੀ ਦਾ ਫਰਸ਼ (ਵੁੱਡ ਫਲੋਰ)
- ਰਸੋਈ ਦਾ ਕੰਮ (ਕਿਚਨ ਬਰਕ)
- ਬਾਥਰੂਮ
- ਡੋਰ-ਵਿੰਡੋ
- ਪੇਂਟ (ਰੰਗ)
- ਸੀਮਿੰਟ ਪੈਡਿੰਗ

ਵਿਲਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ

ਕਾਲ ਕਰੋ : 201-779-8475

KUBER PROPERTIES

Independent, Shared Apartments available for rent near JOURNAL SQUARE/ JERSEY CITY

STUDENTS/ BACHELORS/ HI/ INDIVIDUALS

Includes:

- Furnished
- Internet
- Cleaning

We accomodate month to month rentals/sharing

Benefits:

- Easy Commute to NYC
- Near to Indian Street

Contact us for best rates : (201)-779-6081

REET CAR LIMO SERVICE

ALL AIRPORT SERVICE
EWR.\$25, LGA\$49, JFK\$69

BEST PRICE IN TOWN, CHEAPER THAN TAXI
NEED TO HIRE A CAR IN JERSEY CITY, NJ-NY AREA
You can rely on us...

**WE GO EVERYWHERE
CALL TODAY!**

**SONU: (201)779-6081 (Cell)
: (201)779-6108 (Off)
Toll Free (866)476-2120**

What we provide:

- Quality & Reliable Service
- On-time always
- Affordable Service
- Competitive Rates

What we do:

- Service ALL of NJ-NY
- Airport Transport
- Car Service for all occasions
- # Sports Event
- # Romantic Dates
- # Atlantic City Casinos and much more...

www.reetcarlimo.com

Email: info@reetcarlimo.com

Price does not include tolls, parking and gratuity. Rate may change without further notice. Early & Late night pick up & airport pick ups additional charge. Any other destination price will be discussed before trip.

**RESHAM SINGH SANDHU & FAMILY
AND HIGHLAND STAFF**

Wishes the Entire Sikh Community

*A Blessed, Prosperous and Joyful
BAISAHI 2013*

HIRING DRIVERS NOW

**LOOKING FOR RESIDENTIAL OR
COMMERCIAL PROPERTY,
MORTGAGE OR REFINANCE ?**

**WE ARE HERE TO
HELP YOU
CALL US NOW !**

SHEETAL SAWHNEY

LICENSED MORTGAGE LOAN ORIGINATOR

NMLS# 20352

LICENSED BY THE NEW JERSEY DEPARTMENT OF BANKING & INSURANCE

SUKHBIR (SUKHI) SINGH

REAL ESTATE SALES AGENT

RESIDENTIAL, COMMERCIAL
& INVESTMENT PROPERTY SALES SPECIALIST

**7500 BERGENLINE AVENUE
NORTH BERGEN, NEW JERSEY 07047
NMLS# 54884
OFFICE (201) 868 7283
FAX (201) 861 0078
SSAWHNEY@FIRSTRESMORTGAGE.COM
WWW.NJRATE.COM**

**CALABRESE REALTY
620 ANDERSON AVENUE
CLIFFSIDE PARK, NEW JERSEY 07010
CELL (201) 375 1132
OFFICE (201) 945 1070
FAX (201) 945 2059
SUKHIHOME@HOTMAIL.COM**

MESSAGE FOR CHILDREN

Like in all other religions the role of children is the most important because they are the citizens of tomorrow. So children listen to me.

You are our hopes for tomorrow. You are the ones your parents are looking forward to. You are the ones, whichever country you think you belong to, is looking to see as its future.

While you are the only love of your parents, your family, your community and your country, you owe something to them in return.

POINTS TO REMEMBER

- First of all consider parents. Remember, if ever you hurt your parents, you are hurting God himself. Look at your parents as you would look at God, for it is your parents that come to your rescue when no one else comes. Remember, you get hurt, your parents feel the pain just as much as you do. If you have kept your parents happy you have done yourself a favor by keeping God on your side. Give respect to your parents just as they give you all their love. You must always share your happiness and your problems with them. You may not believe it, but they have passed your stage too. They know how to deal with those problems. Tell them before it is too late; before a small problem becomes a big problem. Even if they do not have the solution they can still guide you.
- Next, come to your family. When I say family, I mean you, your siblings, your parents, uncles, aunts and cousins. I know, you can sometimes have differences, but forget these differences when you have to deal with someone other than your family. A brother or sister is closer to you than a friend.
- Love your community, and nation. You owe a lot to them. You will get a lot in return for your devotion to your community and nation.
- Stay away from bad company.
- Look after your health.
- Concentrate on your studies.
- Learn to do at least Japji Sahib Paath every day.
- Last, always be truthful to yourself. Always be with the truth; for it is truth that prevails.

Nirmal Singh

ਇੱਕ ਸੁੱਚਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ

ਸਿੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਉਸਦੇ ਧਰਮ ਤੇ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਮੂਲ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲੀਆ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੀ ਹਕੀਕਤ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਕੂਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਜਾਗਿਆ ਹੋਇਆ ਇਨਸਾਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਵੀ ਜਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਬਾਪ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਈਏ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨੀ, ਕੀਰਤਨ ਕਥਾ, ਹਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਜੁੱਟ ਜਾਈਏ। ਇਸ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਨੋਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਭਵਿੱਖ ਤੱਦ ਹੀ ਉਜੱਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸਾ ਸਕੀਏ। ਜੀਵਨ ਵਧੀਆ ਜੀਉਣ ਲਈ ਘਰ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਅਪਨਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਢਾਲ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਕਿ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਘਰ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ। ਸਾਡੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬੇੜੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਉਲਝਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਹਰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹ ਘਰ ਸਾਹਿਬਾ

ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬਣ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰੱਖੀਏ ਘਰ ਸਾਹਿਬਾ ਜੀ ਦੀ ਮੇਹਰ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੇ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਸ ਮੇਹਰ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਹਰ ਜੀਵ ਦਾ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹਰ ਬੁਲੰਦੀ ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਸਾਰਿਆ ਦਾ ਫਰਜ਼, ਸੇਵਾ, ਸਿਮਰਨ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਅਸੀਂ ਘਰ ਦੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਅਪਨਾਈਏ। ਅਸੀਂ ਜਾਤ, ਪਾਤ, ਮਜ਼ਬਾ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਜੋ ਘਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਸੀ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੀਏ ਉਹ ਗੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੀਏ, “ਸਭੈ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਦਾਇਨ ਤੂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਦਿਸੇ ਬਾਹਰਾ ਜੀਉ॥ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਭੈ ਏਕ ਪਹਿਚਾਨੀਏ॥”

ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਇਸ ਘਰ ਦੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੇਗਾ ਤੇ ਉੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿੱਖ ਘਰ ਦਾ ਕਹਾਵੇਗਾ। ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਾਰੇਗਾ। ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇਗਾ। ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਘਰ ਜੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਉਸ ਨੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਹਰ ਜੀਵ ਤੇ ਹੈ। ਸਤਿਘਰ ਦੀ ਨਦਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਸਕੀਏ। ਸਭ ਨੇ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਘਰ ਮੇਹਰ ਕਰੇ।

ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ

ਸੁੰਦਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਾਊਥ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਥਾਨ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਸਰਬ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਘਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੰਨ੍ਹੇ ਬਿੰਨ੍ਹੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਮਿਕ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਰੱਖਣਾ ਘਰਘਰ ਦੀ ਸੁੱਚਮਤਾ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਰਦਤੀ ਕਰੋਪੀ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਘਰਘਰ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪਿਰਤ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਘਰਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਸੋਚ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਕੇ ਵਾਪਿਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਘਰਘਰ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਗਤ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਘਰਘਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛਪਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸੇਵੀਨਾਰ ਸਬੰਧੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੇਵੀਨਾਰ ਸੰਗਤ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੰਜੀਵ ਚੌਪੜਾ

WOMEN AT DARBAR SAHIB

By Amolak Kaur

Today women have not been allowed to perform Keertan at the Darbar Sahib. But why? Isn't this unfair?

As per the history, Mata Sundar Kaur ji performed Keertan Seva during her stay in Amritsar when she brought Sardar Jassa Singh Ahluwalia (who was 10 years old then). However, over a period of time, men started differentiating women, and did not allow women to perform Keertan there anymore. This controversy is unbelievable today and the Global United Sikh Women Organization is disputing. I agree with them completely and fully support.

This gender discrimination in the Golden Temple was highlighted on February 3, 2003. Two England-based Sikh women were not allowed by SGPC to take part in the Sukhasan Seva. A women from the SGPC selections said, "Woman is the mother, the birth-giver, she can perform equally in any sphere." All of these Sikh women have united to fight for what's right—it's womanhood. What men can do, women can do as well. Although people claim that not allowing women to do Keertan at Darbar Sahib had been a tradition, however, if asked, no one could provide evidence. It is also not written in the Guru Granth Sahib, the holy book of Sikhism.

In Sikh religion, women have been given equal rights and status, and I am proud of it. However, I do not understand why this discrimination. This is preposterous and obnoxious. It is hard to agree with this and we should support any initiative to challenge this tradition.

ਸਤਿਕਾਰ, ਏਕਤਾ, ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ

ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਿੱਧ ਸਾਧੂਆਂ ਨਾਲ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਬਹੁਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵਾਰਤਾ ਬੜੇ ਹੀ ਅੱਛੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਨਿਕਲੇ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ, ਉਸਦੇ ਧਰਮ ਦਾ, ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਲਝ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਧਰਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਸਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਰਕ ਵਿਤਰਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਏਕਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਧਰਮ, ਕੌਮ, ਦੇਸ਼, ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ ਸਮਰਪਿਤ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਜੀਵਨ ਜੀਅ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ

ਇਹ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵੱਲ ਗਿਆ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦਿਆ ਹੋਇਆ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਿਹਰੇ ਪੰਨੇ ਲਿਖੇ। ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ, ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਬਣਾਈ। ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਰੌਚਕ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ, ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ, ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨਾ ਭਾਵ ਬਾਹਮਣ ਵਾਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁੱਰਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨਾ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਬਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਕਤਾ, ਮਨੁੱਖਤਾ, ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਅੱਜਕਲ ਸਾਡਾ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਤੀਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਸ਼ਾਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਬੜੀਆਂ ਦੁੱਖ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਕੱਲੇ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਇੱਕ ਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਸਤੇ ਸਭ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ, ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋ ਕੇ, ਸਿਖ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਅਨੁਸਾਰ (ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ) ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕੀਏ।

ਅਰਦਾਸ

ਸ਼ਨੀਨ ਸਿੰਘ

ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਬੂਲ ਹੋਈ,
ਮੈਨੂੰ ਅਰਦਾਸ ਜਦ ਕਰਨੀ ਆ ਗਈ।
ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ'ਚ ਮੈਨੂੰ ਪਾਇਆ ਸੀ,
ਮੈਨੂੰ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਫੜਾਇਆ ਸੀ।
ਮੈਂ ਘੁੱਟ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੜ ਫੜ ਲਈ,
ਅਰਦਾਸ ਮੇਰੇ ਜਿੰਦ ਦਾ ਆਸਰਾ ਬਣ ਗਈ।
ਦਿਲ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਸੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦੀ ਆਂ,
ਦਿਲ ਡੋਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਸਹਾਰਾ ਖੋਜਦੀ ਆਂ।
ਦਿਲ ਦੁਖਦਾ ਏ ਤਾਂ ਅਰਦਾਸ ਮਹਰਮ ਬਣਦੀ ਏ,
ਦਿਲ ਖਿਜਦਾ ਏ ਤਾਂ ਅਰਦਾਸ ਠੰਡ ਪਾਉਂਦੀ ਏ।
ਮੇਰੇ ਮਾਲਕਾ, ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਅਰਦਾਸ ਮੇਰੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ,
ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਤੀ-ਪਰੋਤੀ ਹੈ।
ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੋਈ ਏ, ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵੀ ਮੰਗਦਾ ਏ,
ਤੁਸੀਂ ਮਿਹਰ ਕਰੋ, ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਜਾਦੂ ਦਿਖ
ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਬੂਲ ਹੋਵੇ,
ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਕਦੇ ਨਾ ਖੋਵੇ।

ਰੱਬੀ ਰੰਗ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਰੱਬ ਦੇ ਰੰਗ ਨਿਆਰੇ ਸੱਜਣਾ, ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੇ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾ।
ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਤੱਕੀ, ਆਵਣ ਇਸ਼ਕ ਹੁਲਾਰੇ ਸੱਜਣਾ।
ਹਰ ਹੰਕਾਰ ਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਭਾਉਂਦਾ, ਦਿਨੇ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਤਾਰੇ ਸੱਜਣਾ।
ਜੇ ਕੋਈ ਨੀਵਾਂ ਹੋਕੇ ਚਲੇ, ਹੁੰਦੇ ਵਾਰੇ ਨਿਆਰੇ ਸੱਜਣਾ।
ਖਲਕਤ ਵਿੱਚ ਖਾਲਕ ਹੈ ਵੱਸਦਾ, ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਣ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾ।
ਹਰ ਬੰਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪੱਖ ਹੁੰਦੇ, ਜਾਂਦੇ ਨਾ ਸਤਿਕਾਰੇ ਸੱਜਣਾ।
ਭਲਾ ਪੱਖ ਬੁਰੇ ਨੂੰ ਢੱਕਦਾ, ਬੁਰਾ ਕਰਾਉਂਦਾ ਕਾਰੇ ਸੱਜਣਾ।
ਬੁਰੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇ ਬੰਦਿਆ, ਵੇਖੀਂ ਫਿਰ ਨਜ਼ਾਰੇ ਸੱਜਣਾ।
ਪੈਸਾ ਪੈਸਾ ਗਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਨੈ, ਪੈਸਾ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਵੇ ਸੱਜਣਾ।
ਕਰ ਲੈ ਭਲਾ ਜੇ ਤੈਥੋਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਾਪਾਂ ਬੋਝ ਨੇ ਭਾਰੇ ਸੱਜਣਾ।
ਵਕਤ ਜਦੋਂ ਦੇ ਚਕਮਾ ਤੁਰ ਗਿਆ, ਜਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ੀ ਹਾਰੇ ਸੱਜਣਾ।

ਸਿੱਖੀ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਮਹਿਤਾ ਕਾਲੂ ਦਾ ਜਾਇਆ, ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸੀ ਕਰਾਇਆ, ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਮੋਦੀਖਾਨਾ ਚਲਾਇਆ।

ਜਿੱਠੇ ਜਗ ਨੂੰ ਸੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮੋਤੀ, ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਕਹਾਇਆ।

ਜਿਨ੍ਹੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸੀ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ, ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੋ ਸੰਗਤ ਲਈ ਲੰਗਰ ਬਣਾਇਆ।

ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਜਾਕੇ ਜੋ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਸਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਵਧਾਇਆ।

ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚਲਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਨੰਦ-ਕਰਜ਼ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਾਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਗਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਸਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ, ਜੋ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਲੜ ਲਾਇਆ।

ਜਿਨ੍ਹੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਦੀ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸਰੋਵਰ ਤਿਆਰ ਸੀਂ ਕਰਾਇਆ, ਜੋ ਸਤਲੁਜ ਬਿਆਸ ਨੇੜੇ ਤਾਰਨ ਤਾਰਨ ਵਸਾਇਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜਿਸਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਤੋਂ ਲਿਖਵਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੰਗਾਸਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਵਾਇਆ

ਜਿਸਨੇ ਜਾ ਕਰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਤੇ ਕੀਰਤਪੁਰ ਵਸਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ, ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕਹਿਲਾਇਆ।

ਕਦੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ, ਜੋ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਮਿਟਾਇਆ।

ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਨੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰ ਰਾਇ ਦਾ ਜਾਇਆ, ਜਿਹਨੂੰ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਸੀ ਜਹਾਜ਼ ਫੜਾਇਆ।

ਕਹਿੰਦੇ ਜਾ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਸਿਖਰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, “ਜਿਸ ਦਿਨੇ ਸਬ ਦੁਖ ਜਾਏ,” ਕਹਿਲਾਇਆ।

ਜਿਸਨੇ ਅਪਨੀ ਜਾਨ ਵਾਰ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਸੀ ਬਚਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ, ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਪਾਇਆ।

ਪਿਤਾ ਵੇਖ ਜੋ ਸੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸਜਾਇਆ, ਚਾਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੀ ਜੋ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾਇਆ।

ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਜਿਸਨੇ ਸਹੀ ਰਾਹ ਤੇ ਪਾਇਆ, ਉਹ ਸੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, “ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਾ” ਕਹਿਲਾਇਆ।

WE THE KHALSA

By Veeran Nagpaul

Oh! Look at Guru Gobind Singh Ji and his sons

The tenth Sikh Guru, a Brave, Kind, Honest, Truthful and Compassionate Guru

It is easy to see, how his sons came to be ever so kind and brave.

Baba Ajit Singh Ji and Baba Jujhar Singh Ji were martyred in battle

Baba Zorawar Singh Ji and Baba Fateh Singh Ji were bricked alive.

Alas, for sad Mata Gujari locked in a tower, to hear of her grandsons.

And with this she went to join them.

Guru Gobind Singh Ji heard of this and showed no signs of sorrow.

For he being a Guru, knew that what they did was for us, the people, the KHALSA.

Their bravery, their courage, their love,

It shall be continued

For, the Guru Ji knew that we, the boys and girls, the men and women of the Khalsa,

Would continue their legacy

For, we are the KHALSA.

A large, dark silhouette of a person's head and hand is positioned on the left side of the page. The head is tilted slightly to the right, and the hand is raised, with fingers spread, as if gesturing or speaking. The background is a light gray, and the text is placed to the right of the silhouette.

ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ

ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਬਹਿ ਕੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਮੈਂ ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦਾ,
ਰੱਖਦਾ ਖਿਆਲ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਜੱਗ ਦਾ।

ਬੈਠਾ ਸੀ ਦੂਰ ਸਿਗਨਲ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਸੀ,
ਮੰਗ ਕੇ ਖੈਰਾਤ ਉਹ ਕਰਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਸੀ।

ਨਹੀਂ ਉਹਦਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਤੇ ਨਾ ਦੋਵੇਂ ਪੈਰ ਸੀ,
ਬਸ ਇੱਕ ਹੱਥ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠੀ ਉੱਥੇ ਉਹ ਜਾਨ ਸੀ।

ਸ਼ਿਕਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹਦੇ ਚਹਿਰੇ ਉੱਤੇ,
ਜਾਪਦਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਭੋਰਾ ਵੀ ਬੇਈਮਾਨ ਸੀ।

ਗਿਰਿਆ ਸਿੱਕਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਲਾਮਾ ਕਰਦਾ,
ਖੌਰੇ ਉਹਦੇ ਪਿਛਲੇ ਮਾੜੇ ਕਰਮਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸੀ।

ਕੰਭ ਗਈ ਸੀ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਨਜ਼ਾਰਾ,
ਸੋਚਦੀ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਗੁਜ਼ਾਰਾ।

ਇਹ ਫੁਰਨਾ ਵੀ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਇੱਕ ਤੁਫਾਨ ਸੀ,
ਤੇ ਚੁੱਭ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬੜੀ ਤਿੱਖੀ ਜਿਹੀ ਚੁਭਾਨ ਸੀ।

ਸ਼ਿਕਵੇ ਸੀ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਮੇਰੇ,

ਸ਼ਾਇਦ ਖੋ ਚੁੱਕੇ ਅੱਜ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਨ ਸੀ।

ਧੰਨਵਾਦ ਉਸ ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦਾ ਜਿਹਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸਾਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ।

ਬੜਾ ਨਿੱਘ ਹੈ ਉਹਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਹੀ ਬਣ ਬੈਠਾ
ਨਾਦਾਨ ਸੀ।

ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਬਹਿ ਕੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਮੈਂ ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦਾ,
ਰੱਖਦਾ ਖਿਆਲ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਜੱਗ ਦਾ।

ਗੁਓੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮ:੫

ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ

ੴ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਆਦਿ ਗੁਰਏ ਨਮਹ, ਜੁਗਾਦਿ ਗੁਰਏ ਨਮਹ॥

ਸਤਿਗੁਰਏ ਨਮਹ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵਏ ਨਮਹ॥

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ, 1602-1603 ਵਿੱਚ, ਰਾਮਸਰ ਸਰੋਵਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੋਲ, ਮੰਝੀ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ, ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਲਿਖੀਆ। ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ 24 ਸਲੋਕ ਤੇ ਅਸ਼ਟਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ਵਿੱਚ 8 ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਲੋਕ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਸੱਤ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਲੋਕ ਬਾਰੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਠਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਹੈ। ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਘਰ ਦੀ ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਿਹਲੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਦਾ ਹੈ।

ਸੁਖਮਨੀ ਸੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮ॥ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੈ ਮਨਿ ਬਿਸ੍ਵਾਮ॥

ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ। ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ 24 ਸਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਸਦੇ 24000 ਅੱਖਰ ਹਨ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਸੀਂ ਵੀ ਦਿਨ ਰਾਤ 24000 ਸਵਾਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਪਾਠ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕੀਤਿਆ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਖਮਨੀ (ਸੁੱਖ-ਮਨੀ) = ਮਨ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਸੁਖ+ਮਨੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਸੁੱਖ ਹੀ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸੁੱਖ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ, ਕੋਹੜ ਵਰਗੀ ਭਿਆਨਕ ਬੀਮਾਰੀ ਵੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਿਆਂ ਮਾਇਆ ਦੀ ਵੀ ਕਮੀਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਿਨ ਰਿਧਿ ਸਿਧ ਨਉ ਨਿਧਿ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਿਨ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਤੁਤ ਬੁਧਿ॥

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਨਿਧਿ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਸੁਨਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ

ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼, ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ

ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਗਏ ਉਹ ਆਪਣਾ ਧਰਮ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸਾ, ਬੋਲੀ, ਪਹਿਰਾਵਾ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਹੀ ਲੈ ਗਏ। ਜਿਥੇ ਚਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਜ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਈਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ। ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਖਾਸਕਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤਲਖੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਦੀ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਸਗੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂਘਰ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦਿਨ ਰਾਤ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰੂਘਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਮੈਨਹਾਟਨ ਦੀ ਹੌਲੈਂਡ ਟਨਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵੱਸੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਸਰਬਉੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਕਥਵਾਚਕਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਲੀਹ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਾਲ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਸਫਲ ਅਯੋਜਨ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨੰਨ੍ਹੇ-ਮੁੰਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਵੱਲ ਆਕ੍ਰਿਸ਼ਤ ਹੋਣਗੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿੱਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਲ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਕਾਰਜ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਲੋਂ ਸਿਰਫ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਗੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਧਰਮ ਵੀ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਸੈਂਡੀ ਤੂਫਾਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਹਿਰ ਵਰਤਾਇਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਤੂਫਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਚਲਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤੀ। ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਈਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਕਈ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ, ਕਈਆਂ ਦੇ ਘਰ ਬਾਰ ਢਹਿ ਗਏ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 20 ਰੁਪਏ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਾਉਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਲਈ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂਘਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਸੇਵਕ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਉਕਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਆਪ ਅੱਗੇ ਹੋਣ ਨਾਲੋਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਰਤਾਉਣ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਾਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀਆਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਨੰਦ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ 'ਸਭੇ ਸਾਝੀਵਾਲ ਸਦਾਇਨਿ ਤੂੰ ਕਿਸੈ ਨ ਦਿਸਹਿ ਬਾਹਰਾ ਜੀਉ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਰਥਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਸਚਮੁੱਚ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਥੋਂ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਫੁੱਟਦਾ ਹੋਵੇ ਉੱਥੇ ਖੁਦ ਰੱਬ ਦਾ ਵਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਸੋਚ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸੇ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਸੋਚ ਉੱਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੂਜੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਸਲਾਮ! ਆਮੀਨ!

ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

ਭੁੱਲ ਕੇ ਰਹਿਤਾਂ ਨਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ।
ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘੇ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ।
ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਦੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘੇ।
ਦਾਹੜੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਹੀ,
ਸਿੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿੰਘੇ।

ਅਟਕਾਂ ਨੂੰ ਅਟਕਾਉਣ ਵਾਲੇ।
ਅਫਗਾਨ ਤੇ ਝੰਡੇ ਝਲਾਉਣ ਵਾਲੇ।
ਕਿਉਂ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਅੱਗੇ ਮੁੱਕ ਗਏ ਤਾਣ ਸਿੰਘੇ?
ਦਾਹੜੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਹੀ,
ਸਿੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿੰਘੇ।

ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੀਰਿਆਂ ਨੂੰ।
ਵਿਰਸਾ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੀਰਿਆਂ ਨੂੰ।
ਸਾਬਤ-ਸੂਰਤ ਰਹਿਣ ਤੇ ਰਿਹਾ ਨਾ ਮਾਣ ਸਿੰਘੇ।
ਦਾਹੜੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਹੀ,
ਸਿੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿੰਘੇ।

ਭੈਣਾਂ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕਿਉਂ ਰੁੱਲੀਆਂ ਨੇ?
ਮਾਈ ਭਾਗੇ ਤੇ ਹਰਸ਼ਰਨ ਨੂੰ ਭੁੱਲੀਆਂ ਨੇ।
ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਟੁੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਉਗਾ ਕੌਣ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘੇ?
ਦਾਹੜੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਹੀ,
ਸਿੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿੰਘੇ।

ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ।
ਉਹ ਨਾਲ ਹਨੇਰੀਆਂ ਉੱਡ ਜਾਂਦੇ।
ਟਾਹਣੀ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟੇ ਦਾ ਹਸ਼ਰ ਲਉ ਜਾਣ ਸਿੰਘੇ।
ਦਾਹੜੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਹੀ,
ਸਿੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿੰਘੇ।

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰੇ ਸਰਦਾਰ ਬਣਕੇ।
ਰਹਿਤ ਰੱਖ ਲਉ ਆਗਿਆਕਾਰ ਬਣਕੇ।
ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਰੋਲੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘੇ।
ਦਾਹੜੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਹੀ,
ਸਿੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿੰਘੇ।

ਦਸਤਾਰ ਬਿਨਾਂ ਜੋਗਿਆ ਸਰਦਾਰ ਕਾਹਦਾ।
ਟੁੱਟੀ ਜੋੜ ਲੈ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਕਰ ਵਾਅਦਾ।
ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸੁਣੋ ਦਾਸਤਾਨ ਸਿੰਘੇ।
ਦਾਹੜੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਹੀ,
ਸਿੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿੰਘੇ।

SIKHISM & NORTH INDIAN HISTORY

By Diljeet Singh

There have been many problems Sikhs have had to face in post-partition Punjab. One of the biggest and most obvious one is being a minority. Even today Sikhs only make 2% of Indian population. Even before partition Sikhs weren't able to make a strong push for a separate Sikh homeland because they didn't have the numbers. Also another thing is that Sikhism doesn't believe in forced conversion but instead freedom of faith so even when Sikhs had their own kingdom they still were very tolerant of peoples belief.

Sikhs in post-partition India began to realize that they were being treated as second-class citizens in India. A lot of this ties back to the promises that were made before partition and were not kept. These promises were that Government would not pass any resolution that did not please the Sikhs. Another promise was that Sikh would have a separate state in the North where they would have the right to self-determination and to provide security and safeguard to

minorities. This can be described in the words of Giani Lal Singh. In "Tale of Blue Turban", he says "The Sikhs felt that since they had made more sacrifices for independence than other communities and had suffered a great deal during partition, the Congress would consider their demands sincerely and grant them special rights as promised by the Indian leaders. But, the Congress acted the opposite, ignored all the promises and turned against the Sikhs. Sikhs were insulted in the media and opposed by the misguided Indians. Indian Government started discriminating against Sikhs and abandoned Punjabi."

In a meeting in 1961 with Master Tara Singh, Pandit Jawahar Lal Nehru even threatened Sikhs for wanting a Punjabi speaking state by saying "Enough is enough. If you do not stop your protests, I will teach you a hard lesson that you will not forget for many generations to come." (Sikhs in History, Sangat Singh, Pg. 306) Thousands of Sikhs had to go jails just so they could get a Punjabi speaking state (in 1966) and created even more tension between Sikhs and the

government.

Due to all of the struggles they had to face in Punjab, a lot of Sikhs decided to leave their homeland and travel to other parts of the world for a better life. Their hopes were that they would be treated better and have better opportunities. The very first Sikh immigrants were men who served in the British Indian Army and Police etc. They mostly moved with the British Army wherever they needed them. A lot of Sikhs served Britain in the World Wars and that was how a lot of them got to other countries. There were also very limited job opportunities in Punjab and a lot of Sikhs left India to escape religious persecution.

The very first Sikhs to come to North America were part of the Ghadar Party and included the famous Sikh revolutionary fighter Kartar Singh Sarabha who gave up his life at the age of 19 for his country. He was part of the group of Sikhs in California who launched the Ghadar newspaper which was published in many different languages talking about their struggle for Independence. It was also in California in 1912 that the first Sikh Gurudwara Sahib in America was established. Most of these Sikhs were sent back and later on Sikh started coming to America for work so they can send money back home and support their families. In her article *Racialization of Sikhs in the United States*, Jasmine Kaur Singh writes “Between 1902 and 1906, Sikh-Punjabi immigration to the West Coast began to increase and immigration was estimated at 870 Asian-Indians, with nearly 85 percent self-identifying as Sikh” (page 64). It was not easy being a Sikh in America in the early 20th century. Most of them were mistaken to be Hindus and the laws in place didn’t really allow for them to prosper easily. Some of these laws include the Naturalization Act of 1790, Alien Land Act of 1913, and the Immigration Act of 1917. The Naturalization Act of 1790 stated that in order to be a citizen of the United States, you needed to be white. So basically Sikhs weren’t allowed to be American citizens. An example of this is the case of Bhagat Singh Thind vs. United States in which Bhagat Singh Thind argued that he was of Aryan and therefore Caucasian background and should be able to become a citizen. He was denied citizenship because even though his claim was valid, he did not “look” white. The Alien Land Act of 1913 prohibited immigrants (including Sikhs) from owning land or possessing leases over it lasting more than three years. The Immigration Act of 1917 banned people from large parts of Asia (including India and therefore Sikhs) from immigrating to America.

Even though Sikhism is the 5th largest religion in the world, most people don’t even know who a Sikh is and I think part of the blame goes to Sikhs as well. We have done a pretty bad job of letting the world know who we are and are too busy fighting amongst ourselves. I think the reason Sikhs are facing all of these problems is because we have failed at letting the world know who we are. If we can all just learn to come together and get the recognition we need, more than half of these problems will be solved.

Unfortunately, the same is not the case in Punjab. The problem in Punjab is that most people don’t know what is happening and are kept in darkness. There have been some attempts by artists in creating songs and movies (Hawayian, Amu, Machis, Tehzaab 1984, etc.) that discuss issues faced by Sikhs and other minorities in India. The Sikh leadership groups that are supposed to have the best interest of Sikhs in mind are unfortunately too corrupt and have their own agendas in mind. Although recently the Rajoana case gaining immense popularity, there is also a lot of newfound support for Sikh justice in the Punjab. I think that the situation in Punjab has gotten so bad that in the future, most of the fight for Sikh equality will be fought by the Sikh Diaspora. This is because they have the resources and knowledge to do so. The sad thing is that Sikhs outside of Punjab know more about Sikhi than the Sikhs inside of it. Also I think that any fight for Sikh equality will have to start from the bottom (everyday people and the youth) kind of like what happened during the Civil Rights war in America during MLK’s time. Also I believe that a lot of it will be done through the social media such as Youtube, Facebook etc. because most of the public news channels are controlled by the government who only show what they want you to see and what will get them votes.

Overall, I would like to end with something I heard a while back from a young Amritdhari Sikh. He told me that our generation is the last hope for Sikhi. Although I personally believe that the Guru and God will never let Sikhi end, he is right to a certain extent. If things continue at the rate there are now, Sikhism will be in a very dangerous position and I think that the youth has to do something to preserve it. After all, we are the future of the Sikh Panth.

ੴ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ੴ

ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ

ਬਿਨ ਬੋਲਿਆ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ ਕਿਸੁ ਯਾਗੈ ਕੀਚੈ ਅਰਦਾਸਿ॥

ਉਂਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਇਹ ਬਚਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਸੋਲਵੀ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ਦੇ ਸਲੋਕ ਦੇ ਮੁਖਵਾਕ ਹਨ।

ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖੁ ਨ ਰੰਗੁ ਕਿਛੁ ਤ੍ਰਿਹੁ ਗੁਣ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਭਿੰਨ ।

ਤਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਨਾਨਕਾ ਜਿਸੁ ਹੋਵੈ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਰੂਪ ਹੈ, ਨਾ ਚੱਕਰ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ, ਨਾ ਕੋਈ ਰੰਗ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮਾਇਆ ਦੇ ਤਿੰਨਾ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਾਗ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਉਹ ਆਪ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਭਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਦੇ ਨਾਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਮਰਨ, ਬੰਦਗੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ, ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਹਰ ਜਗਾਂ ਤੇ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਸਰਵ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਸਵੈਮਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜੋਤ ਹਰ ਜੀਵ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

'ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਸੁਰਤਿ ਧੁਨਿ ਚੇਲਾ,' ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਪੜਚੋਲ ਕਰੀਏ ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਸੀ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗੇ ਹਾਂ? ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰੀਏ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨ੍ਹਾ-ਕੁ ਉਸ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਭ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਸਭ ਕੁੱਝ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਆਪ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ। ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਝੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਹੈ। ਸਭ ਕੁੱਝ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਹ ਕੁੱਝ ਇੱਕਠਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ। ਸਿਰਫ਼ ਦਾਨ-ਪੁੰਨ, ਸੇਵਾ, ਸਿਮਰਨ, ਬੰਦਗੀ ਹੀ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਤੱਕੀਏ, ਜ਼ਮੀਨ-ਆਸਮਾਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਥੰਮ੍ਹ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਸਰੇ ਅਕਾਸ਼ ਖੜਾ ਹੈ। “ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਵਿਖੇ ਸਮਸਤ ਏਕ ਜੋਤਿ ਹੈ” ਉਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਭ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਭ ਕੁੱਝ ਆਪੇ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। 84 ਲੱਖ ਜੂਨ ਹੈ (42 ਲੱਖ ਜੀਅ ਜਲ ਮੈ ਹੋਤਿ ਬੀਨਲ ਭੱਲਾ ਕਾਹੇ ਕਹਉ॥) ਸਭ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਣਾ ਉਹ ਆਪ ਹੀ

ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੰਡਾ-ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸਭ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਣਦਾ, ਕਿਸ ਜੀਵ ਨੂੰ ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਗ ਹਰ ਜੀਵ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਜਾ ਸਾਡੀ ਲੋੜ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਨਦਰਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਭ ਤੇ ਹੈ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਦੇ ਬਦਲਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਰਸ ਹੋ ਕੇ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਇੱਕ ਦੀ ਜੋਤ ਸਭ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਡੁੱਬਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇਰਾ ਜਹਾਜ਼ ਪਾਰ ਲੱਗ ਜਾਏ ਤਾਂ 500 ਮੋਹਰਾ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿੱਚ ਅਰਪਨ ਕਰਾਂਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਡੱਕੇ-ਡੋਲੇ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਬ ਉਸ ਵਕਤ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ ਉਸ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਭਗਤੀ ਕਰੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਬੇਨਤੀ, ਅਰਜ਼ੋਈ ਅਰਦਾਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਡੁਬਦਾ ਹੋਇਆ ਜਹਾਜ਼ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲੇ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖਿਆ 22 ਮੰਜੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਸਭ ਗੁਰੂ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਮਨ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਸੱਚਾ ਗੁਰੂ ਕਿਹੜਾ ਹੈ। ਮਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋ 22 ਮੰਜੀਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸਨ ਸਭ ਦੇ ਅੱਗੇ 5-5 ਮੋਹਰਾ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ, ਸਭ ਨੇ ਆਸੀਸਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, 'ਖੁਸ਼ ਰਹੋ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧੇ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਰਹੇ।' ਪਰ 500 ਮੋਹਰਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਾਂ ਕੀਤੀ। ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕੇ ਭਾਈ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਤੇਗਾ ਮਲ ਕਰਕੇ ਹੈ ਜੋ ਭੇਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦਗੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਤੇ 5 ਮੋਹਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ, ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੁੜਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ 500 ਮੋਹਰਾਂ ਦੀ ਸੁੱਖਣਾ ਸੀ, 5 ਮੋਹਰਾ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚਾਦਰ

ਉਠਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮੋਢਾ ਦਿਖਾਇਆ, ਜਿਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਜਖਮ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੇਰਾ ਜਹਾਜ਼ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ, ਭੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਕੇ ਉੱਚੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਚੜਕੇ ਰੋਲਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ, “ਗੁਰੂ ਲਾਧੋ ਰੇ, ਗੁਰੂ ਲਾਧੋ ਰੇ।” ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਈਆਂ, ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਹੋਰ ਨਿਹਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਹੈ ਗੁਰੂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਬਿਨਾ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਸਭ ਦੀ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਅੱਜ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਲੁਬਾਣਾ ਨਾਮ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪ ਬੈਠੇ ਹਨ ਸਭ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਆਸਾ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਕੇ ਚਲੀਏ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਭ ਦੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਪਰ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰੀਏ। ਸਭ ਕੁੱਝ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੀਵਨ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਜੀਵ ਸਦਾ ਅਮਰ ਹਨ, ਅਮਰ ਰਹਿਣਗੇ, ਜੋ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਨਾ ਕੋਈ ਅਮੀਰ, ਨਾ ਕੋਈ ਗਰੀਬ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਉਸਦੇ ਸਾਜੇ ਹੋਏ ਜੀਵ ਹਨ। ਇਨਸਾਨ ਜਦੋਂ ਸੌਂਦਾ ਹੈ, ਰੱਜ ਕੇ

ਖਾ ਕੇ ਸੌਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਭੁੱਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਜੀਵਨ ਦਾਤੇ ਦੇ ਭਗਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ - ‘ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਭੂਖ’ - ਸੱਚੇ ਨਾਮ ਦੀ ਭੁੱਖ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਉਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜੀ ਤੇਰੇ ਚਰਨਾ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਹੈ।

“ਅਰਦਾਸਿ ਕਰੀ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ਆਗੈ ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਜੀਵਾ ਤੇਰੀ ਬਾਣੀ”

ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇਰੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵਜੂਦ ਆਪ ਜੀ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹੇ। ਤੇਰੀ ਬਾਣੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਮੇਰੇ ਮੰਨ ਵਿੱਚ ਵਸ ਜਾਏ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਏ। ਇਸ ਆਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਜਿੰਦਗੀ ਵਸਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਬੁਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਿਆਲੂ, ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹਨ, ਸਭ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਸੁਣਦੇ ਹਨ।

O Creator, O My Master! I submit my supplication before you that, I may go in living by listening to the Divine Bani of yours.

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ।

KHALSA CONSTRUCTIONS

SPECIALIST IN:

- KITCHEN WORKS
- TILE WORKS
- PLUMBING
- PAINTING
- GENERAL CONSTRUCTION

Hakam Singh

CALL NOW - (551)-208-6051

ਸੰਦੇਸ਼

ਇਹ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਜੋ ਕਿ ੨੦੦੮ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਸੰਨ ੨੦੧੩ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮੈਨਿਜ਼ਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਹਨ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਹਰੇਕ ਕਾਰਜ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਸੋਚ ਰੱਖਕੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕਦਮ ਮਿਲਾਕੇ ਚਲਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਬਾਣੀ, ਬਾਣਾ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮੁਤਾਬਕ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਕਦਮ ਗੁਰੂ ਆਸ਼ੇ ਰੱਖਕੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਰ ਕੰਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁੱਖ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕੱਠ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ Wisconsin ਵਿੱਚ ਦੁਖਾਂਤ ਹੋਇਆ, ਨਿਹੱਥੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰਕੇ ਹੱਤਿਆ ਹੋਈ ਉਸਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਮੈਨਿਜ਼ਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਇਕੱਠ ਹੋ ਕੇ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕੈਂਡਲ ਲਾਈਟ ਵਿਜ਼ਲ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕ ਇੱਕਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹਾ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ, ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਹੋਈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੰਮ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਕਥਾ-ਵਾਚਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਸੁਣਾਕੇ ਧਰਮ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹੋਏ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕਈ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਆਪ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਸਲਾਹੁਣ ਯੋਗ ਹਨ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ੮੦ ਬੱਚੇ ਹਨ, ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਮਾਂ-ਬੇਲੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੱਤਕੇ ਦੀ ਕਲਾਸ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਥਿਆ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵੀ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ, ਮੁਫਤ ਸੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਅਤੇ ਹੋਮਲੈਸ ਵਾਸਤੇ ਲੰਗਰ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੇ ਉੱਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ੨੦੦੦ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਲੰਗਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਂਡੀ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਉਪਲੱਬਧ ਸੀ। ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਹਰ ਜੀਵ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਭ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਹੀ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭਾਈ ਉਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਨਿਜ਼ਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ, ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਉਭਾਰੀ ਹਨ ਜੋ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਰਲਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਹਿਮਤ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹਰ ਕਦਮ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਭ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਹਨ। ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਕਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਅਵਸਰ ਮਿਲਿਆ, ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲੇ ਕਰੀਏ ਜੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਸਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ ਜੀ।

ਆਪ ਦਾ ਦਾਸ

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

Gurudwara Trustees

Onkar Singh (Chairman)

Avtar Singh

Kumar Wadhwa

Talwinder Singh

Jasvinder Singh

Makhan Singh

Harinder Singh

Kuldip Kumar (Sunny)

Gurdev Singh

Gurudwara Management Committee

Karnail Singh (President)
551-358-4843

Gurmeet Singh
(Secretary)
201-779-9245

Harkesh Thakur
(Treasurer)
201-240-0669

Resham Singh
(Vice President)
201-786-3304

Mahendra Singh
(Asst Secretary)
609-216-5403

Yadbir Singh
(Asst Treasurer)
347-545-8554

Bhupinder Singh
(Member)
201-616-1486

Kanwardeep Singh
(Member)
502-387-8039

Balbir Singh
(Member)
201-920-8027

PHULWARI

Yash

Aman

Shabegh

Viraj

Manasvi

Khushi

Kabir

Harkirat

Simran

Puneet

Agastya

Prabhjot

Kavanpreet

Taksh

Kartar

Amar

Mortgage solutions just for you

Our strong expertise is your advantage

Buying a home is a major decision. Whether you're looking for your first home, your dream home or an investment property, you deserve to get the best advice to help you make sound decisions. You can count on me. Backed by a team of mortgage professionals, my strong lending expertise can help simplify your home-financing process.

Quick pre-approvals move things along

It's a great idea to get pre-approved for a loan before you start house hunting. With a Residential Finance pre-approval letter in hand, you can save time by looking only at houses that fit your budget. Plus, you're empowered to make an immediate offer and beat out competing homebuyers.

A smart move for savvy homeowners

Why not use your home's value to help take control of your financial situation? Depending on how much equity you've built in your house and how much longer you plan to own it, refinancing your mortgage could be a wise decision.

So many lending options!

At Residential Finance, you're bound to find a loan that fits your needs—with a great rate and terrific terms.

- FHA
- FIXED RATE
- ADJUSTABLE RATE
- CONVENTIONAL
- VETERANS
- REVERSE
- JUMBO
- USDA
- INVESTOR
- FOREIGN NATIONAL
- PLUS MORE!

Our distinctions are your advantages

- Dedicated experts
- Numerous products
- Low rates, flexible options
- Fast pre-approvals
- Speedy closings

Call or email Ritu Kadian today!

201.920.5833

Ritu Kadian

**Mortgage Loan
Originator**

NMLS #: 944634

Email: ritu.kadian@myrfc.com 12nd Street, Suites #3 and #4

Cel. 201.920.5833

Tel. 201.918.3067

Fax. 877.369.5752

Jersey City, NJ 07302

www.residentialfinance.com

**Residential
Finance**

RESIDENTIAL FINANCE CORP (RFC) 1 EASTON OVAL, STE 400 COLUMBUS, OH 43219. NOT AFFILIATED WITH RESIDENTIAL FUNDING CORP. CONDUCTS BUSINESS AS RFC MORTGAGE L/L/T/N RESIDENTIAL FINANCE CORPORATION IN NY. NOT AN OFFER OF CREDIT OR COMMITMENT TO MAKE A LOAN; NOT AVAILABLE IN ALL AREAS; SUBJECT TO UNDERWRITING GUIDELINES. NMLS #1652; VA LENDER ID #2595540000; NJ LICENSED BY NJ DEPT OF BANKING & INSURANCE NJ CORRESPONDENT MORTGAGE BANKER & SECONDARY MORTGAGE LOAN LICENSEE #9945825.

ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, 2008 ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਦਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਿਆ ਹੈ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਫਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰੇ ਇਨਸਾਨ, ਮਿਠ-ਬੋਲਦੇ, ਨੇਕ ਸੁਭਾਉ, ਮਿਲ-ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ, ਉਹ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ 2012 ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲੁ ਬਖਸ਼ਨ।

ਬੀਬੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਡਭਾਗਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਸਾਰੀ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਿਲਾਪੜੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਨਵੰਬਰ 18, 2012, ਨੂੰ ਅਕਾਲ-ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲੁ ਬਖਸ਼ਨ। ਅਸੀਂ ਸੱਭ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਰਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Think of life insurance from New York Life as a gift of financial protection

LIFE IS BEAUTIFUL WITH...THE COMPANY YOU KEEP®

Devendra Singh Manko

Agent, New York Life Insurance Company

New York Life Insurance Company

399 Thornall St., 7th Floor, Edison, NJ 08837

Cell : (732)-306-8057

Email : dsmanko@ft.NewYorkLife.com

Harleen Kaur Manko

Agent, New York Life Insurance Company

New York Life Insurance Company

399 Thornall St., 7th Floor, Edison, NJ 08837

Cell : (732)-910-3022

Email : hkmanko@ft.NewYorkLife.com

www.newyorklife-india.com

New York Life Insurance Company offers a variety of Life Insurance and other financial products

STATE OF NEW JERSEY
OFFICE OF THE GOVERNOR
P.O. BOX 001
TRENTON
08625
(609) 292-6000

CHRIS CHRISTIE
GOVERNOR

August 13, 2012

To the families and friends of those we've lost, to the Sikh community and to the people of Jersey City and New Jersey, we have come here tonight to remember and pray for the fallen.

It was over a week ago that Suveg Singh Khattri, Sita Singh, Paramjit Kaur, Satwant Singh Kaleka, Ranjit Singh, and Prakash Singh were taken from us. They were our brothers, sisters, sons, daughters, mothers, fathers, and friends. Their loss is a tragedy for Oak Creek, the Sikh community and the entire nation.

Fear, hatred and bigotry have no place here - we are all Americans, regardless of the color of our skin - regardless of our faith - we are an American family and we are all affected by this terrible tragedy.

As U.S. Attorney for New Jersey in the aftermath of 9/11, I prosecuted international and domestic terrorism cases and saw the best and worst of humanity. As I worked to bring terrorists to justice in the wake of one of the worst tragedies in world history, I uncovered stories not just of evil and pain, but of heroism, courage and love.

In Oak Creek, we have also heard stories of immense bravery. We learned of Satwant Singh Kaleka, a true American hero, who lost his life in an attempt to stop the gunman. We learned of the bravery of Abhay Singh, an 11 year old, and his sister Amanat, who ran through the temple warning others. We learned of Oak Creek Police Lt. Brian Murphy, who received multiple injuries as a first responder. These stories inspire us and remind us that, even in the darkest moments, humanity can shine at its brightest.

Tonight, we also know that the things that are meant to divide us are sometimes the very things that unite us. We stand here united, not as Sikhs, or Muslims, or Christians, but as Americans, as friends, as humans.

Thank you for standing with me.

Sincerely,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Chris Christie".

Chris Christie
Governor

ਦਰਸ ਪਿਆਸ ਮੇਰੇ ਮਨੁ ਮੋਹਿਓ
ਹਰਿ ਪੰਖ ਲਗਾਇ ਮਿਲੀਜੈ ॥

*My mind is enticed by thirst for the Blessed Vision of
the Lord; I would take wings and fly out to meet Him*

Contact Us!

NANAK NAAM JAHAJ GURUDWARA

1080 West Side Avenue

Jersey City, NJ 07306

t: 201.432.1122

e: contact@NNJGurudwara.com

www.NNJGurudwara.com